

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

30 OCAK-05 ŞUBAT 2023 HAFTASI

İÇİNDEKİLER

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	2
CHP İKTİDARININ İLK HAFTASINDA YAPILACAKLAR	3
VAATLERİMİZ	4
30 OCAK – 05 ŞUBAT 2023 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	7
ALTI SİYASİ PARTİ GENEL BAŞKANININ ORTAK AÇIKLAMASI	7
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	8
KAPANAN ŞİRKETLER YÜZDE 177,3 ARTARKEN, YABANCI ORTAKLI ŞİRKET SAYISINDA YÜZDE 50 ARTIŞ	14
KONUT ALMAK HAYAL OLDU!	15
BORÇ, BORÇ, BORÇ...	16
AÇLIK SINIRI 10 BİN LİRAYA DAYANDI	16
155 BİN ÇOCUĞA AİLESİ BAKAMIYOR	17
22 KENTTE ÇOCUK MERKEZİ YOK	18
EKONOMİK YAVAŞLAMA, ÇALIŞANLARI DÜŞÜK KALİTELİ İŞLERİ KABUL ETMEYE ZORLAYACAK	19
HAZİNE'Yİ ELEKTRİK ÇARPTI	20
HAKSIZ-ADALETSİZ VE SEÇİME ENDEKSLİ SİYASİ İSTİSMAR!	21
2022 YILI ELEKTRİK ÜRETİM VE TÜKETİM İSTATİSTİKLERİ	22
SON BİR AY İÇERİSİNDE YASAKLANAN GREV SAYISI 3 OLDU	24
KÖRDÜĞÜM GİBİ BARAJ İNŞAATI!	25
DEVLET YANDAŞLA AVM İŞLETECEK	26
BİR RÜYA DAHA HAYALE DÖNDÜ	27
AYNI MÜTEAHHİDE 2 GÜNDE 2 MİLYARLIK 2 GİZLİ İHALE	27
ALGI OYUNU	28
'İTTİFAK KÖPRÜSÜ' PAHALIYA PATLADI	29
AÇILIŞI DAHA ÖNCE 7 KEZ ERTELENEN ANKARA-SİVAS YHT PROJESİNİN MALİYETİ 65 MİLYAR LİRAYA DAYANDI...	30
AKP'Lİ BELEDİYE BİR PARKI DAHA RANTA AÇMAKTA ISRARCI	31
EN BORÇLU OLAN BELEDİYE GELENEĞİ YİNE BOZULMADI	32
SOSYAL DEVLETİ YENİDEN HATIRLATIYORUZ	32
TİSAN KOYU'DA BETONA GÖMÜLECEK!	34
TERMİK SANTRAL İÇİN KAPASİTE ARTIŞ BAŞVURUSU	34
MENTEŞE'DE ÇİMENTO FABRİKASI İSTEMİYEN YURTTAŞLAR MAHKEME ÖNÜNDE BASIN AÇIKLAMASI YAPTI	35
KURAKLIĞIN ETKİSİYLE ÜRÜN EKİMİNDE, TARIMSAL SULAMADA VE ÜRETİMDE DÜŞÜŞ TEHLİKESİ!	37
ÇİFTÇİNİN EMEKLİ OLMASI İMKÂNSIZ	37
MİLLİ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER SINAVSIZ YÜZLERCE MÜDÜR ATADI	38
MESLEKİ EĞİTİM MERKEZLERİ	39
OKULA SOSYAL HİZMET	40
TÜRKİYE'DE EĞİTİM HARCAMALARI	41
BİR BAKIŞTA EĞİTİM	49
GEÇİCİ KORUMA	52
10 ÖNERGENİN 4'ÜNÜ CEVAPSİZ	55
İKTİDAR SEÇİM MÜHENDİSLİĞİ PLANLARININ BİR AŞAMASI DA; YSK	55
İKTİDARIN YASA-KURAL TANIMAZ UYGULAMALARINA AVRUPA'DAN ENGELLEME HAMLELERİ...	56
DIŞ POLİTİKADAKİ ADIMLARLA İÇERİDE SEÇİM ŞANSINI ARTIRMA ÇABASI	57
RUSYA'DA TÜRK VATANDAŞLARINA VİZE UYGULAMASI DEVAM EDİYOR!	58
RUSYA ERDOĞAN'I NEYİN KARŞILIĞINDA ÜFELİYOR?	58

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laiklik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu unutulmamalıdır. Doğruda olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı, hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti içi sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkeleri kapsar olmasıdır. Aynı zamanda unutulmaması gereken bir diğer önemli hususta; söylemlerinizi tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiğidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir. Zira; Doğru, doğru yerde ve doğru zamanda doğrudur.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemi paylaşımın hedef kitlesi ve paylaşım yapılan mecraya göre belirlenmeli.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşısındaki duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşısındaki ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlışı gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

CHP İKTİDARININ İLK HAFTASINDA YAPILACAKLAR

***Katar ordusuna peşkeş çekilen Sakarya'daki Tank-Palet Fabrikası'nı hemen geri alıp, şanlı ordumuza iade edeceğiz.**

*Esnafın, pandemi döneminde bankalardan aldığı kredilerin faizlerini silecek, anaparayı ise makul ölçülerde taksite bağlayacağız.

***Bir kararname ile esnafın stopaj vergisini kaldıracacağız.**

*Çiftçilerin, bankalardan veya tarım kredi kooperatiflerinden aldıkları kredilerin faizlerini sıfırlayacak, anaparayı ise makul ölçülerde taksite bağlayacağız.

***KYK borçlarından ötürü başlatılan tüm hacizleri durduracak, borçların faizlerini silecek; borçlu iş sahibi olduğunda, anaparayı makul taksitlere böleceğiz.**

*Beşiktaş'taki terör saldırısında hayatını kaybeden 39 polis, 8 sivil toplam 47 şehidimiz için toplanan paraların tamamını faizleriyle birlikte, hak sahiplerine teslim edeceğiz

***15 Temmuz Şehit ve Gazileri için vatandaşın toplanan paraların tamamını faizleri ile birlikte hak sahiplerine vereceğiz**

*Hangi koşulda bedeli ne olursa olsun; vatan topraklarına sahip çıkacak, Süleyman Şah Türbesi'ni vatan toprağına geri götürerek, orada şanlı bayrağımızı dalgalandıracacağız.

VAATLERİMİZ

TARIM

- *Tarımsal üretimde kullanması için çiftçiye ÖTV'siz KDV'siz **kırmızı mazot** vereceğiz.
- ***Ziraat Bankası** kuruluş amacına uygun olarak, çiftçiye **üretim için ucuz kredi** verecek.
- *Çiftçimizin kredi, **su ve elektrik borç faizlerini sileceğiz**, anaparayı ise yapılandıracağız.
- *Her köye **en az bir teknik personel** ataması yapacağız.
- *Çiftçiye verilecek destek **milli gelirin en az %1'i** olacak. Ödeme her yıl Ekim ayında yapılacak.
- *Ürün taban fiyatlarını bir yıl önce açıklayacağız. Hububat, yağlı tohum, baklagiller gibi belli ürünlerde **alım garantisi** vereceğiz.
- *Tarımsal sulamada kullanılan **elektrik ve sulama faturaları hasattan sonra** ödenecek.
- ***Tarım kooperatiflerinin** yaygınlaşmasını teşvik edeceğiz.
- ***Tarım destekleri ve araçları hacedilemeyecek**, desteklerden kesinti yapılamayacak.
- *Hasat döneminde **ithalatı yasaklayacağız**.
- *Kadınların ve gençlerin tarımda istihdamının artması için **sosyal güvenlik primlerinin devlet tarafından** ödenmesini sağlayacağız.

SANAYİ ve TEKNOLOJİ

- *Sanayicinin ve esnafın **elektrik borçlarının faizlerini** sileceğiz.
- ***Akıllı tesislerinin enerji bedellerini** devlet ödeyecek.
- *FABKA projesi ile girişimcilere **düşük maliyetli anahtar teslim fabrikalar** inşa edeceğiz.
- *Her OSB'de teknik eğitim veren 6 yıllık ve yatılı **Teknoloji Lisesi** kurulacak.
- ***Enerji Kooperatiflerinin** yaygınlaşmasını teşvik edeceğiz
- ***Yenilenebilir enerji** için YEKDES adında yeni bir **destekleme mekanizması** kuracağız.
- *Sanayicimizin ihtiyaç duyduğu **teknik personeli yetiştirecek** mesleki eğitim politikaları kararlılıkla takip edeceğiz.
- *Mesleki eğitim almış gençlerimizin, **kendi alanlarında çalışmalarını** teşvik edeceğiz.

KOBİLER

- ***Şirketlerin KDV alacaklarını** gecikmeden ödeyeceğiz.
- *KOBİ kredilerinden alınan **Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisini sıfırlayacağız**.
- ***Katma değeri yüksek ürün üretecek firmalar** için özel kredi ve vergi desteği sağlayacağız.
- *KOBİ'lerin **devletten alacaklarını ödeyeceğiz**.
- *OSB'lerde KOBİ'ler için **enerjiyi özel olarak fiyatlandıracağız**.
- *KOBİ'lere **vergi indirimi** teşviki vereceğiz.
- ***Kara liste** bir defaya mahsus sileceğiz.

VERGİ İNDİRİMLERİ

- *Motor hacmi 1600 cc ve altındaki otomobillerde **ÖTV'ye 1/4 oranında indirim** uygulayacağız.
- ***Gazilere ve şehit yakınlarına** 3 yılda bir vergilerden muaf araç alma hakkı vereceğiz.
- ***Damga Vergisi'ni** kademeli bir şekilde kaldıracacağız.
- ***İlk internet aboneliklerinden** vergi almayacağız.
- *Ücretlilerin **eğitim ve sağlık harcamalarını**, gelir vergisinde indirim konusu yapacağız.

GENÇLER

- *Gençlerin alacağı **ilk sıfır otomobilde, cep telefonunda ve oyun konsolunda ÖTV'yi kaldıracağız.**
- *Gençlere **pasaport ücretsiz olacak**; yurtdışına çıkışta **harç ödeme** uygulamasını kaldıracağız.
- *Gençler, sigorta kapsamında olduğu aile bireylerinin vefatı halinde **ilk sigortalı işgününe kadar sigorta hizmetinden yararlanmaya** devam edecek.
- *İşe ilk giren yeni mezunların **2 yıl süreyle vergi ve prim ödemelerini devlet karşılayacak.**
- *ADS kapsamındaki ailelerde gençlere **kamu istihdamında öncelik** sağlanacak.
- ***Yurt sorununu** bir yılda çözeceğiz
- *Yeni evli çiftlerin **ilk satın alacağı evde KDV'yi yarıya** düşüreceğiz.
- ***Evlilik öncesi bütün taramaların ücretsiz** olarak yaptırılmasını sağlayacağız.
- *Üniversiteli gençlere **kültür-sanat etkinliklerine** katılmaları için, içine belli miktarda para yüklenmiş kart vereceğiz.

KADINLAR

- ***İstanbul Sözleşmesi'**ne 1 hafta içerisinde yeniden taraf olacağız.
- *Kadın cinayetlerinin failleri için **ceza indirimini uygulanmayacak.**
- ***Doğum için işten ayrılan** kadınların işe dönmesi halinde işverene **vergi teşviki uygulayacağız.**
- ***Kadınların ve gençlerin kooperatif** kurmalarını teşvik edeceğiz.
- *Aile Destekleri Sigortası kapsamında "**Yeni Başlangıçölar Fonu**" kuracağız İhtiyaç duyan boşanmış kadınlara ev kurma desteği sağlayacağız.
- *Ebeveynler için çocuk iznini yeniden düzenleyeceğiz, **babalık izninin süresini** uzatacağız.
- ***Kreşlerin ve sığınma evlerinin** sayısını artıracğız.
- *Rahim ağzı kanserini önleyen **HPV aşısı ücretsiz** olacak

ESNAF

- *Ticaret erbabına **sicil affı** getireceğiz.
- ***Kira stopajını** kaldıracağız.
- *BAĞ-KUR prim borcu olsa dahi **esnafın ve bakmakla yükümlü oldukları ailelerinin sağlık** hakkından yararlanmasını sağlayacak net yasal düzenlemeleri yapacağız.
- *Esnafımıza **emeklilik için geriye doğru borçlanma** hakkı tanıyacağız.
- ***Esnaf Destekleri Sigortası Fonu'**nu kuracağız.

ÖĞRETMENLER

- *Öğretmen **atamalarını gerçekleştirecek**, alımlarında **sözlü sınavı kaldıracağız.**
- ***Öğretmen maaşlarını** iyileştireceğiz.
- ***Bütün öğretmenler kadrolu olacak**, ücretli ve sözleşmeli öğretmen ayrımına son vereceğiz.
- *Her yıl 24 Kasım Öğretmenler Gününde öğretmenlere **bir maaş ikramiye** vereceğiz.
- *Öğretmenlere sağlayacağımız **3600 ek gösterge** imkânının yanında, eğitim-öğretim tazminatlarını da artıracğız.
- ***Ek ders ücretini** iki katına çıkaracağız.
- *Okullar açık olduğunda **toplu taşıma araçları tüm eğitim çalışanlarına ücretsiz** olacak.
- *Öğretmenlerin **aile bütünlüğünü** her koşulda sağlayacağız.

SAĞLIK HİZMETLERİ

***Yurttaşımızın prim borcuna bağlı olmaksızın**, Genel Sağlık Sigortası kapsamı içinde yer alabilmesini sağlayacağız.

*Katkı payı, ilave ücret ve fark ücretlerini kaldıracacağız.

*Yurttaşlarımızın **periyodik sağlık kontrollerini ücretsiz** gerçekleştireceğiz.

*Şehir hastaneleri açılırken **kent merkezlerinde kapatılan** devlet hastanelerini yeniden açacağız.

***Askeri hastaneleri** yeniden açacağız.

***Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsü'nü** yeniden açacak, ilaç, aşı, serum, tıbbi malzeme ve tıbbi cihaz üretimini stratejik sektörlerindeki **AR-GE çalışmalarına** destek vereceğiz.

***Tıp teknoparklarını** kuracağız.

***Meslek Hastalığı Hastaneleri'ni** ve **Çocuk Hastaneleri'ni** yaygınlaştıracacağız.

SAGLIK CALISANLARI

***Sağlıkta şiddetin önlenmesi** için caydırıcı bir yasa çıkaracağız.

***Sağlık personeli atamalarını** derhal yapacağız.

***Aile Hekimlerinin** iş yükünü azaltmak için yardımcı sağlık çalışanı ataması yapacağız.

*Her bir sağlık mesleği üyesi tek tipte devlet memuru olarak istihdam edilecek.

***Sağlık çalışanlarının ek göstergeleri 3600'den başlamak üzere** kademeli olarak yükseltilecek.

***Çalışma saatlerini** Uluslararası Çalışma Örgütü normlarına uygun hale getireceğiz.

MUHTARLAR

*Tek bir **muhtarlık kanunu** olacak.

*Muhtarlık seçimleri için **birleşik oy pusulası** esası getirilecek.

*Bağımsız bir **muhtarlık evi** olacak.

*Muhtarlıklara **yardımcı büro personeli** tahsis edilecek.

*Kaldırılan **köy tüzel kişilikleri yeniden oluşturulacak.**

*Her muhtarlığın ayrı bir **bütçesi** olacak.

***Sosyal yardımlar, muhtarlıklar aracılığı ile dağıtılacak.**

*Belediye meclisinde, muhtarın seçildiği mahalleyle ilgili bir karar alınacaksa, o kararın görüşüldüğü **belediye meclisi toplantısına muhtar da katılacak**, toplantıda söz ve karar sahibi olacak.

*Muhtar, belediye ile birlikte **sosyal projeler geliştirecek.**

***"Türkiye Muhtarlar Birliği"** kurulacak.

ÇALIŞANLAR

*Asgari ücret enflasyona yenilmeyecek **asgari ücrete 6 ayda bir zam** yapılacak.

***Kıdem tazminatı çalışma yılı şartı olmaksızın** kullanılabilen bir hak olacak.

*Esnek çalışma modellerine son verecek, **güvenceli istihdama** öncelik vereceğiz.

*İşsizlik Sigortası Fonu'nu amacına uygun kullanacağız.

*Kapsam dışı bırakılan **taşeron işçileri kadroya** alacağız.

***3600 Ek Gösterge ve EYT** meselesini çözeceğiz.

*KHK ile ihraç edilip, hakkında **beraat ve göreve iade kararı** verilenleri görevine iade edeceğiz.

ÇOCUKLAR

***Eğitim parasız olacak** çocuklarımıza eşit olanaklar sunacağız.

*Öğrencilerin **kitap, kırtasiye, çanta, kıyafet ve hatta servis ihtiyaçları ücretsiz** karşılanacak.

*Okullarda öğrencilerin **su ve öğle yemekleri ücretsiz** olarak MEB tarafından karşılanacak.

***Yetiştirme yurdundan ayrılmak** zorunda kalanlara **kamuda istihdam olanağı** sağlayacağız.

YAŞLILAR

***Huzurevinde yaşayan yoksul** yaşlıların harçlıklarını arttıracacağız.

***Eşi vefat eden kadınlara** yapılan sosyal yardım miktarını arttıracacağız.

*65 yaş üzerindeki yurttaşlarımızın **kültür, sanat ve spor etkinliklerinden ücretsiz** yararlanmalarını sağlayacağız.

*Emeklilerimize, Turizm Bakanlığı ve TÜRSAB iş birliği sayesinde **makul ücretlerle gezi ve tatil olanağı** sağlayacağız.

***Uzun Dönem Yatılı Kurum Bakımı** hizmeti için sırada beklemeyi sonlandıracağız.

***Kısa Süreli ve Geçici Bakım hizmetlerini** etkin ve yaygın hale getireceğiz.

*Alzheimer/Demens hastalarına yönelik **yatılı ve gündüz hizmetlerini** yaygınlaştıracağız.

30 OCAK – 05 ŞUBAT 2023 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

*31 Ocak 1990 yılında Atatürkçü Düşünce Derneği ve Türk Hukuk Kurumu Başkanı **Muammer Aksoy**, 73 yaşında Ankara'da evinin önünde kurşunlanarak öldürüldü.

***1 Şubat 1979** - Milliyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni **Abdi İpeççi**, suikast sonucu öldürüldü. 25 Haziran'da yakalanan saldırgan Mehmet Ali Ağca, 1980'de ölüm cezasına çarptırıldı. Mehmet Ali Ağca son olarak milli bir kahraman edası ile konvoylar eşliğinde hapisshaneden çıktı.

***1 Şubat 1997** - Susurluk kazasıyla ortaya çıkan karanlık ilişkileri protesto etmek ve "temiz toplum, temiz siyaset" özlemini duyurmak amacıyla, "**Sürekli Aydınlık İçin 1 Dakika Karanlık**" eylemi başlatıldı.

***2 Şubat Dünya Sulak Alanlar Günü**

***4 Şubat Dünya Kanser Günü** Kanser ne yazık ki son dönemlerde yaşanan ölümler arasında en çok rastlanılan hastalıkların başında gelmekte. Sağlıklı beslenmenin kaybedilmesi, stres yoğunluklu yaşam, gıda sektöründeki sağlık dışı uygulamalar, kentleşme ve gelişen teknolojiye bağlantılı oluşan yaşam pratikleri neticesinde hastalığın görünürlüğü inanılmaz bir hızla artmıştır.

*5 Şubat 1993'de ANAP İstanbul milletvekili **Adnan Kahveci**, eşi ve kızı, Bolu-Gerede yakınlarında geçirdikleri trafik kazasında öldüler; Kahveci'nin oğlu, kazadan yaralı kurtuldu.

ALTI SİYASİ PARTİ GENEL BAŞKANININ ORTAK AÇIKLAMASI

(Ankara, 26 OCAK 2023)

Altı siyasi parti olarak ülkemizi aydınlığa çıkarmak için kararlılıkla sürdürdüğümüz işbirliği sürecinin on birinci toplantısını mübarek Regaip Kandili gününde İYİ Parti Genel Başkanı Sayın Meral Akşener'in ev sahipliğinde gerçekleştirdik.

Öncelikle milletimizin ve tüm İslam aleminin Regaip Kandili'ni kutlar, yüce Allah'tan nice kandillere huzurla erişmeyi niyaz ederiz.

Bugünkü toplantımızda öncelikle güncel gelişmeleri değerlendirdik.

İsveç'te ve Hollanda'da kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim'e yapılan çirkin saldırıları bir nefret suçu olarak görüyor ve bunlara göz yuman hükümetleri de şiddetle kınıyoruz. Halkımızın hür iradesiyle seçim sandığına gidip ülkemizin kaderini belirleyeceği bu dönemde dış dünyada nedense her seçim dönemine denk gelen provokasyonları da dikkatle izliyoruz.

Türkiye, hukuksuzluk, kanunsuzluk ve başıbozuklukla hareket eden bir hükümet tarafından yönetilmektedir. Bu çerçevede, Anayasa ve kanunda hiçbir tereddüte yer vermeyecek kadar açık bir şekilde düzenlenmiş olan hükümler uyarınca, TBMM yenileme kararı almadığı müddetçe, Sayın Erdoğan'ın 14 Mayıs'ta yapılacak olan seçimlerde bir kez daha aday olması mümkün değildir. Cumhurbaşkanı'nın, Anayasa'ya aykırı olarak üçüncü kez

adaylığını ilan etmesi demokrasi tarihimize eklediği bir diğer kara sayfadır. Anayasa'yı yok sayan bu başıboşluğu kabul etmediğimizi kamuoyunun bilgisine sunarız.

Bununla beraber, Cumhuriyetimizin 100. yılında milletimizin bu hukuksuz düzene "Yeter" cevabı vereceğinden emin olan bizler, Sayın Erdoğan'ın 14 Mayıs'ta yapmayı planladığı seçime halkımızdan aldığımız destekle, kendimize olan inancımızla ve ülke sevdamızla hazır olduğumuzu belirtmek isteriz.

Seçim ne zaman yapılırsa yapılsın üstünlerin hukuku anlayışıyla hareket eden Cumhuriyet İttifakı değil, hukukun üstünlüğüne inanan Millet İttifakı kazanacaktır. İktidar kaybettiği halk desteğini her tür hukuksuzlukla kapatmaya çalışsa da biz bu oyunu milletimizden aldığımız destekle bozacağız ve Türkiye'yi özgürlükçü demokratik bir hukuk devleti yapacağız. Bu tek adam düzenini sandıkta milletimizin iradesi ile değiştirmek için hodri meydan diyoruz!

Ayrıca, Cumhuriyet İttifakı'nın TBMM'ye sunduğu başörtüsü ile ilgili anayasa değişikliği önerisi, başörtülü kadının 'dini inancını' sorgulayan şekilde kaleme alınmıştır. Başörtülü kadını korur gibi yapan bu madde aslında tam tersi sonuçlar doğuracak niteliktedir. Kadının kıyafet özgürlüğü ile başörtüsü kullanmasının amacını sorgulayan bu ifadeyi metinden çıkararak bir değişiklik önergesi verilmiştir. Son derece açık bir biçimde başını örten veya örtmeyen kadınlara tam bir anayasal güvence getirecek olan bu önerge Cumhuriyet İttifakı tarafından reddedilmiştir. Bu, Cumhuriyet İttifakı'nın her zaman yaptığı gibi samimiyetsiz bir şekilde kadınların başörtüsü hakkını siyasi istismar ve ranta dönüştürme amacını ortaya koymaktadır.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi devletimiz için bir beka sorunu haline gelmiştir. Bir kişinin iradesiyle millet iradesinin yok sayılması devletin bir şahısla özdeşleştirilmesinin açık bir göstergesidir. Bugünkü toplantımızda seçimi kazanmaya ve ülkemizi halkımızın büyük bir teveccüh gösterdiği güçlendirilmiş parlamenter sistemle yönetmeye dair çok somut adımlar attık. Tamamlama aşamasına geldiğimiz Geçiş Sürecinin Yol Haritasını, Cumhurbaşkanı adayını belirleme süreciyle beraber nihai değerlendirme sonrası kamuoyuyla paylaşacağız.

Bu toplantımızda 30 Ocak'ta kamuoyuyla paylaşacağımız Ortak Politikalar Mutabakat Metni konusunda da anlaşma sağladık. Yoksullukla mücadele eden kadın haklarına, siber güvenlikten siyasi etik yasasına, kamuda israfla mücadele eden tersine beyin göçüne, savunma sanayinden afet yönetimine, mesleki eğitimden konut ve barınma krizine, uyuşturucuyla mücadele eden esnafımızın sorunlarına, sınır politikamızdan tarıma kadar ülkemizin öncelikli konuları için hazırladığımız somut hedef, politika ve projeleri dokuz ana başlık ve yetmiş beş alt başlıkta topladık. Bu mutabakat metni, Türkiye'nin her alanda artan sorunlarını Millet İttifakı'nın çözeceğinin de ispatıdır.

Toplantımızda son olarak Millet İttifakı'nın seçeceği Cumhurbaşkanı adayını nasıl belirleyeceğimizi de konuştuk.

Cumhurbaşkanı adayını belirleme konusunda altı siyasi partinin istişare, uzlaşma ve halkın tercihlerini yansıtacak şekilde çalıştığını buradan duyurmak isteriz. Halkımız, ülkemizin hak ettiği refaha ulaşma ve yeniden demokratikleşme ümidini altı partinin birliğinde görmektedir. Bu da bize tarihi bir görev yüklemektedir. Biliyoruz ki bu Türkiye'nin kader seçimidir. Halkımız canını, malını, geleceğini, medeni, hür ve refah içinde bir Türkiye'de nefes alma ümidini bize emanet etmiştir. Halkımız müsterih olsun, altı parti bu görevi layıkıyla tamamlayacaktır.

Bir kez daha ilan ediyoruz ki;

Türkiye'nin 13. Cumhurbaşkanı parlamenter sisteme inanmış, temel hak ve özgürlüklerin yanında, demokrasi aşklarının adayı olacaktır.

Türkiye'nin 13. Cumhurbaşkanı, "Yeter! Söz Milletindir" diyen Millet İttifakı'nın adayı olacaktır.

Bir sonraki toplantımız Saadet Partisi Genel Başkanı Sayın Temel KARAMOLLAOĞLU'nun ev sahipliğinde, 13 Şubat 2023 Pazartesi günü yapılacaktır.

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

• **Uluslararası yatırım açığı:** Türkiye'nin uluslararası yatırım açığı geçen yıl kasım ayında bir önceki aya göre 15,7 milyar dolar, 2021 yılı sonuna göre de 21,5 milyar dolar artarak 265 milyar dolara kadar yükseldi.

• **Kısa vadeli dış borç rekoru:** Düşük kredi notu ve artan politik ve ekonomik riskler yüzünden uzun vadeli borçlanma konusunda oldukça sorunlu bir dönemden geçen Türkiye'nin hem orijinal vadesine göre hem de vadesine kalan süre açısından kısa vadeli (bir yıldan daha kısa vadeli) dış borçlar geçen yıl kasım ayında rekor

kırdı. Orijinal vadesi bir yıldan kısa olan dış borç stoku geçen yılın ilk 11 aylık döneminde 23,9 milyar dolar artarak 145,4 milyar dolara kadar yükseldi

- Orijinal vadesine bakılmaksızın gelecek bir yıl içerisinde ödenmesi gereken dış borç miktarı ise 189 milyar dolar olarak açıklandı.
- Reel sektörün döviz açığı (kur riski) geçen yıl Ocak-Ekim döneminde 37,7 milyar dolar azalarak 84 milyar dolara kadar geriledi.
- Merkez Bankasının, brüt rezervi 6-13 Ocak haftasında 862 milyon dolar artarak 127,3 milyar dolara yükselirken, eksi durumdaki net rezervi ise 178 milyon dolarlık toparlanmayla -46,4 milyar dolar oldu.
- Bütçe açığının, BOTAŞ'ın Rusya'yayapması gereken ödemeyi 2023 yılına bırakması yüzünden başlangıç hedefinin ve yıl sonuna yakın zamanlarda yapılan tahminlerin oldukça altında kaldığı 2022 yılında, bu açığın finansmanı için yapılan net borçlanma ise yıl içerisinde dile getirilen en yüksek bütçe açığı tahminini de oldukça (Bütçe açığı OVP'de 428 milyar lira tahmin edilmişti) aşarak 469,4 milyar liraya kadar çıktı.
- İktidarın, Türkiye'yi büyük bir ekonomik felakete sürüklediği faiz inadının en dikkate değer olumsuz sonuçlarından biri de Hazine'nin borç yükünü artırması oldu. Merkez Bankasının, faiz indirimine başladığı Eylül 2021'den önce Ağustos 2021 sonu itibarıyla Hazine'nin iç ve dış borçlarının toplamı (ana para) 2 trilyon 85 milyar lira düzeyinde bulunuyordu. Borç stokunun anaparası 2022 yılı sonunda ise 4 trilyon 33 milyar liraya kadar yükseldi.
- Döviz mevduatlarında iki aylık aranın ardından bir önceki hafta başlayan artış 6-13 Ocak haftasında da 3,7 milyar dolarla devam etti. Son iki haftada 7 milyar dolara yakın artan döviz mevduatları 225,4 milyar dolara yükseldi. Aynı haftada, TL mevduatlarda ise 141,9 milyar liralık artış yaşandı.
- Bireysel krediler ve kredi kartı borçlarındaki artış 2023 yılının ilk haftalarında da devam etti. Vatandaşların bankalara ve finansman şirketlerine olan borcu 2023 yılının ilk iki haftasında 42 milyar lira daha artarak 13 Ocak itibarıyla 1 trilyon 615 milyar liraya yükseldi.

ULUSLARARASI YATIRIM AÇIĞI BÜYÜYOR

- Türkiye'nin uluslararası yatırım açığı geçen yıl kasım ayında bir önceki aya göre 15,7 milyar dolar, 2021 yılı sonuna göre de 21,5 milyar dolar artarak 265 milyar dolara kadar yükseldi.
- Merkez Bankasının verilerine göre Türkiye'nin yurt dışı varlıklarının bir önceki aya göre 6,2 milyar dolar artarak 302,4 milyar dolar olduğu geçen yıl kasım ayında, yurt dışına olan yükümlülükleri ise 21,9 milyar dolar artarak 567,3 milyar dolar düzeyine çıktı.
- Uluslararası yatırım açığı 2021 yılı sonunda 255,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiş, yabancı portföy yatırımı çıkışı, hisse senedi ve borçlanma kağıdı gibi menkul değerlerin değerinin dolar cinsinden düşmesi, yabancı sermayeli şirketlerin piyasa değerinin dolar cinsinden ucuzlaması gibi nedenlerle azalan uluslararası yatırım açığı Eylül 2022'de 227,7 milyar dolara kadar gerilemişti. Dolayısıyla geçen yıl eylül, ekim ve kasım aylarında uluslararası yatırım açığında 37,2 milyar dolarlık bir büyüme oldu.

KISA VADELİ DİŞ BORÇTA REKOR

- Düşük kredi notu ve artan politik ve ekonomik riskler yüzünden uzun vadeli borçlanma konusunda oldukça sorunlu bir dönemden geçen Türkiye'nin hem orijinal vadesine göre hem de vadesine kalan süre açısından kısa vadeli (bir yıldan daha kısa vadeli) dış borçlar geçen yıl kasım ayında rekor kırdı.
- Orijinal vadesi bir yıldan kısa olan dış borç stoku geçen yılın ilk 11 aylık döneminde 23,9 milyar dolar artarak 145,4 milyar dolara kadar yükseldi.
- Bu borcun 32,5 milyar doları, net rezervi -45 milyar dolarlarda seyreden Merkez Bankasına, 27,6 milyar doları kamu bankalarına ve 85,3 milyar doları ise özel sektöre ait bulunuyor. Ocak-Kasım 2022 döneminde merkez bankasının kısa vadeli dış borcu 6,4 milyar dolar, kamu bankalarınınki 5,4 milyar dolar ve özel sektörün borcu ise 85,3 milyar dolara yükseldi.

GELECEK 12 AYDA ÖDENECEK DİŞ BORÇ 189 MİLYAR

- Orijinal vadesine bakılmaksızın gelecek bir yıl içerisinde ödenmesi gereken dış borç miktarı ise 189 milyar dolar olarak açıklandı.

- Ödenmesi gereken bu borcun 38,8 milyar doları kamu kesimine, 32,5 milyar doları Merkez Bankasına 117,7 milyar doları da özel bankalar ve özel sektör kuruluşlarına ait bulunuyor.
- Bu tutara BOTAS'ın geçen yılki doğalgaz alımları nedeniyle ödemeyip iktidarın seçim sonrasına erteletmeye çalıştığı 20 milyar dolar civarında olduğu iddia edilen borç dahil bulunmuyor.

ÖZEL SEKTÖRÜN DİŞ BORCU 238 MİLYAR DOLARA ÇIKTI

- Özel bankalar ve diğer özel sektör kuruluşlarının dış borçları, uzun vadeli borçlarındaki azalışa rağmen kısa vadeli dış borç artışının etkisiyle geçen yılın ilk 11 aylık döneminde 3,7 milyar dolar artarak 238 milyar dolara kadar çıktı.
- Bu borcun 152,6 milyar doları, söz konusu dönemde 8,3 milyar dolar azalan uzun vadeli borçlardan, 86,3 milyar doları ise 12 milyar dolarlık artış kaydedilen kısa vadeli borçlardan oluştu.
- Uzun vadeli borçlanma konusunda sorun yaşayan özel sektör, net dış borç ihtiyacının tamamını kısa vadeli borçlanarak karşılamış, diğer bir ifadeyle uzun vadeli borçlarını kısa vadeli borçla değiştirmiş gözüküyor.

REEL SEKTÖRÜN DÖVİZ AÇIĞI 84 MİLYAR DOLAR

- Merkez Bankasının verilerine göre reel sektörün döviz açığı (kur riski) geçen yıl Ocak-Ekim döneminde 37,7 milyar dolar azalarak 84 milyar dolara kadar geriledi.
- Türk lirasının ve Türkiye ekonomisinin istikrarsızlığından kendisini koruyabilmek için kur riskini azaltmaya yönelik reel sektörün döviz varlıklarının 19,1 milyar dolar arttığı geçen yılın ilk 10 aylık döneminde yükümlülükleri ise 18,6 milyar dolar azaldı.
- Reel sektörün döviz açığını azaltan döviz varlıklarındaki artışın 15,4 milyar dolarlık kısmı yurt içi bankalardaki döviz mevduatlarının 82,5 milyardan 98 milyar dolara yükselmesi oldu.
- Vergi avantajı da sağladığı için KKM uygulaması nedeniyle şirketlerin döviz mevduatlarını KKM'ye dönüştürdüğü bir dönemde, döviz mevduatlarında yaşanan bu artış, şirketlerin KKM hesaplarında bulunan tüm mevduatlarının "döviz varlığı" sayılmasından kaynaklanıyor.
- Dolayısıyla kur riskini 121,6 milyardan 83,9 milyar dolara düşüren şirketlerin azalan bu riskini KKM yoluyla Hazine ve Merkez Bankasına devrettikleri gözleniyor.

MERKEZ BANKASI REZERVİ

- **Merkez Bankasının, brüt rezervi 6-13 Ocak haftasında 862 milyon dolar artarak 127,3 milyar dolara yükselirken, eksi durumdaki net rezervi ise 178 milyon dolarlık toparlanmayla -46,4 milyar dolar oldu.**
- Tamamı yükümlülüklerden oluşan brüt rezervin 79,1 milyar doları döviz, 48,1 milyar doları ise altın varlıklarından oluşuyor. Son hafta döviz varlıklarında 3,2 milyar dolarlık azalış, altın varlıklarında ise 899 milyon dolarlık artış oldu.
- Merkez Bankasının, swap borçları da dahil toplam döviz-altın borçları 185,9 milyar dolara çıktı. Bu borcun 114,6 milyar doları bilanço içi (bankalara, Hazineye, diğer ülkelere v.b) olan borçlardan oluşuyor. Bilançoda gözükmeyen Türkiye'deki bankalara ve bazı ülkelerin merkez bankalarına olan swap borçları ise 71,3 milyar dolar düzeyinde bulunuyor.
- Kamunun, Merkez Bankasındaki döviz mevduatı, Merkez Bankasının yükümlülüğü sayılmadığında swap borcu hariç net rezervi geçen hafta 579 milyon dolar artarak 24,9 milyar dolar oldu. Swap borcu yükümlülüklerle dâhil edildiğinde ise net rezerv 178 milyon dolar azalarak -46,5 milyardan -46,4 milyar dolara indi.
- Swap borçlarının, diğer bir ifadeyle Merkez Bankasının satıp sonra kiraladığı (**sat-kirala**) borçlarının brüt rezerv içerisindeki payı ise 13 Ocak itibarıyla yüzde 56 olarak hesaplandı.

2022 BÜTÇE AÇIĞI 2022'YE ERTELENDİ

- 2022 yılı Merkezi Yönetim Bütçesinin başlangıçta 278,4 milyar lira açık vereceği öngörülmüştü. Temmuz 2022'de yürürlüğe giren ek bütçe ile de bütçe açığı tahmini değişmemişti. *(Yasal olarak da ek bütçe ile bütçe açığını değiştirmeye olanak yok, zira, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 19'uncu maddesine göre ek bütçe ancak karşılığında gelir gösterilmek kaydıyla yapılabiliyor. Ek bütçe ile eklenecek ödenek kadar gelir de gösterilmesi gerektiği için başlangıçtaki bütçe hedefi doğal olarak değişmiyor.)*

- Ancak 5 Eylül 2022’de açıklanan Orta Vadeli Programla, iktidar bütçe açığı tahmini yenilemiş ve 461 milyar lira bütçe açığı verileceği öngörüsünde bulunmuştu.
- Bu tahmine göre, iktidar, Ocak-Ağustos 2022 dönemi bütçe açığı 33,1 milyar lirada kaldığı için yılın kalan dört ayında toplam 428 milyar lira açık bekliyordu.
- Ancak yıllık açık 139,1 milyar lirada kaldı. Açığın bu düzeyin altında kalmasının altında iktidarın, “doğalgazın yüzde 80’ini biz ödüyüz” söylemi bulunuyor. BOTAŞ’ın doğalgazı yurt içinde maliyetinin oldukça altında satmasından kaynaklanan zararı “görevlendirme” ya da borç verme gibi isimlerle bütçeden karşılanıyor.
- Ancak, BOTAŞ’ın (aylardır yazılmasına rağmen yalanlanmayan haberlere göre) Rusya’dan aldığı gazın bedelini ödemediği ve 20 milyar doları bulan bu ödemenin seçim sonrasına ertelenmesi için Rusya ile görüşmeler yaptığı ileri sürülüyordu. Eğer BOTAŞ bu ödemeyi 2022 yılı içerisinde Rusya’ya yapsaydı bu tutar bütçeden karşılanacaktı. 20 milyar dolar rakamı doğru ise bu tutar bu günkü kurlarla 360 milyar lirayı aşıyor.
- BOTAŞ’ın Rusya’ya olan bu borcunun ödemesi, eğer daha uzun vadeli bir kredi anlaşması yapılmaz ise 2023 yılında gerçekleşecek. Büyük olasılıkla da mevcut iktidar bu parayı bulmakta zorlanmasını diye borcun ödemesi seçim sonrasında gelecek yeni iktidara kalacak. Dolayısıyla da bu yıl gerçekleşmeyen bütçe açığı 2023 yılı bütçe açığına eklenecek.
- 2023 yılı bütçesinin TBMM’de kabul edilen haliyle 659 milyar lira açık vereceği öngörülmüştü. Hem BOTAŞ etkisi, hem de 2023 bütçesi hazırlanırken dikkate alınmayan EYT’den kaynaklanacak giderler ile emekli ve kamu çalışanlarına yapılmaz konunda kalınan ek zamların etkisi de düşünüldüğünde Türkiye 2023 yılında ilk kez 1 trilyon liranın üzerinde bir bütçe açığı ile karşı karşıya kalacak.

139 MİLYARLIK BÜTÇE AÇIĞI İÇİN 469 MİLYARLIK BORÇLANMA

- Bütçe açığının, milli gelire oranının düşük hedeflenmesi, kamu kesiminin düşük oranda borçlanması açısından önem taşır. Bütçe açığının başlangıç hedefinin ve yıl sonuna yakın zamanlarda yapılan tahminlerin oldukça altında kaldığı 2022 yılında, bu açığın finansmanı için yapılan net borçlanma ise yıl içerisinde dile getirilen en yüksek bütçe açığı tahminini de oldukça (Bütçe açığı OVP’de 428 milyar lira tahmin edilmişti) aşarak 469,4 milyar liraya kadar çıktı.
- Dolayısıyla bütçe açığının tahminlerin altında kalması kamu bor stokunun büyümesini engellemedi.
- 2022 yılında Hazine 215 milyar liralık kısmı dış, 650 milyar liralık kısmı ise iç olmak üzere toplam 865,5 milyar lira yeni borç aldı. Borç anapara ödemeleri ise 119,3 milyarı dış, 276 milyarı da iç olmak üzere toplam 396,1 milyar lira olarak gerçekleşti.
- Dolayısıyla Hazine 2022 yılında net olarak 496,4 milyar lira yeni borç aldı. Hazine’nin borç stokundaki artış ise kur farkları yüzünden bu kadarla kalmadı.

FAİZ İNADI HAZİNENİN BORÇ STOKUNU 2’YE KATLADI

- İktidarın, Türkiye’yi büyük bir ekonomik felakete sürüklediği faiz inadının en dikkate değer olumsuz sonuçlarından biri de Hazine’nin borç yükünü artırması oldu.
- Merkez Bankasının, faiz indirimine başladığı Eylül 2021’den önce Ağustos 2021 sonu itibarıyla Hazine’nin iç ve dış borçlarının toplamı (ana para) 2 trilyon 85 milyar lira düzeyinde bulunuyordu.
- Borç stokunun anaparası 2022 yılı sonunda ise 4 trilyon 33 milyar liraya kadar yükseldi. Borç stoku bu dönemde yüzde 100’e yakın arttı. Stokun 1,9 trilyon lira arttığı Eylül 2021-Aralık 2022 dönemindeki toplam bütçe açığı ise 285 milyar lira oldu. Borç stokundaki artış aynı dönemdeki bütçe açığının 7 katına ulaştı.
- Döviz ve altın cinsinden borçların stok içerisindeki yüksek ağırlığı, faiz indirimlerinden sonra yaşanan kur artışları yüzünden, borç stokunu durduk yerde önemli ölçüde büyüttü ve gelecek yıllara önemli bir borç yükü aktarılmasına yol açtı.
- Eylül 2021-Aralık 2022 döneminde Hazinesinin borç stokunun vadesine kadar ödenmesi gereken faiz yükünde ise 3 kat artış yaşandı. Eylül 2021’de iç ve dış borç stokunun vadesine kadar ödenecek faizi 1 trilyon 123 milyar liraydı, bu tutar 2022 sonunda 3 trilyon 460 milyar liraya yükseldi.
- 2022 yılı sonunda 4 trilyon lira sınırını aşan Hazinesinin borç stokunun 1,9 trilyon liralık kısmı iç borçlardan kaynaklanıyor. İç borçların faiz yükü ise 2,6 milyar lirayla anaparanın yüzde 140’ı kadar bir büyüklük oluşturuyor.

- Stokun 2,1 trilyon liralık kısmın ise dış borçlar oluşturuyor. Hazinesin dış borcu dolar cinsinden ise 113,6 milyar dolara ulaşmış bulunuyor.
- Dış borcun tamamı, iç borcun ise yüzde 27'si, dolayısıyla borç stokunun yüze 65,5'i döviz cinsinden ödenmesi gereken borçlardan oluşuyor. Hem döviz hem de değişken faizli borçların borç stoku içerisindeki payı ise yüzde 82'yi buluyor.
- Dolayısıyla faiz inadı yüzünden döviz kurunda ve enflasyonda yaratılan patlama doğrudan Hazinesin faiz yükünü önemli ölçüde büyüttü.
- **AKP Döneminde Ne Oldu:** 2002 yılı sonunda 243 milyar lira olan borç stokunda AKP'nin 20 yıllık iktidarı döneminde tam 16 katlık artış yaşandı. Bu dönemde iç borç stoku 12 kat, dış borç stoku ise 22 kat arttı.
- 2002 yılında yüzde 58 olan döviz cinsinden borcun, borç stoku içerisindeki payı 2022 sonunda yüzde 65,5'e çıktı. Değişken faizli ve döviz cinsinden borçların stok içerisindeki toplam payı da yüzde 58,2'den yüzde 82,1'e yükseldi.
- Önceki 80 yılda 243 milyar lira borç biriktiren Türkiye AKP'nin 20 yılında 3,8 trilyon liralık bir borç dağı biriktirdi.

AKP DÖNEMİNDE BÜTÇEDEN ÖDENEN FAİZ

- Merkezi Yönetim Bütçesinden 2022 yılında Türkiye tarihinin en yüksek faiz ödemesi yapıldı. Hazinesin iç ve dış borçları için bütçeden yapılan faiz ödemesi 311 milyar liraya kadar tırmandı.
- Kur korumalı mevduat için ödenen 92,5 milyar liralık faizle birlikte bütçeden ödenen toplam faiz 403 milyar lirayı buldu.
- AKP döneminde bütçeden toplam 1,6 trilyon lira faiz ödendi. KKM için ödenen faizle birlikte bu tutar 1,7 trilyon liraya ulaşıyor.

KREDİ VE MEVDUAT GELİŞMELERİ: DÖVİZ MEVDUATINDAKİ ARTIŞ SÜRÜYOR

Mevduat

- Bankalardaki mevduat, 6-13 Ocak haftasında bir önceki hataya göre 224 milyar lira artarak 9 trilyon lira sınırını geçti. Bankaların üç ay vadeli mevduatlarda yıllık faiz oranını yüzde 30'lara kadar çıkarması ve kredi kullanımındaki artış TL mevduatlarda artışa yol açmış gözüküyor.
- Döviz mevduatlarında iki aylık aranın ardından bir önceki hafta başlayan artış 6-13 Ocak haftasında da 3,7 milyar dolarla devam etti. Son iki haftada 7 milyar dolara yakın artan döviz mevduatları 225,4 milyar dolara yükseldi. Aynı haftada, TL mevduatlarda ise 141,9 milyar liralık artış yaşandı.
- Aynı haftada gerçek kişilerin, döviz mevduatında 1,9 milyar dolarlık, TL mevduatlarında da 9 milyar liralık artış yaşandı.
- Kur korumalı mevduatlar ise 3 milyar lira artarak 1 trilyon 373 milyar lira oldu.
- **Dolarizasyon:** Sadece döviz mevduatlarının toplam mevduattaki payını gösteren dolarizasyon oranı **tüm mevduatlar** için 46,5 olarak hesaplandı.
- **Dolarizasyon** oranı **gerçek kişilere** ait (tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 51,3'e çıktı.
- Döviz endeksli olması nedeniyle, kur korumalı mevduatlar da döviz mevduatlarına dâhil edilerek hesaplanan **gerçek dolarizasyon** oranı ise yüzde 61,6 oldu.

Krediler

- Kredi stoku ise yılın ilk haftasında 108 milyar lira genişleyerek 7,68 trilyon liraya yükseldi. TL kredilerin 64,8 milyar lira arttığı haftada, döviz kredilerinin TL karşılığında 43 milyar liralık artış oldu. Döviz kredileri dolar cinsinden ise 2,1 milyar dolar artarak 133,1 milyar dolara çıktı.
- **Batık Krediler:** Bankaların zamanında tahsil edemediği için takibe aldıkları krediler ise 161,7 milyar lira düzeyinde seyrediyor.

VATANDAŞ 2023 YILINDA DA BORÇLANMA DEVAM EDİYOR

• Bireysel krediler ve kredi kartı borçlarındaki artış 2023 yılının ilk haftalarında da devam etti. Negatif reel faizin de özendirilmesiyle bankalara borçlanan vatandaşların bankalara ve finansman şirketlerine olan borcu 2023 yılının ilk iki haftasında 42 milyar lira daha artarak 13 Ocak itibarıyla 1 trilyon 615 milyar liraya yükseldi.

• Vatandaşların borcunun 1 trilyon 144 milyar lirası bireysel (konut, otomobil, ihtiyaç) kredilerinin, 471 milyar lirası da kredi kartı borç bakiyelerinden kaynaklanıyor. Son hafta tüketici kredilerinde 13,7 milyar liralık, kredi kartı borçlarında ise 12,7 milyar liralık artış kaydedildi.

• **Takipteki Borç:** Vatandaşların vadesinde ödeyemediği için bankalar tarafından icraya verilen ve henüz varlık yönetim şirketlerine devretmedikleri takipteki borçları ise 30,7 milyar lira oldu. Bankaların takipteki bu borçlarını düşük bir bedel karşılığında varlık yönetim şirketlerine devrediyor olmaları bu rakamı olduğundan daha düşük gösteriyor.

• **Vatandaşların bankalar ve finansal şirketlerden ayrı olarak TOKİ'ye taksitli konut alımları nedeniyle 28 milyar lira, varlık yönetim şirketlerine de 36 milyar lira borcu bulunuyor.**

• 38 Milyon Vatandaş Bankalara Borçlu: Risk Merkezinin verilerine göre Kasım 2022 sonu itibarıyla bankalara ve finansman şirketlerine tüketici kredisi ve kredi kartı borcu bulunanların sayısı ise 37 bin 676 kişiye ulaştı. Borçlu vatandaş sayısında son bir yılda 1 milyon 955 bin kişilik artış yaşandı.

FAİZ ORANLARI

Kredi Ve Mevduat Faiz Oranları

• Bankaların, 6 -13 Ocak 2023 günleri arasında açılan **vadeli TL cinsinden mevduata** uyguladığı ortalama faiz oranı yüzde 17,67'den yüzde 17,81'e yükseldi.

• Söz konusu hafta kullanılan tüketici kredilerinin (ihtiyaç + taşıt + konut) ortalama faizi önceki haftaya göre 0,45 puan artarak yüzde 28,90'a yükseldi.

• Bankalar tüketicilere ihtiyaç kredisini ortalama yüzde 29,97, taşıt kredisini yüzde 24,80, konut kredisini ise yüzde 20,63 yıllık faiz oranıyla kullandırdı.

• TL cinsinden ticari kredi faizi yüzde 13,79'a indi. Dolar cinsinden ticari kredi faizi yüzde 9,94'e, Euro cinsinden olanın faizi de yüzde 7,39'akadar çıktı.

Merkez Bankası Faizi

• *Merkez Bankası, Ocak ayı toplantısında da faiz oranını değiştirmede ve yüzde 9'da tuttu. Bankaları geçen hafta yüzde 9 faiz oranıyla fonladı.*

Risk Primi (CDS)

• Hazinesin iki yıl vadeli iç borçlanma kağıdının faizi geçen hafta yüzde 9,35'e, 5 yıl vadelinin faizi yüzde 9,88'e, on yıl vadelinin faizi de yüzde 8,73'e geriledi.

• Türkiye'nin, CDS'i (risk primi) ise **bir önceki haftaya göre** yüzde 9,07 oranında artarak 504,21'den 549,92'ye yükseldi. Dünyada artan risk iştahına rağmen Türkiye, Rusya ve Mısır'dan sonra en yüksek CDS primine sahip ülke olma konumunu sürdürüyor.

• **Hazinesin 5 yıl vadeli dış borçlanma tahvillerinin piyasa faizi yüzde 8,73 olarak gerçekleşti.**

TARIM ÜRÜNÜ ÜRETİCİ FİYATLARINDAKİ YILLIK ARTIŞ YÜZDE 151

• Tarım ürünü üretici fiyatları geçen yıl aralık ayında bir önceki aya göre yüzde 4,82 oranında artarken, geçen yılın aynı ayına göre artış oranı ise yüzde 151,08'i buldu.

• Son bir yılda turuncgillerin fiyatı yüzde 309,2, sebze, kavun-karpuz ve kök ve yumruların fiyatı yüzde 191,7, çeltiğin fiyatı yüzde 188,5, yağlı meyvelerin fiyatı yüzde 162,8, canlı sığırlar ve bunlardan elde edilen sütün fiyatı yüzde 153,04, sert kabuklu meyve fiyatları yüzde 150,7 tahılların fiyatı yüzde 111, canlı kümes hayvanı ve yumurta fiyatları yüzde 97,95, koyun ve keçi fiyatları yüzde 91,5 oranında artış gösterdi.

DÖVİZ KURU-ALTIN-BORASA

• Merkez Bankasının açıkladığı döviz kurlarına göre geçen hafta dolar kuru bir önceki hafta sonuna yüzde 0,1 oranında artarken, Euro kurunda yüzde 0,02 oranında artış yaşandı. Kurlar 20 Ocak itibarıyla sırasıyla 18,78 TL ve 20,34 TL oldu.

- 2022 yılında 16,56 TL olan ortalama dolar kuru ise yılın ilk 20 gününde 18,75 TL olarak gerçekleşti.
- Gecen hafta gram altın fiyatı bir önceki haftaya göre yüzde 0,6 oranında artarak 1166,48 lira oldu.
- Borsa endeksi ise (BİST100) geçen hafta yüzde 10,1 oranında arttı.

İCRADAKİ DERDEST DOSYA SAYISI 23,2 MİLYON

- Ulusal Yargı Ağı (UYAP) üzerinden alınan verilere göre 2023 yılının ilk üç haftasında icra ve iflas dairelerine UYAP üzerinden toplam 507 bin yeni dosya geldi. Gelen dosya sayısı 2022 yılının aynı haftalarına göre 45 bin adet azaldı. İlk iki haftada 529 bin dosya da sonuçlandırıldı. Sonuçlanan dosya sayısı da bir önceki yıla göre 107 bin adet artış gösterdi.
- Yeni gelen dosya sayısı 2021 yılının aynı dönemine göre yüzde 8,2 oranında azaldı.
- İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı ise geçen yılın aynı gününe göre 506 bin adet artarak 20 Ocak 2023 itibariyle 23 milyon 217 bine çıktı.

TARIMSAL GİRDİ FİYATLARI SON BİR YILDA YÜZDE 121,5 ARTTI

- Tarımsal girdi fiyatları geçen yıl kasım ayında bir önceki aya göre yüzde 2,38 oranında artarken, son bir yıllık dönemdeki fiyat artışı ise yüzde 121,5 olarak gerçekleşti.
- Kasım 2022 itibariyle son bir yılda tarımsal girdilerden enerji ve yağ fiyatlarında yüzde 172,1, gübre ve toprak geliştiricilerde yüzde 142,7, tarımsal ilaç fiyatlarında yüzde 100, hayvan yemi fiyatları yüzde 127,8 oranında arttı.
- Hem tarımsal girdi fiyatlarında hem de tarım ürünü üretici (tarla fiyatları) fiyatlarında yaşanan üç haneli artışlar gıda fiyatlarındaki yüksek oranlı artışların önümüzdeki aylarda da devam edeceğine işaret ediyor.

KONUT SATIŞLARI AZALIRKEN DE FİYATLAR TAM GAZ ARTTI

- Konut satışlarında geçen yıl temmuz ayında başlayan azalma eğilimi aralık ayında da yüzde 8'lik azalmayla devam etti. Yılın ilk yarısında artış kaydeden konut satışları, ikinci yarıdaki azalmanın etkisiyle yılın tümünü yüzde 0,4 oranında azalmayla kapattı.
- Türkiye genelinde toplam 1 milyon 485 bin konut satıldı, bunların 67 bin 490'ı yabancılara yapıldı. Konut olarak Türk vatandaşlığı elde eden yabancılara satılan konut sayısında ise önceki yıla göre yüzde 15 oranında artış yaşandı.
- Konut satışlarında yaşanan azalma, konut fiyatlarındaki yüksek oranlı artışları önlemedi. Merkez Bankasının verilerine göre geçen yıl kasım ayı itibariyle konut fiyatlarındaki yıllık artış yüzde 174,3 olarak gerçekleşti.
- Türkiye genelinde konut metrekare fiyatları ise 5 bin 858 liradan 16 bin 984 liraya kadar çıktı. Bu 120 metrekarelik bir konutun ortalama fiyatının 703 bin liradan 2milyon 38 bin liraya yükseldiği anlamına geliyor.
- Konut birim fiyatları İstanbul'da 26 bin 904 lirayı, Ankara'da 12 bin 445 lirayı, İzmir'de ise 20 bin 861 lirayı buldu.

KAPANAN ŞİRKETLER YÜZDE 177,3 ARTARKEN, YABANCI ORTAKLI ŞİRKET SAYISINDA YÜZDE 50 ARTIŞ

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin Aralık 2022 Şirket İstatistikleri, iktisadi faaliyetlerdeki reel tablonun hızla karardığını gösteriyor. Aralık'ta kapanan şirketler yüzde 177,3 artarken, yabancı ortaklı kurulan şirket sayısındaki artış yüzde 50'ye yaklaştı. Rus ve İran ortaklı şirketler başı çekiyor. Ticari faaliyetlerde yabancıların etkinliği artıyor!

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin (TOBB) verilerine göre aralıkta kasıma kıyasla kapanan şirket sayısı yüzde 177,3 oranında artarken kapanan kooperatif işletmelerindeki artış yüzde 218,8'e ulaştı. Gerçek kişi şahıs şirketlerinde bir aydaki kapanma oranı ise yüzde 41,3 arttı.

Aynı verilere göre aralıkta kurulan şirket sayısındaki artış yüzde 14,2 düzeyinde kaldı. TOBB'un açıkladığı rakamlar, geçen ay yeni kurulanların 12 katı düzeyinde şirketin kapandığını gösteriyor. 2022'nin tamamında ise kurulan şirket sayısı 2021'e kıyasla yüzde 27,8 artarken kapanan şirketler bunun yaklaşık iki katı düzeyinde ve yüzde 42,8.

Aralık'ta kapanan şirket ve kooperatiflerin 1559'u toptan ve perakende ticaret ile motorlu taşıtlar, 713'ü inşaat, 631'i imalat sektöründe faaliyet gösteriyordu. Kapanan 2903 şirkette ortalama işletme başına 5 kişinin çalıştığını varsaydığımızda bir ayda yaklaşık 15 bin kişinin işsiz kaldığını öngörmek olanaklı.

Diğer yandan TOBB'un açıkladığı şirket istatistiklerinde çarpıcı olan bir başka nokta ise gerek aralık ayında gerekse 2022 yılının tamamında kurulan yabancı ortaklı şirket sayısındaki hızlı yükseliş. Aralık ayında yeni kurulan yabancı ortaklı şirket sayısı 1539 olurken, bu sayı yılın tamamında 20 bin 135'e yükseldi ve son 10 yılın rekor seviyesine ulaştı.

2012 yılında yabancı sermaye ortaklı kurulan şirket sayısı 3703 ve yıllık artış oranı yüzde 3,6 idi. 2022'de 20 bin 135'e çıkan yabancı sermaye ortaklı yeni kurulan şirket sayısındaki artış bir önceki yıla göre yüzde 49,8 oldu. Yabancı ortaklı şirket kuruluşlarında yüzde 50'ye varan bu yükseliş hem son 5 yılın hem de tüm zamanların rekoru.

Ancak burada ilginç olan yabancı ortak sermayeli şirketlerde Rus sermayesi ve Rus ortakların ilk sırada olması. Geçen yıl Rusların ortaklığıyla 1363 şirket kurulurken yıllardır hep ilk sırada yer alan İranlılar 2022'de ikinciliğe geriledi ve İran vatandaşı ortaklarla kurulan şirket sayısı 1300 oldu. Kurulan yabancı ortaklı şirketlerin faaliyet alanlarında ilk üç sırada 3070 şirketle toptan ticaret, 1043 şirketle gayrimenkul ticareti ve acentelikleri, 938 şirketle de 'danışmanlık hizmetleri ve faaliyetleri' yer alıyor. Yabancı ortaklı kurulan şirketlerin yüzde 62'si İstanbul'da faaliyet gösterirken, ikinci sırada Antalya ve ardından diğer iller sıralanıyor.

Rusya-Ukrayna savaşı nedeniyle Rus vatandaşlarının Türkiye'de gayrimenkul alımında ilk sıraya yükselmeleri yanında ticari faaliyetler ve şirketleşmede de başa geçtikleri görülüyor. İranlılar, Irak ve Suriyelilerle Afganlar da ticari faaliyetlerini genişletiyor.

Özellikle medyaya da yansıyan yasa dışı faaliyetler, çete savaşları, suç paralarının aklanması, yabancı suç organizasyonlarının 'ticari-finansal-gayrimenkul-danışmanlık vb. hizmet veren işletme' görüntüsüyle ülkedeki faaliyetlerini artırmaları dikkate alındığında, yabancı ortaklı şirket sayısındaki bu patlama yakından izlenmeli, denetlenmeli.

KONUT ALMAK HAYAL OLDU!

Küresel konut fiyatları artış endeksinde Türkiye yüzde 189 artışla dünya birincisi.

İktidarın 'müjde' diyerek açıkladığı konut kampanyaları, yüzde 30 maaş zammıyla dar ve orta gelirli için hayalden ibarettir!

Seçime yönelik konut kampanyalarıyla algı yaratma çabasındaki iktidarın vaadine karşın, Merkez Bankası'nın açıkladığı Konut Fiyat Endeksi artışı Türkiye ortalaması yüzde 174,3'e ulaştı. Küresel konut fiyatları artış endeksinde Türkiye, yüzde 189 artışla dünya birincisi. Gelirleri yüzde 30 artıran iktidarın uyguladığı politikalarla bu noktaya gelen konut fiyatları karşısında, iktidar kampanyalarının gerçeklerle ilgisinin olmadığı apaçık ortada!

Merkez Bankası'nın geçen hafta açıkladığı Kasım 2022 **Konut Fiyat Endeksi** (KFE) artışının yıllık yüzde 174,3 düzeyinde olması, iktidarın seçim malzemesine dönüştürdüğü konut kampanyalarının tamamıyla algıya ve dar-orta gelirli kitlelerin ev hayalinin istismarına dönük olduğunu bir kez daha gösterdi.

Daha önce ilan edilen kampanyadaki konut kredi tutarları ve faizlere rağmen gerek ev fiyatlarındaki olağanüstü artışlar karşısında bu finansman tutarlarının yetersiz olduğunu gerekse aylık geri ödeme taksitlerinin orta gelirli hanelerin ödeme gücünü kat kat aştığını vurguladım. İktidar TBMM'den geçirdiği düzenlemeyle kredi taksitlerinin yüzde 50'sine kadar hazine desteği sağlanması ve uygulanacak vadeleri belirleme konusunda Cumhurbaşkanına yetki verdi. Ancak yüzde 50 hazine destekli haliyle bile aylık taksit tutarlarının hane gelirinin yüzde 40 sınırını aştığı, yüzde 30 oranındaki maaş-ücret zamlarına rağmen, Türkiye'de 'orta gelirli' böyle bir kesimin olmadığı ortada.

Maaşlara yüzde 30 artış yapılırken, MB'nin KFE endeksinde konut fiyatlarının ülke genelinde ortalama yüzde 174 artması, iktidarın ülkedeki ekonomik gerçeklerden, gayrimenkul piyasasında oluşan reel tablodan habersizliğinin göstergesi. MB-KFE'deki yıllık artış enflasyondan arındırılmış haliyle bile yüzde 54 ve maaş zamlarının 24 puan üzerinde. Bazı illerdeki KFE artışları ise yüzde 174'lük Türkiye ortalamasının çok üzerinde. KFE artışı Antalya'da yüzde 214,5, İstanbul'da yüzde 186,3, İzmir'de yüzde 176! KFE'nin en az arttığı iller yüzde 120,2 ile Bingöl, Malatya, Tunceli, Elazığ. KFE'deki bu artışta inşaat girdi maliyetleri ve buna bağlı olarak metrekare birim maliyet yükselişleri etkili.

MB'ye göre konut metrekare birim fiyatı ortalama 16 bin 984 TL olurken, İstanbul'da bu tutar 26 bin 904 TL'ye, İzmir'de 20 bin 861 TL'ye yükseliyor. Kampanyada 5 milyon TL ile en yüksek kredi vaat edilen İstanbul'da 120 metrekare standart konut fiyatı MB verisiyle 3,2 milyon TL, azami 3 milyon TL kredi verilen İzmir'de 2,5 milyon TL! Ancak MB'nin açıkladığı KFE artışları Kasım 2022! Muhtemelen Ocak 2023 KFE açıklandığında bu fiyatlar katlanacak. Kaldı ki, söz konusu illerde bu resmi fiyatlarla şu anda 'sıfır' konut satın almak olanaksız.

Türkiye, küresel konut fiyat artış endeksinde de yüzde 189,2 ile dünya birincisi! Uluslararası Gayrimenkul Piyasaları Araştırma kuruluşu Knight Frank'ın açıkladığı 2022 Küresel KFE artışında yüzde 27,3 ile Estonya ikinci, yüzde 23,7'le Macaristan üçüncü. Ancak Küresel endekste yüzde 190'a varan konut fiyat artışıyla birinci olan Türkiye ile 2 ve 3'üncü sıra arasındaki fiyat artışı farkı sırasıyla 161,7 ve 165,3 puanla adeta uçurum!

Merkez Bankası resmi verileri ve küresel konut fiyat artışı sıralamasının gösterdiği gerçek, **iktidarın konut kampanyaları dar ve orta gelirli geniş kesimlerin hayallerinin istismarından öte bir şey değildir!**

BORÇ, BORÇ, BORÇ...

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın 2022 Bütçe Gerçekleşme rakamları, iktidarın kamu kaynaklarıyla seçim kampanyası için yüklü tutarda borçlanmayla nakit stokladığını, bankaları da bu yönde baskıladığını ortaya koydu. BOTAŞ'ın 250 milyar TL tutarındaki borç ödemesi ertelenerek 2022 Bütçe açığı düşürüldü!

TÜİK'in istatistik oyunları, Merkez Bankası'nın Kur Korumalı Mevduat (KKM) ödemelerini gizlemesi vb. örneklerdeki gibi şimdi de Hazine ve Maliye Bakanlığı 2022 bütçesi üzerinden iktidarın 2023 seçim kampanyası ve vaatlerini kamu kaynaklarıyla finanse etmek için hazine borçlanması ve bankalara zoraki hazine kâğıdı satışlarıyla nakit yığınağı yaptığı anlaşılıyor.

Hazine ve Maliye Bakanı, 139 milyar TL'lik yılsonu bütçe açığının, 2022 için 278 milyar TL öngörülen yılsonu açık tutarının altında kaldığını, 'başarılı bir bütçe performansı' sergilediklerini öne sürüyor. Oysa Ocak-Kasım dönemi gerçekleştirmelerinde 11 aylık bütçe açığı 20 milyar TL iken aralıkta bir ayda 119 milyar TL olan açıkla 139 milyar liralık yılsonu açığı gerçekleşmiş. Bütçedeki hemen tüm ödenekler aşılmasına rağmen, açığın bu düzeyde kalması hangi yöntemle sağlanmış? Bu sorunun yanıtını aramak ve iktidardan izahını talep etmek durumundayız. Öncelikle yıl içindeki yüksek enflasyon, yüklü zamlar, yüksek enflasyondan kaynaklı yüzde 400-500'e varan kârlarla gelir, kurumlar vergisi, KDV, ÖTV, harçlar vb. elde edilen gelirler enflasyon balonuyla şiştiği için katlanarak artmış.

Rakamlara bakıldığında 2023'teki seçimlerin iktidar kontrolündeki bütçe ve kamu kaynaklarından finansmanı için 2022 bütçesinde ciddi boyutlarda borçlanmayla nakit yığınağı yapıldığı görülüyor. Hazine nakit açığı 169 milyar TL olmasına karşılık, sözde bu açığı karşılamak için 2022 yılında net 437 milyar TL borçlanmaya gidilmiş. Bu tutarın 75 milyar lirası dış borçlanma, 362 milyar TL'si de iç borçlanmayla sağlanmış. Daha da çarpıcı hazine nakit açığının yaklaşık üç katı düzeyindeki bu borçlanmanın yarısından fazlası sadece yılın son üç ayında ekim-kasım döneminde gerçekleştirilmiş. Buna göre ekimde 99, kasımda 63, aralıkta 87 milyar TL olmak üzere yaklaşık 250 milyar TL'lik borçlanılmış. Ayrıca Merkez Bankası'nın sıkça açıkladığı 'makro ihtiyati tedbirlerle' bankalara getirilen daha fazla hazine kâğıdı tutma yükümlülüğü çerçevesinde bankalara kağıt verilerek hazineye nakit akıtmaları sağlandı. Açıklanan rakamlara bakıldığında 2022 sonunda bu yöntemlerle hazineye 330 milyar TL nakit yığınağı yapıldığı görülüyor. Geçen yıldan devreden bu paranın iktidarın seçim kampanyasında harcanacağını öngörmekteyim.

Sadece 139 milyar TL açıklanan yılsonu bütçe açığı, 'başarılı performans algısı' yaratmak için BOTAŞ'ın 2022'de ödemesi gereken 250 milyar TL'yi aşan borcun ödenmeyip, ertelenmesiyle sağlanabildi. Böylece 389 milyar TL olması gereken gerçek açığı ve 278 milyar TL'lik yılsonu açık tutarının 111 milyar TL aşıldığı gizlenmek isteniyor.

İktidar borcu erteleyip gerçek açığı örtterek TÜİK verileri gibi 'makyajlı bir bütçe' ile seçime gitmek, başarısızlığını 'başarılı performans' yalanıyla örtmek çabasında. Ancak BOTAŞ'ın bu borcu her koşulda ödenecek ve 2023 bütçesinde yer verilmeyen bu ödemeye 2023'te her koşulda çok daha yüksek tutarlı bir ek bütçe ve daha fazla borçlanma kaçınılmaz olacak.

AÇLIK SINIRI 10 BİN LİRAYA DAYANDI

Birleşik Kamu-İş Konfederasyonu'nun Ar-Ge birimi KAMU-AR, dört kişilik bir ailenin, dengeli ve sağlıklı beslenebilmesi için yapması gereken harcamaları dikkate alarak hesapladığı açlık-yoksulluk sınırı araştırmasının ocak ayı sonuçları açıklandı. Birleşik Kamu İş'in Ar-Ge birimi KAMU-AR'ın hazırladığı araştırmada şu veriler yer aldı:

Temel gıda fiyatlarında yaşanan yüksek oranlı artışlarla dört kişilik bir ailenin açlık sınırı ocak ayında 9 bin 796 liraya kadar çıktı. Bir yıl öncesine göre açlık sınırı 4 bin 872 lira, gıda dışındaki ihtiyaçlar için yapılması gereken harcama ise 7 bin 109 lira arttı.

Ailelerin gıda ve gıda dışı ihtiyaçlarını insan onuruna yaraşır bir şekilde yoksunluk hissi çekmeden karşılayabilmesi için yapması gereken toplam harcama tutarını gösteren yoksulluk sınırı son bir yılda toplam 11 bin 981 liralık artış gösterdi. Ankara'da en fazla alışveriş yapılan marketlerden derlenen fiyatlara göre, dengeli beslenebilmek için et-balık-yumurtaya aylık olarak harcanması gereken tutar bir önceki aya göre 268 lira, 2022 yılının aynı ayına göre ise 975 lira artarak 2 bin 381 lira oldu. Süt, yoğurt ve peynir için yapılması gereken harcama ocakta bir önceki aya göre 217 lira artarak 2 bin 672 liraya yükseldi. Son bir yıllık dönemde ise bin 515 liralık artış oldu.

Yoksulluk Sınırı Ocakta 870 Lira Arttı

Yoksulluk sınırının belirlenmesinde gıda dışı gereksinimlerin fiyat artışları da esas alınarak yapılan araştırmaya göre, dört kişilik bir ailenin gıda dışındaki gereksinimlerini 'yoksunluk hissi duymadan' karşılayabilmesi için gereken harcama tutarı da Ocakta 133 liralık artışla 17 bin 198 liraya yükseldi. Ocakta dört kişinin giyim ve ayakkabı harcamaları bin 11 liraya inerken, barınma (kira dahil) harcamaları 4 bin liraya, ev eşyası harcamaları 2 bin 440 liraya, sağlık harcamaları 716 liraya yükseldi. Ulaştırma harcamaları 4 bin 622 liraya inerken, haberleşme harcamaları 730 lira, eğlence ve kültür harcamaları 620 lira, eğitim harcamaları 380 lira, tatil-otel harcamaları bin 593 lira ve çeşitli mal ve hizmetlerle ilgili harcamalar bin 86 lira oldu.

Dört kişilik bir ailenin insan onuruna yaraşır bir şekilde yoksunluk hissi çekmeden yaşayabilmesi için yapması gereken gıda ile gıda dışı harcamaların toplam tutarını gösteren yoksulluk sınırı (içki ve sigara harcamaları hariç) ise Ocakta 870 lira daha artarak 26 bin 994 liraya yükseldi. Yoksulluk sınırında, son bir yıllık dönemdeki artış ise 11 bin 982 lira olarak gerçekleşti.

155 BİN ÇOCUĞA AİLESİ BAKAMIYOR

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'a göre, ailesi tarafından bakılmadığı için desteklenen çocuk sayısı 160 bine dayandı. Yanık, bakanlığın, "H.K.G. konusunda üzerine düşeni eksiksiz yaptığını" da savundu.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık, Ankara 75'inci Yıl Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi'nde bir grup gazeteciyle bir araya geldi. Gündeme yönelik değerlendirmelerin yanı sıra bakanlığın 2022 yılı faaliyetlerine ilişkin verileri de açıklayan Yanık, Aralık 2022 itibarıyla Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) programından yararlanan çocuk sayısını paylaştı.

Yanık'ın açıkladığı veriler yoksulluğun çocuklar üzerindeki dramatik etkisini ortaya koydu. Buna göre, 2020 yılında 129 bin 422, 2021 yılında 141 bin 275 olan ailesinin yanında bakımı sağlanamayan çocuk sayısının, Aralık 2022 itibarıyla 155 bini aştığı bildirildi.

Bakan Yanık, bakanlıkça gerçekleştirilen sosyal yardımların odağında ailenin bulunduğunu söyledi. Aile temelli bir yapı kurmaya çalıştıklarını anlatan Yanık, "Bir çocuk sadece yoksulluk nedeniyle devlet korumasına alınması gerekiyorsa 'Hayır, çocuk annesinin yanında kalsın' diyoruz" ifadesini kullandı.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık, altı yaşında evlendirilen ve istismara maruz bırakılan H.K.G. ile ilgili soruları da yanıtladı. Yanık, "Bakanlık bu olay ortaya çıkana kadar neden davaya müdahil olmadı?" sorusuna şu yanıtı verdi:

"Ceza davalarının soruşturma aşamasında bizim dosyaya müdahil olma şansımız yok, mağdur bizim korumamızda olsa bile... Çok özellikli bazı davaları, tamamen arkadaşlarımızın hassasiyeti nedeniyle takip ediyoruz. H.K.G, Cumhuriyet Savcılığı'na giderek süreci kendisi başlatıyor. Bakanlığın bu konuda sorumluluğunu eksiksiz yerine getirdiğini herkes biliyor. Çocuk meselesi, kadın meselesi siyasetin üzerinde bir şeydir. Bunun üzerinden ideolojik salvolar yaparak bir takım siyasi sonuçlar almaya çalışmak doğru değildir."

YILLARA GÖRE AİLELERİN BAKAMADIĞI ÇOCUK SAYISI

2020	2021	2022
129	141	155
bin	bin	bin

Bakan Yanık, “Kadına yönelik şiddet, eşcinsellik” ve “Sabah kuşağındaki kadın programlarına” yönelik ise şunları kaydetti:

“Kadına yönelik şiddetin nedenlerinden biri de alkolizm. Ama alkolü tartışmaya açarsanız hemen, ‘Toplumsal yaşama müdahale ediyorlar’ diyerek eleştirecekler. Eşcinsel vatandaşlar da bizim vatandaşlarımız. Ama öbür taraftan eşcinselliği normalleştirmemizi, eşcinselliği kamusal alanda problem değilmiş gibi kabul etmemizi bizden beklemesinler.

Aile Dostu Yapımlar

Sabah kuşağında yayınlanan programlarla ilgili bizim de ciddi anlamda eleştirilerimiz var. RTÜK ile beraber çalışmalar yapıyoruz. RTÜK ile bu anlamda daha önceden yapılan bir yönetmelik çalışması var ama çok aktif kullanılmamış. Aile dostu yapımların desteklenmesi, özendirilmesi konusunda özellikle çalışmalar yapıyoruz. Eğer ortada bir reklam pastası olduğu için bu programlara bu kadar rağbet ediliyorsa herkes bu reklam pastasından bir elini çeksin. Herkes vazgeçtiğinde yine ortadaki havuz aynı kalacak. Herkesin üzerinde ittifak ettiği bir tutumun olması gerektiğini hep ifade etmişimdir.”

22 KENTTE ÇOCUK MERKEZİ YOK

Çocuk İzlem Merkezlerinin yetersizliği, resmi verilerle gün yüzüne çıktı. İlk ÇİM’in kurulduğu 2011 yılında iktidarın “Her kente ÇİM kurulacak” hedefine karşın aradan geçen 12 yılda tam 22 kentte ÇİM kurulamadı.

Çocuk İzlem Merkezlerine (ÇİM) ilişkin veriler, çocuk istismarının açığa çıkarılması açısından kritik önemde olan merkezlerin sayıca yetersizliğini bir kez daha gözler önüne serdi. Ülkede ilk ÇİM’in kurulduğu 2011 yılında verilen, “Her kente ÇİM kurulacak” sözüne karşın aradan geçen 12 yılda yalnızca 59 kente kurulabildi.

Çocuğa yönelik cinsel istismarı önlemek amacıyla kurulan Çocuk İzlem Merkezleri (ÇİM), çocuk istismarı haberlerinin artmasıyla bir kez daha Türkiye’nin gündemine geldi. Cinsel istismara maruz bırakılma şüphesi altındaki mağdur çocukların, ifade alma, adli muayene ve diğer her türlü soruşturma işlemlerinin tek merkezde yapılması amacıyla ilk kez 2011 yılında kurulan ÇİM’lere ilişkin, “her kentte olacak” hedefi yakalanamadı.

Onlarca Kentte Tek Bir Merkez Yok

Hiranur Vakfı’ndaki çocuk istismarı skandalına ilişkin Meclis Araştırma Komisyonu’nun da üyesi olan CHP PM Üyesi, Tekirdağ Milletvekili Dr. Candan Yüceer, Çocuk İzlem Merkezlerinin 12 yıldır ülke geneline yayılamamasına tepki gösterdi.

Dr. Yüceer, “Türkiye’de ilk ÇİM 2011 yılında Ankara’da kuruldu. 4 Ekim 2012 tarihinde yayımlanan Başbakanlık Genelgesi’nde ise ÇİM’lerin 81 kente yayılacağı ifade edilmişti. Genelge ile ortaya konulan hedefe karşın Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü’nün verileri, bu alandaki ihmali ortaya koymaktadır. Verilere göre, 2011-2023 dönemleri arasını kapsayan 12 yılda, yalnızca 59 kente ÇİM kurulabildi. Toplam 22 kentte ÇİM kurulmazken mevcut merkezlerin sayısı ise 62 ile sınırlı. 11 yıl önce, ‘81 ile kuruyoruz’ demişlerdi. Türkiye’de 22 ilde halen ÇİM yok. Pek çok vakada uygun koşullar oluşturulmadığından çocuklara resim çizdirilemiyor” dedi. Konuyu Meclis gündemine taşıyan Yüceer, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca’ya, bakanlığın ihmali yüzünden kaç vakanın bu şekilde üstünün örtüldüğünü sordu.

Büyük Travmalar Yaşanıyor

Çocuklara yönelik cinsel istismar vakalarının ortaya çıkarılabilmesi için Çocuk İzlem Merkezlerinin öneme dikkat çeken Dr. Yüceer, “Çocuk istismarı vakalarının ortaya çıkarılabilmesi oldukça zor. Bu yüzden çocuklara

bilinçli ve etkin bir şekilde müdahale edilmeli, adli ve tıbbi müdahaleler, bu alanda eğitilmiş ve uzman kişiler tarafından bir merkezde ve tek seferde gerçekleştirilmeli. Ancak halen Sağlık Bakanlığı bu merkezlerin kurulmasını yeterince sağlayamadı. Var olan büyük illerde de bu merkezlerin sayısı yetersiz kalıyor. Milyonluk kentlerde bile Sağlık Bakanlığı'nın kurduğu Çocuk İzlem Merkezlerinden sadece bir adet var. İller arasında yalnız İstanbul'da birden fazla ÇİM var. ÇİM bulunmayan illerde cinsel istismara uğrayan çocukların büyük travmalar yaşadığına yönelik şikayetler duyuyoruz. Daha önce ÇİM diye bir merkez yokken cinsel istismara uğrayan çocuklar kolluk kuvvetlerince hastanelerin çocuk polikliniklerine getiriliyordu. Cinsel istismara maruz bırakıldığı anlaşılan çocuk muayene edilebiliyordu. Bu çocuk için çok zor bir süreç. Daha sonra çocuk savcılığa götürülüyor, karakolda, hastanede tekrar tekrar durumu anlatılıyor ve istismara uğrayan çocuğun örselenmesi tekrarlanıyordu. Ancak ÇİM'de çocuk, başına gelen olayı yalnızca bir defa ifade ediyor. ÇİM'den sorumlu savcıyla, adli tıp uzmanıyla muhatap oluyor ve tüm adli müdahaleler tek merkezde toparlanıyor. ÇİM'ler hem cinsel istismarın tespiti hem de çocuğun istismar nedeniyle tekrar tekrar travmaya uğramaması bakımından çok hayati" diye konuştu.

EKONOMİK YAVAŞLAMA, ÇALIŞANLARI DÜŞÜK KALİTELİ İŞLERİ KABUL ETMEYE ZORLAYACAK

ILO'nun "Dünyada İstihdam ve Sosyal Görünüm: Eğilimler 2023" raporuna göre, küresel istihdamda ağır aksak ilerleyen büyüme ve insana yakışır çalışma koşulları üzerindeki baskı, sosyal adaleti aksatma tehlikesi taşıyor.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) yeni raporun tahminlerine göre, halihazırdaki küresel ekonomik yavaşlama çalışanları, iş güvencesi ve sosyal güvenlik içermeyen düşük kaliteli ve düşük ücretli işleri kabul etmeye zorlayacak, COVID-19 krizinin ağırlaştırdığı eşitsizlikleri daha da ön plana çıkaracak.

ILO'nun Dünyada İstihdam ve Sosyal Görünüm: Eğilimler 2023 (WESO Eğilimler) raporu ayrıca, 2023 yılında küresel istihdam büyümesinin, 2022'deki düzeyin yarısından azına karşılık gelen %1 düzeyinde kalacağını tahmin ediyor. Küresel işsizliğin ise 2023 yılında yaklaşık 3 milyon işsiz eklenmesiyle, 208 milyon kişiye yükseleceği tahmin ediliyor (küresel işsizlik oranı %5,8'e yükselecek anlamına geliyor). Tahmin edilen artışın ılımlı düzeyde olması, büyük ölçüde, yüksek gelirli ülkelerde işgücü arzı darlığına bağlanıyor. Bu da, 2020-2022 döneminde görülen küresel işsizlikte azalışın tersine döneceğine işaret ediyor. Sonuç olarak, küresel işsizlik, kriz öncesi düzeyin (2019 itibarıyla) yaklaşık 16 milyonun üzerinde kalacak.

"İnsana yakışır işlerin sosyal adaletin temeli olduğu"nu vurgulayan rapora göre, işsizliğe ek olarak, "işlerin kalitesi de başlı başına bir sorun teşkil ediyor." Yoksulluğun azaltılmasında on yıldır kaydedilen ilerleme, COVID-19 krizi esnasında sekteye uğramış durumda. 2021 yılında başlayan toparlanmaya rağmen, daha iyi iş kıtlığı muhtemelen daha da kötüye gidecek.

Halihazır yavaşlama, birçok çalışanın çoğu zaman çok düşük ücret, bazen de yetersiz çalışma süresi içeren düşük kaliteli işleri kabul etmek zorunda kalacağı anlamına geliyor. Dahası, fiyatlar nominal ücretlerden daha hızlı yükseldiğinden, hayat pahalılığı krizi, daha fazla sayıda insanı yoksulluğa sürükleme tehlikesi yaratıyor. Bu eğilim ayrıca, birçok ülkede en ağır darbeyi düşük gelirli gruplara indiren COVID-19 krizi boyunca görülen önemli gelir düşüşlerine ek olarak yaşanıyor.

Rapor bir yandan da karşılanmayan istihdam ihtiyacına -yani küresel iş açığına- ilişkin olarak yeni ve kapsamlı bir ölçü getiriyor. Bu ölçü, işsiz olanların yanı sıra, çalışmak isteyen ancak ister cesareti kırılmış olduğundan isterse de bakım sorumlulukları gibi diğer yükümlülükleri nedeniyle, aktif olarak iş aramayanları da içeriyor. 2022 yılında 473 milyon düzeyinde gerçekleşen küresel iş açığı, 2019 yılına göre 33 milyon daha yüksek oldu.

Durgunluk koşulları üretkenliği ve işgücü piyasası toparlanmasını tehdit ediyor

WESO Eğilimler'e göre, işgücü piyasası kötüleşmesinin başlıca nedeni yakın zaman önce ortaya çıkan jeopolitik gerilimler ve Ukrayna savaşı, küresel salgından toparlanmada dengesizlik, küresel tedarik zincirlerinde süregiden darboğazlardır. Bunların hepsi birlikte, 1970'lerden bu yana ilk kez durgunluk (stagflasyon) -yüksek enflasyon ve düşük büyümenin eşzamanlı gerçekleşmesi- yarattı.

Kadınlar ve gençlerin durumu, işgücü piyasalarında belirgin ölçüde daha kötüye gidiyor. Küresel çapta, kadınların işgücüne katılım oranı 2022 yılında %47,4; erkeklerin ise %72,3 oldu. Aradaki 24,9 yüzdelik puan farkı, işgücü dışında kalan her erkeğe karşılık iki kadının işgücü dışında olduğu anlamına geliyor.

Gençler (15-24 yaş arası), insana yakışır iş bulma ve muhafaza etmede büyük zorluklar yaşıyor. Genç işsizlik oranı, yetişkinlerin üç katı düzeyinde seyrediyor. Her beş gencin birinden fazlası (%23,5) “Ne Eğitimde ne İstihdamda ne de Öğrenimde (NEET)” statüsünde bulunuyor.

“Daha çok sayıda insana yakışır işe ve sosyal adalete belirgin ve acil ihtiyaç duyuyoruz” diyen ILO Genel Direktörü Gilbert F. Hounbo sözlerini şöyle sürdürdü: “Böylesine çoklu zorluklarla yüzleşmek istiyorsak, yeni bir küresel toplumsal sözleşme yaratmak için birlikte çalışmak zorundayız. ILO, buna yönelik desteği genişletmek, gerekli politikaları yaratmak ve hepimizi geleceğin çalışma yaşamına hazırlamak amacıyla Küresel Sosyal Adalet Koalisyonu için kampanya yürütecek.”

ILO Araştırma Direktörü ve raporun koordinatörü Richard Samans ise şunları söyledi: “Küresel istihdam büyümesinin yavaşlaması, COVID-19 krizinde uğranılan kayıpların 2025 yılından önce telafi edilmesini beklememeliyiz anlamına geliyor. Üretkenlik büyümesindeki yavaşlama ise önemli bir sorun çünkü satın alma gücü, ekolojik sürdürülebilirlik ve insan esenliği alanlarında karşılaştığımız birbiriyle ilişkili krizleri çözümlemede üretkenlik vazgeçilmez önem taşıyor.”

Bölgesel işgücü piyasalarında 2023 yılı beklentileri önemli ölçüde farklılaşıyor

2023 yılında Afrika ve Arap Ülkeleri’nde istihdam büyümesi yaklaşık %3 veya üzeri civarında olacak. Ancak, çalışma çağındaki nüfusun artması nedeniyle, her iki bölgede işsizlik oranlarının hafif düşmesi bekleniyor (Afrika’da %7,4’ten 7,3’e, Arap Ülkeleri’nde ise %8,5’ten 8,2’ye).

Asya-Pasifik ile Latin Amerika ve Karayipler’de ise yıllık istihdam büyümesinin %1 civarında olacağı tahmin ediliyor. Kuzey Amerika’da ise istihdam kazancı çok küçük veya sıfır düzeyinde olacak; işsizlik ise artacak.

Avrupa ve Orta Asya, Ukrayna savaşının ekonomik etkilerinden ağır zarar görüyor. 2023 yılında istihdamın azalacağı tahmin ediliyor ancak, çalışma çağındaki nüfusun artışı sınırlı olacağından, işsizlik oranlarının çok az artması bekleniyor.

HAZİNE’Yİ ELEKTRİK ÇARPTI

Elektrik giderleri 2 katına çıktı

Elektriğe gelen yüklü zamlar, kamu kurumlarının elektrik giderlerine de yansıdı. Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin elektrik alım giderleri bir yılda 15 milyar 594 bin TL’den 29 milyar 590 milyon TL’ye fırladı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın verileri, elektriğe birbiri ardına gelen zamların yalnızca yurttaşın değil, kamunun da bütçesini altüst ettiğini gözler önüne serdi. Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin 2022 yılındaki elektrik gideri, 15 milyar 594 milyon TL’lik elektrik alım harcaması yapılan 2021 yılına oranla yüzde 90 arttı.

Elektrik dağıtımının 2013 yılında 21 bölgeye bölünerek özelleştirilmesi, biriken borçları ve altyapı eksikliklerini beraberinde getirdi. Yurttaşların dağıtım şirketlerine ödediği bedel hemen her yıl katlanarak artarken altyapı eksiklikleri, elektrik kesintilerinin olağan hale gelmesine neden oldu. Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın kamunun 2022 yılı harcamalarına yönelik verileri ise elektrikte yaşanan fahiş fiyat artışlarının yalnızca yurttaşların değil kamunun da elektrik giderlerinde büyük artışlara yol açtığını ortaya koydu.

Fiyatlar Arşa Çıktı

Verilere göre, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin 2022 yılında, “Elektrik alımları” kaleminden yaptığı toplam harcama, 29 milyar 590 milyon 305 bin TL olarak gerçekleşti. Elektrik alımları için en yüksek harcamanın yapıldığı ay ise 4 milyar 404 milyon 335 TL’lik harcama ile aralık ayı oldu. Kamunun elektrik giderinde aylar itibarıyla yaşanan artış da dikkati çekti.

Harcamalar Yurttaşın Üstüne Yüklendi

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu’nun mali hesaplarında yapılan Sayıştay denetimleri sonucunda hazırlanan raporlarda, elektrik dağıtım şirketlerine yönelik çarpıcı tespitler yer alıyor. Raporlarda, dağıtım şirketlerinin ihalelerine, bu şirketleri yöneten kişilerin ortağı olduğu başka şirketlerin de katılabildiği belirtiliyor. Sayıştay denetçileri, “İhale sonucunda imzalanan sözleşme bedeli yatırım tutarını oluşturmakta ve bu tutar tarife yoluyla en nihayetinde tüketicilerden alınmaktadır” diyerek şirketlerin harcamalarının yurttaşın sırtına yüklediğine işaret ediyor.

Her ay katlanan artış

Ocak 2022'de 835 milyon 234 bin TL olan kamunun elektrik alım gideri, diğer bazı aylarda şöyle:

Mart 1,8 milyar TL	Haziran 2,1 milyar TL	Eylül 2,1 milyar TL
Kasım 3,1 milyar TL	Aralık 4 milyar TL	

HAKSIZ-ADALETSİZ VE SEÇİME ENDEKSLİ SİYASİ İSTİSMAR!

Kamu bankası kaynaklarının iktidarın seçim vaadi kampanyalarında kullanılması adımları, herkesin vergileriyle katkı sağladığı tüm millete ait bu kurumların iktidarın emellerine alet edilmesidir. 20 yıldır kamu bankalarının kasasını asli görev ve amaçları dışında boşaltıp kredi dağıtan iktidarın 'Yeni Evim' kampanyasında sadece kamu bankalarının yer alması, haksız-adaletsiz ve seçime endekli bir siyasi istismardır!

İktidara geldikten sonra kamuya ait tüm şirketleri, arsaları, arazileri, işletmeleri, limanları satarak özelleştiren iktidar sadece kamu bankalarına dokunmadı. 2000 yılında IMF'nin talebiyle, Ziraat Bankası ve Halkbank'ın esas sözleşmelerinde yapılan değişikliklerle her iki bankaya da tarım, esnaf, KOBİ'lere destek olma görevi dışında 'tüm bankacılık faaliyetlerine bulunabilme' olanağı sağlanarak özelleştirilmelerine zemin hazırlandı. Esas sözleşmelerin 4'üncü maddesine; "5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve ilgili diğer mevzuatta belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesi kaydıyla, mevduat kabulü dahil Bankacılık Kanunu'nun 4. maddesinde belirtilen mevduat bankalarının yapabilecekleri her türlü bankacılık faaliyetinin yürütülmesi" ifadesi eklendi. Böylece tarım, çiftçi, besici, küçük esnaf, KOBİ'lere destekle görevli 2 bankaya ticari şirketlere, müteahhitlere kredi, konut, otomobil ve bireysel ihtiyaç kredisi verebilme olanağı sağlanarak diğer özel bankalarla aynı konuma getirildiler. Ancak o dönemde üçlü koalisyon hükümeti (DSP-MHP-ANAP) tüm baskı ve ısrarlara rağmen 2 kamu bankasını özelleştirmede. Kaynaklarını asıl görev alanlarına akıtmalarını sürdürdü.

AK Parti ise iktidara geldikten sonra neredeyse kamuya ait tüm varlıkları, işletmeleri, KiT'leri, bina, arsa ve arazileri, meraları, limanları, santralleri satarak özelleştirirken, kamu bankalarını kendi siyasi amaçları ve yandaşları için kullanmaya yöneldi. Sermayesi hazineye ait, varlıkları ve kaynakları milletin vergileriyle hazineden sağlanan bu bankaları iktidara yakın müteahhitlerin, medya patronlarının, yandaş şirket ve vakıfların kredi musluğuna dönüştürdü. Dağıtılan milyarlarca TL ve dolarlık krediler geri ödenmediği halde yasal takibe alınmaksızın, yeni krediler dağıtıldı. Son olarak iktidarın Bitlis vekili, kredi borcu nedeniyle üç yıl önce kamu bankasına sattığı rezidansı ve yüzlerce daireyi, iki hafta önce yarısından düşük fiyata kamu bankasından geri satın aldı. İktidar bu mekanizmayı çok sevdiği için Vakıfbank'ın hisselerini de hazineye devrederek kamulaştırdı ve Varlık Fonu'na aldı. Yıllar önce batan ve tasfiye edilen Emlakbank'ı Emlak Katılım adıyla kamu bankası olarak yeniden faaliyete geçirdiler. Ziraat ve Vakıfbank'a da Ziraat Katılım ve Vakıf Katılımı açtılar.

✓ Kamu bankaları usulsüz, geri dönemeyen kredilerin, yolsuzlukların adresi olurken, asli görevleri olan çiftçi-esnaf kredisini ödeyemediğinde dükkanına, atölyesine, tarlasına, traktörüne, ineğine haciz konuldu!

İktidarın seçime endekli **Yeni Evim** kampanyasında özel bankalar yine yok! 100 bin kişiyi ev sahibi yapma vaadi için sadece altı kamu bankası düşük faizli milyarlarca TL kredi dağıtacak. Müteahhitlere de 25 milyar TL aktarılacak. Kredi taksitlerinin yüzde 50'sini hazine üstlenecek. Kamu bankalarının kredi ve faizden doğacak görev ve finansman zararları hazineye yıkılarak, milletin ödediği vergilerden karşılanacak. **İktidar, oy almak ve sözde 'orta gelirli' 100 bin kişiyi ev sahibi yapmak için hazinenin, kamu bankalarının zararını, yükünü 85 milyona ödetip, siyasi nema toplama derdinde!**

2022 YILI ELEKTRİK ÜRETİM VE TÜKETİM İSTATİSTİKLERİ

TEİAŞ Yük Tevzi Bilgi Sistemi verilerine göre, Türkiye’de elektrik üretimi 2021’e nazaran 2022 yılında %1,72 oranında düştü. Türkiye’de Elektrik enerjisi tüketimi 2022 yılında %0,32 oranında azalmıştır. Tüketimdeki azalış verimlilik artışıyla açıklanabilecek iyileştirici bir gösterge olmadığından ekonomik faaliyette düşme olduğunu ya da en azından artış olmadığını göstermektedir.

2022 Yılı Elektrik Üretimi

TEİAŞ Yük Tevzi Bilgi Sistemi verilerine göre, Türkiye’de elektrik üretimi 2021’e nazaran 2022 yılında %1,72 oranında düştü. 2021 yılında 330.777.810 MWh olan üretim 2022 yılında 325.105.916 MWh olarak gerçekleşti.

KURULUŞLARA GÖRE ÜRETİM 2022		
MÜLKİYET	ÜRETİM (MWh)	ÜRETİMDEKİ PAY(%)
EÜAŞ SANTRALLERİ	47.057.984	14,47
İŞLETME HAKKI DEVREDİLEN SANTRALLAR	7.985.904	2,46
LİSANSSIZ SANTRALLAR	13.507.987	4,15
SERBEST ÜRETİM ŞİRKETİ SANTRALLARI	256.366.320	78,86
YAP İŞLET DEVRET SANTRALLARI	187.720	0,06
TOPLAM	325.105.916	100,00

KURULUŞLARA GÖRE ÜRETİM 2021		
MÜLKİYET	ÜRETİM (MWh)	ÜRETİMDEKİ PAY(%)
EÜAŞ SANTRALLERİ	53.516.491	16,18
İŞLETME HAKKI DEVREDİLEN SANTRALLAR	6.783.018	2,05
LİSANSSIZ SANTRALLAR	11.877.963	3,59
SERBEST ÜRETİM ŞİRKETİ SANTRALLARI	258.372.886	78,11
YAP İŞLET DEVRET SANTRALLARI	227.452	0,07
TOPLAM	330.777.810	100,00

2022 Yılında Kaynak ve Kuruluşlar Bazında üretim aşağıdaki şekildedir:

KAYNAK	EÜAŞ SANTRALLERİ	İŞLETME HAKKI DEVREDİLEN SANTRALLAR	LİSANSSIZ SANTRALLAR	SERBEST ÜRETİM ŞİRKETİ SANTRALLERİ	YAP İŞLET DEVRET SANTRALLERİ	TOPLAM
DOĞALGAZ	10.783.822	0	1.595.437	58.839.455	0	71.218.714
LNG	0	0	0	0	0	0
LİNYİT	7.196.645	3.688.773	0	34.743.134	0	45.628.552
TAŞ KÖMÜR	0	0	0	3.845.722	0	3.845.722
ASFALTİT KÖMÜR	0	0	0	1.568.243	0	1.568.243
İTHAL KÖMÜR	0	0	0	63.167.939	0	63.167.939
FUEL ÖİL	0	0	0	1.135.884	0	1.135.884

MOTORİN	2.509.197	0	0	0	0	2.509.197
NAFTA	0	0	0	0	0	0
LPG	0	0	0	0	0	0
ATIK ISI	0	0	0	955.903	0	955.903
BİYOKÜTLE	0	0	122.808	7.774.585	0	7.897.393
TERMİK TOPLAM	20.489.664	3.688.773	1.718.245	172.030.867	0	197.927.549
JEOTERMAL	0	0	0	11.077.416	0	11.077.416
BARAJLI	26.406.969	2.317.788	0	17.763.310	166.059	46.654.126
AKARSU	127.508	1.979.343	67.091	17.835.925	21.661	20.031.528
HİDROLİK TOPLAM	26.534.477	4.297.131	67.091	35.599.235	187.720	66.685.654
GÜNEŞ	0	0	11.588.449	2.965.610	0	14.554.059
RÜZGAR	33.843	0	134.203	34.693.192	0	34.861.238
TOPLAM (MWh)	47.057.984	7.985.904	13.507.987	256.366.320	187.720	325.105.916

2021 – 2022 Kaynaklara Göre Üretim Karşılaştırması

Kaynak Türü	2021		2022		Üretim Fark (MWh)	Pay Fark
	Üretim (MWh)	Üretimdeki Payı (%)	Üretim (MWh)	Üretimdeki Payı (%)	2022- 2021 Farkı	2022-2021 Farkı
Akarsu	15.007.153	4,54	20.041.299	6,16	5.034.146	1,63
Asfaltit Kömür	2.373.077	0,72	1.568.243	0,48	-804.834	-0,24
Atık Isı	865.321	0,26	955.903	0,29	90.581	0,03
Barajlı	40.541.087	12,26	46.654.126	14,35	6.113.039	2,09
Biyokütle	6.327.382	1,91	7.897.393	2,43	1.570.012	0,52
Doğal Gaz	107.138.107	32,39	71.218.716	21,91	-35.919.391	-10,48
Fuel Oil	653.404	0,20	1.135.884	0,35	482.480	0,15
Güneş	12.965.449	3,92	14.554.059	4,48	1.588.610	0,56
İthal Kömür	54.854.510	16,58	63.167.939	19,43	8.313.429	2,85
Jeotermal	10.831.657	3,27	11.077.416	3,41	245.759	0,13
Linyit	43.560.681	13,17	45.628.552	14,03	2.067.871	0,87
Lng	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00
Lpg	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00
Motorin	1.194.541	0,36	2.509.197	0,77	1.314.657	0,41
Nafta	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Rüzgar	31.135.760	9,41	34.861.238	10,72	3.725.478	1,31
Taş Kömür	3.329.681	1,01	3.845.722	1,18	516.042	0,18
Toplam	330.777.810	100	325.115.689	100	-5.662.121	0

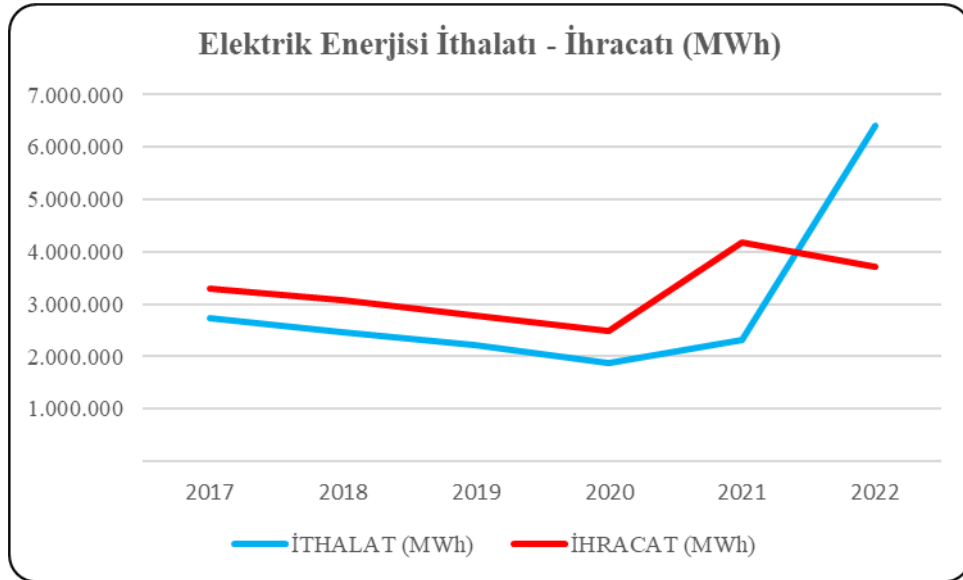
YILLIK TÜRKİYE ELEKTRİK ENERJİSİ TÜKETİMİ (MWh)

ELEKTRİK ENERJİSİ	2022	2021	Fark (MWh)	Fark %
ÜRETİM	325.174.897	330.777.810	-5.602.913	-1,70
İTHALAT	6.414.074	2.328.978	4.085.096	175,40
İHRACAT	3.710.115	4.187.063	-476.948	-11,39
TÜKETİM	327.878.856	328.919.725	-1.040.869	-0,32

Türkiye’de Elektrik enerjisi tüketimi 2022 yılında %0,32 oranında azalmıştır. Üretimdeki azalış ise %1,7 olarak gerçekleşmiştir. Tüketimdeki azalış verimlilik artışıyla açıklanabilecek iyileştirici bir gösterge olmadığından ekonomik faaliyette düşme olduğunu ya da en azından artış olmadığını göstermektedir.

2022 yılında en çok göze çarpan husus elektrik enerjisi ithalatının % 175,40 artmış olmasıdır. Önceki yıllarda ihracat hep ithalatın üzerinde gerçekleşmişti.

YILLAR	İTHALAT (MWh)	İHRACAT (MWh)
2017	2.729.061	3.300.096
2018	2.466.009	3.073.601
2019	2.211.506	2.788.667
2020	1.888.287	2.483.990
2021	2.328.978	4.187.063
2022	6.414.074	3.710.115

SON BİR AY İÇERİSİNDE YASAKLANAN GREV SAYISI 3 OLDU

İşçilerin anayasal hakkına sahip çıkması milli güvenliği tehdit edemez

Birleşik Metal İş Sendikasının başlattığı grevin Cumhurbaşkanı kararnamesi ile yasaklanması kabul edilebilir değil. Bu grev yasağı, Erdoğan’ın son bir ayda yasakladığı üçüncü grev oldu. AKP, iktidarının 20 yılına tam 20 grev yasağı sığdırmış olurken, iki yüz bine yakın işçinin de bugüne kadar anayasal hakkını da keyfi bir biçimde ortadan kaldırmış oldu.

Bir ay içerisinde üçüncü grev yasağı.

Resmî Gazete’de AKP Genel Başkanı Erdoğan’ın imzası ile BirleşikMetal-İş Sendikasının dün çıktığı grev bugün sözde erteleme adı altında yasaklandı. Bu grev yasağı, Erdoğan’ın son bir ayda yasakladığı üçüncü grev oldu.

AKP, iktidarının 20 yılına tam 20 grev yasağı sığdırmış olurken, iki yüz bine yakın işçinin de bugüne kadar anayasal hakkını da keyfi bir biçimde ortadan kaldırmış oldu.

Yasaklanan her grev, sendikalaşma hakkına yönelik her engelleme ne yazık ki ülkemizin bir ucuz iş gücü cennetine ve asgari ücret toplumuna dönüşmesine neden olmaktadır. Grevlerin bir gece kararnamesi ile yasaklanması kabul edilemez.

İşçilerin anayasal hakkına sahip çıkması milli güvenliği tehdit edemez.

Artık alışlagelmiş bir biçimde her grev yasağının sebebi ise ‘milli güvenliği bozucu nitelik’ olarak gösterilmeye devam ediliyor.

Dün başlayan grevde, bir gece kararnamesi ile milli güvenliği bozucu nitelik taşıdığı için ertelenmiş yani yasaklanmıştır.

Türkiye’de anayasayı her gün ayaklar altına alan bir iktidar, işçilerin yasal hakkını kullanmasını nasıl milli güvenliği tehdit edici unsur olarak görüyor anlamış değiliz.

Sendikalaşma, toplu pazarlık ve grev hakkı anayasal bir haktır. Bu hakkı milli güvenliği bozucu nitelik olarak göstermek, işçilerin anayasal haklarına el koymak demektir.

Çalışma Bakanını bir kez daha samimi olmaya davet ediyoruz.

Sayın Bakan sürekli olarak sendika hakkından, toplu pazarlık hakkından bahsediyor. Sendika ve toplu pazarlık hakkının daha ileriye taşınmasını söylüyor.

Lakin bakanın söyledikleri ile ortaya çıkan uygulamalar tezatlık içeriyor. Bakan sendika hakkına, toplu pazarlık hakkına vurgu yapıyor, Cumhurbaşkanı ise grevleri yasaklamaya devam ediyor.

Sayın bakanı bir kez daha samimiyete ve sözlerinin arkasında durmaya davet ediyoruz.

KÖRDÜĞÜM GİBİ BARAJ İNŞAATI!

AKP iktidarının her fırsatta susuzluğa çare olarak sunduğu Melen Barajı yeniden ihaleye çıktı. Projenin 2016’da bitmesi gerektiğini anımsatan CHP’li Subaşı, “Yıllardır projeyi bitiremediler. Bu AKP beceriksizliğidir” dedi.

AKP iktidarının, İstanbul’un susuzluğuna çare olarak sunduğu Melen Projesi ihalelere doymuyor. Yapımına 1988 yılında başlanan ve 3 kez ihaleye çıkan Melen Barajı, güçlendirme projesini revize etmek için yeniden ihaleye çıktı. Projenin 2016 yılında bitirilmesi gerektiğini anımsatan İBB CHP Grup Başkanvekili Doğan Subaşı, AKP iktidarının politikalarını eleştirdi.

Elektrik Tüketimi Arttı

Melen Barajı’na ilişkin konuşan Doğan Subaşı, “İstanbul’un içme suyu temin projeleri, 1990 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla tespit edilmiş ve o günden bu yana işleyen projelerdir. Melen, büyük borular gösterilerek yapılan tüneller içinde arabaların gezdiği bir proje olarak gösterildi. Melen, AKP iktidarı tarafından ‘büyük işler beceriyoruz, başarıyoruz’ gibi kamuoyuna sunuluyordu. Sanki Melen’i kendileri keşfetmiş gibi lanse ediyorlardı. Ama bu baraj bir türlü yapılamıyor, bitirilemiyor. Baraj bitirilemediği için tabiri caizse su pompalarıyla suyu çekiyoruz. Haliyle çok fazla elektrik tüketimi meydana geliyor. İSKİ’nin en büyük gider kalemlerinden biri ortaya çıkıyor” dedi.

Barajın 2016 yılında bitmesi gerektiğini söyleyen Subaşı, şu ifadeleri kullandı: “Hâlâ bitmedi. Şimdi yeni bir ihale duyurusu yapıldı. Bu, baraj nasıl biteceğiyle ilgili bir ihale. Yani barajın yapım ihalesi değil. Hâlâ baraja ilişkin ne yapmaları gerektiğiyle ilgili ihaleye çıkılıyor. Yani danışmanlık ihalesi. ‘İstanbul’un su sorununu 2071’e kadar çözdük’ diyorlar. Hiçbir çözüm olmadığını görebiliyoruz.”

Subaşı, Melen Barajı’nın Devlet Su İşleri’ne ait olduğunu da anımsatarak “Bu, DSİ’nin görevidir. Merkez idarenin çözmesi gereken bir durumdur. DSİ bunu yıllardır oyalamış, örtmüştü, saklamıştır. İBB Başkanı İmamoğlu 2019’da kamuoyuna duyurmasa, kimse barajda çatlak olduğunu bile bilmeyecekti. Yapıcı firma da üniversiteler de defalarca uyardı. Zeminin çamur olduğu, beton barajın yapılamayacağı söylendi. Çamurun üzerine beton olmaz. Proje ellerine, ayaklarına dolandı. Bu tipik bir AKP beceriksizliği” dedi.

488 Günlük Hizmet

488 gün sonra ihalenin tamamlanacağını kaydeden Subaşı, "DSİ, daha ne yapacağını kendisi bile bilmiyor. Ne yapacaklarını bilmek için ihale açıyorlar. Onarması gerektiğini ya da yıkıp yeniden yapması gerektiğini anlamak için danışmanlık hizmeti alacak. Bu hizmet, 2026 sonunda bitecek. AKP yıllardır iktidarda, çoktan bu sorunu çözmesi gerekirdi" dedi. Melen Barajı sorununun bir an önce çözülmesi yönünde çağrı yapan Subaşı, "Bir kamuoyu oluşmalı. Seçimden sonra iktidar kim olarsa, Melen'i öylece ortada bırakmasınlar, bir an önce çözüme kavuştursunlar" diye konuştu. Öte yandan İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nden (İBB) Melen Barajı'na ilişkin yapılan yazılı açıklamada da İSKİ Genel Müdürlüğü nezdinde meydana gelen zararın tespiti talebiyle Kocaali Sulh Hukuk Mahkemesi'nde tespit davası açıldığı söylendi.

DEVLET YANDAŞLA AVM İŞLETECEK

Kamu kuruluşu Emlak Konut, AKP Milletvekili Asuman Erdoğan'ın eşi Fatih Erdoğan ile AVM işletmek için ortak oldu. Emlak Konut'u Bakan Soylu'nun yardımcısı İsmail Çataklı gibi çok sayıda çift maaşlı bürokrat yönetiyor.

Devlet eliyle modern konut ihtiyacını karşılamak için kurulan Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.'nin AKP Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın eşi Fatih Erdoğan ile AVM işleteceği ortaya çıktı.

AKP Milletvekili Asuman Erdoğan'ın eşi Fatih Erdoğan'ın sahibi olduğu Pasifik Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş., Kamuyu Aydınlatma Platformu'na (KAP) yeni bir şirketin kurulacağını belirterek açıklamada bulundu. Şirketin KAP'a yaptığı açıklamada, "Merkez Ankara Projesi içerisinde yer alan AVM'nin işletilmesi amacıyla Emlak Konut GYO A.Ş. ile birlikte Merkez Cadde Yönetim A.Ş. unvanlı ve 2 milyon TL sermayeli yeni kurulacak şirkete 1 milyon 400 bin TL sermaye ile ortak olunmasına karar verilmiştir" denildi. Yani 2 milyon TL ile kurulan şirkete, Emlak Konut 600 bin TL sermaye ile ortak durumda. İşletilecek AVM'de ise 206 dükkânın yer aldığı öğrenildi.

Arazi Belediyeye Aitti

Ankara Büyükşehir Belediyesi'ne (ABB) ait eski EGO garajının bulunduğu 124 dönümlük arazi de 2015 yılında, yani AKP'li Melih Gökçek döneminde Fatih Erdoğan'ın sahibi olduğu Pasifik Şirketi'ne ihale edildi. Erdoğan'ın şirketi eski ABB arazisine inşa ettiği Merkez Ankara projesinden 6 milyar 772 milyon TL gelir elde edeceğini açıkladı. Emlak Konut ile birlikte işletileceği açıklanan AVM de bu proje içerisinde yer alıyor.

Öte yandan geçen ağustosta sağanak yağış ve fırtınaya ilişkin günler öncesinden uyarı yapılmasına rağmen Merkez Ankara Projesi şantiyesinde çalışan işçiler, sahaya çıkarılmıştı. Kolon kalıbının devrilmesi sonucu stajyer Hacettepe Üniversitesi öğrencisi Taha Öztürk yaşamını yitirdi. ODTÜ mimarlık öğrencisi Ege Kıratlı ve inşaat mühendisliği öğrencisi Emre Çetin ise ağır yaralandı.

Milyarlarca Lira Kazandı

Fatih Erdoğan'ın şirketinin Emlak Konut'tan aldığı üç arazi ile AKP'li Eyüpsultan Belediyesi'nden aldığı iki araziden yaklaşık 22 milyar TL kazanacağını da BirGün 4 Ocak'taki "Devlet destekli milyarlık kazanç" başlıklı haberiyle duyurmuştu.

İstanbul'un Beşiktaş ilçesindeki Barbaros Bulvarı üzerinde yer alan askeri lojmanların bulunduğu 15 bin metrekarelik arazi için Emlak Konut'un 2021'de gerçekleştirdiği ihaleyi Pasifik Gayrimenkul A.Ş. aldı. Pasifik Şirketi, araziye Next Level İstanbul projesinin inşa edileceği ve projeden 8 milyar 85 milyon TL gelir elde edeceğini açıkladı.

Kemberburgaz Vurgunu

İstanbul'daki AKP'li Eyüpsultan Belediyesi, 2021 yılının Aralık ayında, Kemberburgaz'daki toplam 78 bin metrekare büyüklüğündeki iki arazisini tüm itirazlara rağmen 1 milyar 774 milyon liraya Fatih Erdoğan'ın şirketine sattı. Şirket, satın aldığı iki arazinin değerini belirlemek için "Gayrimenkul Değerleme Raporu" hazırlattı. Raporda iki arsanın piyasa değerinin 5 milyar 389 milyon TL olduğu ifade edildi. Yani rapora göre, Fatih Erdoğan'ın nisan ayında 1 milyar 774 milyon TL'ye aldığı arazilerin değeri 9 ayda 3 milyar 615 milyon TL (yüzde 211 oranında) arttı.

15 Aralık'ta da Emlak Konut, Muğla'nın Bodrum ilçesine bağlı Türkbükü'ndeki arsasını "Arsa Satışı Karşılığı Gelir Paylaşımı" yöntemiyle Fatih Erdoğan'a ait Pasifik GYO şirketine sattığını açıklamıştı. 39 bin 584 metrekare büyüklüğündeki araziye yapılacak projeye şirketin araziden 3 milyar 496 milyon TL kazanacağı ifade edilmişti.

Çift Maaşlılar Yönetiyor

Yaptırdığı lüks konut projeleriyle yandaş müteahhitlere milyarlarca aktaran Emlak Konut'un 7 kişilik yönetiminde çift maaşlı bürokratlar yer alıyor. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun yardımcısı İsmail Çatak, gayrimenkul sektörüyle bir ilgisi bulunmamasına rağmen 1 Ağustos 2022 tarihinden beri Emlak Konut'un yönetiminde yer alıyor.

İmam hatip lisesi ve tarih bölümü mezunu Gençlik ve Spor Bakanı'nın yardımcısı Sinan Aksu da Emlak Konut'un yönetimindeki bir başka çift maaşlı bürokrat. Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum'un özel kalem müdürü olarak görev yapan Burak Demiralp de Emlak Konut'un yönetiminde yer alıyor. TOKİ Başkan Yardımcıları Hakan Akbulut ile Mustafa Levent Sungur da aynı zamanda Emlak Konut'un Yönetim Kurulu Üyesi.

BİR RÜYA DAHA HAYALE DÖNDÜ

2018'in sonunda, "Bir rüya gerçek oluyor" denilerek kurulan, Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından, "2023'te Ay'a sert iniş yapmak" ile görevlendirilen Türkiye Uzay Ajansı, 2023 Performans Programı'nı açıkladı. Hedeflerin çok uzağında kaldığını ortaya koyan programa göre, 2023 itibarıyla Ay'a sert iniş projesinin gerçekleşme oranı yüzde 53'te, Ay'a yumuşak iniş projesinin gerçekleşme oranı ise yüzde 3'te kaldı.

Türkiye Uzay Ajansı (TUA), 13 Aralık 2018 tarihinde, "Bir rüya gerçek oluyor" denilerek Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan imzasıyla kuruldu. Kuruluşundan 2021 yılına kadar hiçbir faaliyette bulunmayan TUA'ya Şubat 2021'de, "Önemli görevler" verildi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, 9 Şubat 2021 tarihinde düzenlenen Milli Uzay Programı'nda yaptığı konuşmada, "Türkiye'nin uzay yolculuğundaki 10 hedefini" paylaştı. TUA'ya verilen görevler arasında, "2023 yılında Ay'a sert iniş" de yer aldı.

TUA'nın 2023 Yılı Performans Programı ise Ay'a sert iniş takviminin sarkacağını ortaya koydu. Program, Ay'a yönelik hedeflerin çok uzağında kaldığını bir kez daha gözler önüne serdi.

Sert İniş 2024'te

Programda, Ay'a Sert İniş Projesi'nin gerçekleştirilme oranı da paylaşıldı. Buna göre, 2022 yılı için yüzde 67 olarak planlanan Ay'a Sert İniş Projesi'nin 2022 yılındaki ilerleme oranı, yüzde 53 olarak tahmin edildi. Projenin 2023 ve 2024 yıllarına yönelik gerçekleşme oranı tahminleri ise sırasıyla yüzde 83 ve yüzde 100 oldu. Projenin hedeflenen tarihte tamamlanamayacak olmasına yönelik açıklamada ise "Göstergenin tamamlanma yılı, yaşanan küresel salgının sektör üzerindeki dolaylı veya doğrudan etkilerin tedarik zincirinde değişikliklere yol açması nedeniyle 2024 olarak tahmin edilmiştir" ifadeleri kullanıldı.

Yumuşak İniş Başka Bahara

2022 yılı bütçe döneminde TUA'nın programına alınan, "Ay'a yumuşak iniş" projesinin gerçekleşme hedefleri de dikkati çekti. Buna göre, 2022 yılında yüzde 3 olarak tahmin edilen Ay'a yumuşak inişe yönelik çalışmaların ilerleme oranı, 2023, 2024 ve 2025 yıllarına yönelik sırasıyla yüzde 5, yüzde 10 ve yüzde 30 olarak kaydedildi.

2022'de Cep Harçlığı

TUA'ya 2022 yılı merkezi bütçesinden ayrılan 67 milyon TL'lik ödenek, "Ajansa cep harçlığı veriliyor" değerlendirmelerine neden oldu. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın 2022 yılı ödeneği, Uzay Ajansı'nın bütçesini 230'a katladı.

AYNI MÜTEAHHİDE 2 GÜNDE 2 MİLYARLIK 2 GİZLİ İHALE

Seçimler yaklaştıkça AKP iktidarı gizli ihalelere hız verdi. Özel olarak davet edilen müteahhide 2 gün içinde peş peşe yapılan 2 ihalede 2 milyar lirayı aşan iş verildi. İhalede kamu yararına indirim değil artırım yapılması da dikkat çekti.

AKP'nin son dönemde gözde müteahhitleri arasına giren Egemen İnşaat ve Okyanus Enerji'nin kurduğu "İş Ortaklığı'na peş peşe iki günde iki büyük ihale verildiği ortaya çıktı.

Çevre, Şehircilik ve İklimlendirme Bakanlığı'na bağlı TOKİ tarafından iki gün üst üste düzenlenen ihalelere Egemen İnşaat ve Okyanus Enerji özel olarak davet edildi.

Egemen İnşaat-Okyanus Enerji İş Ortaklığı'na bir gün önce 29 Kasım'da yine kimselere duyurulmadan gizli saklı yapılan ihaleyle büyük bir ihale verildiği ortaya çıktı.

İstanbul Yeni Mahalle'deki 527 konut ve 11 dükkanı kapsayan kentsel dönüşüm projesi ihalesine 8 müteahhit çağırıldı.

İndirim Değil Bindirim

İhale, rekabete imkan sağlayan ve tüm firmaların katılabileceği "Açık Usul" yerine, AKP'nin istediği ihaleyi istediği firmaya verme aracı haline gelen "21b Pazarlık Usulü"yle gerçekleştirildi.

İhalede sadece seçilen müteahhitler katıldığı için rekabet ortamı oluşmadı. Normalde rekabet ortamında yaklaşık maliyet üzerinden kamu yararına büyük indirimler sağlanabileceken, bu ihalede alışılmadık dışında yaklaşık maliyetin üzerine çıktı.

680 milyon 581 bin 479 TL yaklaşık maliyet hesaplanan proje için kamu yararına indirim sağlanamadı. İş 698 milyon 450 bin TL teklif eden Egemen İnşaat ve Okyanus Enerji'ye verildi.

12 Ocak'ta imzalanan sözleşmeye göre tam adı, "İstanbul İli, Gaziosmanpaşa İlçesi, Yeni Mahalle 9A Bölgesi Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Projesi 1. Etap 527 Adet Konut ve 11 Adet Dükkan İnşaatları İle Altyapı ve Çevre Düzenleme İşleri" olan projenin 16 Ocak'ta başlaması ve 19 Temmuz 2024'te bitirilmesi öngörüldü.

Kamu İhaleleri Dikkat Çekiyor

Egemen İnşaat aldığı kamu ihaleleriyle dikkat çekiyor. Bu projelerden bazıları şöyle: Mülteci Kampları, Yüksekova Havaalanı, Gaziantep Stadyumu, Gökkaya Barajı, Feka 1 Reg. ve HES, Van, Hatay, Şırnak, Isparta, Ankara konutları, Batman Üniversitesi, Bozok Üniversitesi, Sınır Takım Karakolları Yol Yapım Projesi...

EDS İhalesi Öncesi Ziyaret

Okyanus Enerji ise yine kamu ihaleleriyle tanınan CABA İnşaat'ın sahibi olduğu bir şirket. CABA İnşaat son olarak Bursa'daki EDS ihalesiyle gündeme gelmiş. İhale öncesinde AKP Bursa Milletvekili Mustafa Esgin ile Bursa Büyükşehir Belediye Meclisi AKP Grup Sözcüsü Karacabey Belediye Başkanı Ali Özkan'ın EDS ihalesini alan Caba İnşaat A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Cahit Balyen'i ziyaret ettiğini gösteren fotoğraf büyük tepki çekmişti.

CABA İnşaat'ın aldığı kamu ihalelerinden bazıları şöyle:

Çok sayıda Hidroelektrik Enerji Santrali (HES), Güneş Enerjisi Santrali (GES), Rüzgar Enerjisi Santrali (RES), Şırnak Merkez, Hakkari Yüksekova, Diyarbakır'da toplu konut projeleri, PTT Kargo İşleme Merkezi ve Lojistik Üs Binası, Isparta, Adana, Ankara, Gaziantep'te öğrenci yurtları, Kapıkule, Hamzabeyli sınır kapıları... Polatlı İmam Hatip Ortaokulu, Yurt, Spor Salonu ve Cami Yapımı...

ALGI OYUNU

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), yüksek fiyat uygulayıp elektrik faturalarını şişirdikleri saptanan 40 elektrik üretim-dağıtım şirketine soruşturma açılarak 11 milyar TL ceza kesildiğini açıkladı. Şirketlerden parayı iade etmelerinin istendiği ve elektrik faturalarının düşeceği duyuruldu. İktidarın yeni seçim ve algı oyunu: 'Elektrik faturanız yaptığımız zamlardan değil, bu şirketlerin fazla ücret almasından kabard!'

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) geçen hafta çok ilginç ve ilginç olduğu kadar 'Ülke nasıl yönetiliyor, millet iktidarın gözü önünde nasıl soyuluyor?' sorusunu sormayı gerektiren bir açıklama yaptı. Rekabet Kurulu'nun (RK) beş market zincirine 'anlaşarak fahiş fiyat belirledikleri ve etiketleri şişirdikleri' gerekçesiyle kestiği 3 milyar TL cezanın mürekkebi kurumadan, bu kez EPDK 40 elektrik üretim-dağıtım şirketinin elektrik faturalarında 'sehven veya kasten' fazladan para tahsil ettikleri gerekçesiyle faiziyle birlikte 11 milyar TL'nin bu şirketlerden geri alınmasına karar verildiğini açıkladı. Böylece vatandaşın geçen yıl başında iktidarın yaptığı yüzde 120 oranındaki elektrik ve yüzde 65 oranındaki doğal gaz zamlarıyla değil, 40 elektrik şirketinin 'şişirilmiş-fahiş elektrik faturalarıyla 11 milyar TL soyulduğu, sorumlusunun da iktidar değil elektrik şirketleri olduğu' iddia ediliyor.

EPDK açıklamasında 'Geçen yılın nisan ayında başlatılan Azami Uzlaştırma Fiyat Mekanizması (AUF) kapsamında gerçek dışı bildirimleri tespit edilen 40 şirket hakkında kurulun 12 Ocak'ta yaptığı toplantıda idari soruşturma açılmasına ve şirketlerin tüketicilere 11 milyar TL'den fazla geri ödeme yapmasına karar verilmiştir. Faiziyle birlikte 11 milyar TL'yi aşan bu meblağ, AUF mekanizmasının doğası gereği maliyet düşüşü olarak doğrudan tüketicilerimizin faturasına yansıtılacaktır.' denildi. Hisseleri borsada işlem gören bazı firmalar EPDK'yı yalanlayan ve iddiayı reddeden açıklamalar yaptılar. EPDK; 'Bu süreçte kamuoyunu yanıltıcı açıklamalardan kaçınılmalıdır' deyip şirketleri susturdu. Dünyada düzgün ve liyakatle yönetilen hiçbir ciddi ve demokratik ülkede, bir iktidar, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve 'özerk' düzenleyici-denetleyici kurul (EPDK), 'Elektrik şirketleri sizi 11 milyar TL soymuş, fark etmemişiz' diyemez. Derse, o iktidarın başındaki kişi, atadığı bakan, seçtiği düzenleyici kurul başkanı ve üyeleri halktan özür dileyip, istifa etmelidir.

Market zincirlerinin tehdit ve baskıyla seçime kadar sabit fiyat ya da indirimle zorlanması gibi, elektrik şirketleri de ceza tehdidiyle 11 milyar TL iadeye ve elektrik faturalarında indirimle zorlanıyor. Faturaların iktidarın yaptığı, EPDK'nın onay verdiği zamlarla ödenemez hale geldiği biliniyor.

✓ Şimdi ise iktidar 'Ben yapmadım, onlar yaptı' diyerek, elektrik faturalarının düşeceğini vaat ediyor.

Çoğu iktidara yakın 40 şirketin halkı 11 milyar TL soymasına iktidar, Enerji Bakanlığı, EPDK bugüne kadar nasıl göz yummuş? Derhal topyekûn istifa etsinler. Milyonlarca vatandaşın elektrik faturalarıyla milyarlarca TL soyulması 'parayı iade edecekler, faturalar düşecek' denilerek geçiştirilemez! **Bu enerji şirketleri 2022 Nisanından bugüne faturaları Sehven şişirdiyse EPDK'dan aldıkları lisanslar derhal iptal edilmelidir! KASTEN şişirdilerse hem lisansları iptal edilmeli hem de adalet önünde milleti 11 milyar TL soymanın hesabını vermeli!**

'İTTİFAK KÖPRÜSÜ' PAHALIYA PATLADI

2016 yılında 215 milyon TL maliyet öngörüsüyle temeli atılan ancak halen bitirilemeyen Devlet Bahçeli Köprüsü için toplam 1,2 milyar TL harcandığı ortaya çıktı. Köprü'nün 3,8 milyar TL maliyetle tamamlanabileceği öğrenildi.

Adana'da yeni stadyum, adliye sarayları ve üniversite kampüslerinin trafik yükünü rahatlatması beklenen Devlet Bahçeli Köprüsü'nün temeli 2016 yılında atıldı. Toplam 215 milyon TL harcama ile tamamlanması planlanan köprüdeki ilerleme oranı, Ağustos 2020'de yüzde 33 olarak hesaplandı.

31 Mart 2019 tarihindeki yerel seçimlerin ardından Adana Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na seçilen CHP'li Zeydan Karalar, 2020 yılında yaptığı bir açıklamada, belediyenin projeyi tamamlayacak maddi imkanı olmadığını dile getirdi. Karalar, 215 milyon TL'ye yapılması planlanan köprü için Ağustos 2020'ye kadar 120 milyon TL harcandığını belirterek, "Proje daha sonra iptal edildi. İnşaatı yapan firmadan projeyi yenilemeleri istediğimizde 600 milyon TL'lik bir fatura ile karşılaştık" dedi.

Yapım işi yılan hikayesine dönen köprü'nün yapımı, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın imzaladığı karar ile 2020 yılında Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'na devredildi. Bakanlığın proje için 700 milyon TL harcayacağı bildirildi. Ancak bakanlığın 2023 yılına yönelik verileri, köprü'nün maliyetinin 1 milyar TL'yi aştığını ortaya koydu. Toplam bin 668 metre uzunluğunda olması planlanan Devlet Bahçeli Köprüsü için bakanlığın, 2020-2022 döneminde 1 milyar 199 milyon 936 bin TL harcadığı belirtildi. Halen tamamlanamayan köprüye yönelik merkezi bütçeden 2023 yılı için 350 milyon TL ek kaynak ayrıldı. Projenin başlangıcında 215 milyon TL olarak duyurulan toplam maliyeti ise 3 milyar 885 milyon 895 TL olarak güncellendi.

2026'da Tamamlanacak

Gidiş-dönüş üçer şerit, ortasında da raylı sistem planlanan köprü, bin 668 metre uzunluğa sahip olacak. Toplam 39 metre genişliğinde, üzerinde toplam altı şeritli karayolu ve çift hatlı demiryolu olacak şekilde projelendirilen Devlet Bahçeli Köprüsü'nde 24 ayak bulunacak. Köprüde toplam 585 adet çelik kiriş kullanılarak, nehir üzerinden geçen 900 metrelik bölüm oluşturulacak. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Programı'na göre köprü, 2026 yılına kadar tamamlanacak.

AÇILIŞI DAHA ÖNCE 7 KEZ ERTELENEN ANKARA-SİVAS YHT PROJESİNİN MALİYETİ 65 MİLYAR LİRAYA DAYANDI...

İptal rekoru kıran proje, şimdi de maliyet rekoru kırdı... Ankara-Sivas hattının metresi 165 bin liraya geliyor. Daha önce defalarca açılacağı duyurulan ve son olarak Eylül 2021'deki açılışı iptal edilen Ankara-Sivas Yüksek Hızlı Tren Hattı (YHT) projesinin toplam maliyetinin 2023 yılı yatırım programına göre 64,5 milyar liraya çıkarak rekor kırdı. Bugüne kadar erteleme rekoru kıran proje; şimdi de maliyet rekoru kırıyor. Toplam 393 kilometre uzunluğundaki hattın metresi bu maliyetle yaklaşık 165 bin liraya geliyor. 2023 yılında açılışı yapılacağı belirtilen proje için hala bu kadar ödeme yapılması plansızlığın en büyük göstergesi.

AK Parti iktidarının 2007 yılından bu yana açılışı için bugüne kadar 7 kez tarih verdiği ve sürekli ertelediği Ankara-Sivas YHT projesinde toplam maliyetin rekor kırdı. Ankara-Sivas YHT'nin açılacağı tarih 2012 yılında duyuruldu. 2007 yılında ihale edilen Ankara-Sivas YHT projesi bugün 16 yıldır tam anlamıyla yılan hikâyesine dönmüş durumda. 2008 yılında başlayan inşaat çalışmaları hala bitmedi. İktidar önce 2012 yılında açılacağını duyurduğu projede yanlış planlama yapıldığı ortaya çıkınca proje büyük oranda revize edildi. Bu revize maliyetleri adeta katladı. 2018 yılında açılışı tekrar ertelenen proje bugüne kadar toplam 7 kez ertelendi. En son 4 Eylül 2021 tarihinde proje tam bitmeden açılışı için hazırlık yapıldı. Ancak tekrar ertelendi. Proje bugüne kadar açılışı en çok ertelenen projelerin başında geliyor.

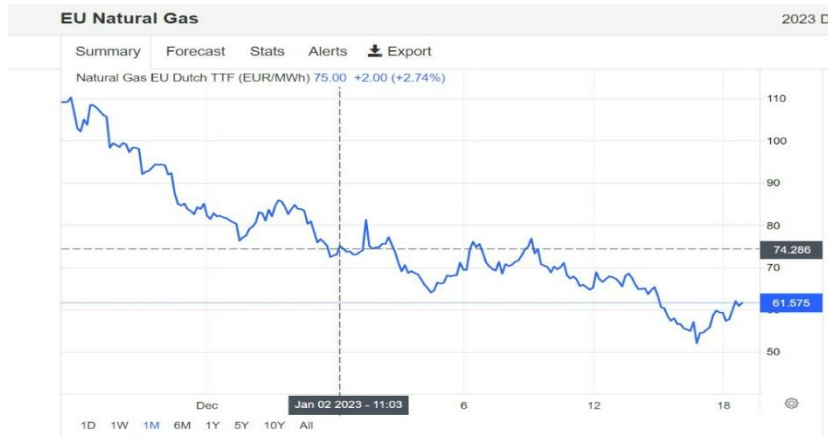
Ankara-Sivas YHT projesinin maliyeti 2022 yatırım programında 24 milyar 946 milyon 378 bin 379 lira olarak ilan edilmişti. Geçtiğimiz günlerde yayınlanan 2023 yılı yatırım programında rekor oranda bir artış gerçekleşti. Bu yıl açılması planlanan projenin maliyeti 64 milyar 528 milyon 975 bin 642 liraya yükseldi. Yani neredeyse 65 milyar liraya çıkmış durumda. Buna göre yaklaşık 2-3 ay sonra açılışı planlanan hattın maliyeti 2023 yılı yatırım programında 2,5 kattan fazla arttı.

Ankara-Sivas YHT projesi AK Parti iktidarının kamuda yaptığı en büyük plansızlık örneklerinden biridir. Bugüne kadar defalarca ertelenen projenin maliyeti yanlış planlama nedeniyle revize edilen proje nedeniyle bugün rekor kırıyor. Toplam maliyeti 65 milyar liraya dayanan projede hattın metresi yaklaşık 165 bin lirayı buluyor. Bu maliyet artışının başında önce plansızlık ardından iktidarın yanlış para politikası nedeniyle Türk Lirası'nın değerinin düşmesi geliyor.

Avrupa (Dutch TTF) Piyasasında Doğalgaz Fiyatının Seyri

Avrupa'da doğalgaz fiyatı, Hollanda (Dutch TTF) borsa doğalgaz fiyatı ile formüle edilerek belirlenmektedir. Ocak ayı başında (2 Ocak 2023) ortalama 74 (EUR/MWh) olarak seyretmiştir. 18 Ocak 2023 tarihinde de 61 (EUR/MWh) ortalama fiyat oluşmuştur (% 17,57). Bu gün ise 66 (EUR/MWh) ortalama fiyat bandında seyretmektedir.

Yılbaşından bu yana doğal TTF borsasına göre Avrupa'da fiyatlar yaklaşık % 8 oranında düşüş gösterdi.

Ağustos 2022 ile Ocak 2023 arasında Avrupa'da doğalgaz fiyat düşüş oranı yaklaşık yüzde 80 olarak gerçekleşmiştir.

AKP'Lİ BELEDİYE BİR PARKI DAHA RANTA AÇMAKTA ISRARCI

AKP'li Çekmeköy Belediyesi, bir çocuk parkını daha ranta açmak için ısrar ediyor. Belediye, 2021'deki imar planının iptal edilmesi ardında aynı parka benzin istasyonu yapmak için bir plan daha hazırladı. AKP'li belediye, geçen yıl yıktığı bir parkla daha gündeme gelmişti.

AKP'li İstanbul Çekmeköy Belediyesi, yaklaşık 10 yıl önce park olarak düzenlediği araziye benzin istasyonuna çevirmekte ısrar ediyor. 2021 yılında hazırladığı planın geçen yıl İstanbul 8. İdare Mahkemesi tarafından iptal edilmesi üzerine Çekmeköy Belediyesi yeni bir plan hazırladı. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na onaylatılan plan, 19 Ocak 2022 tarihinde bir ay süreyle askıya çıktı.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, park alanını akaryakıt istasyonu alanına almak için Çekmeköy Belediyesi'nin ikinci kez hazırladığı plan değişikliğini de onayladı. Mimar Sinan Mahallesi Yeşil Kayalar Caddesi üzerinde bulunan ve 2010 yılında park olarak düzenlenen 4122 parsel ve kuzeyindeki tescil dışı alanla ilgili olarak 2021 yılında hazırlanan plan değişikliği, İstanbul 8 İdare Mahkemesi tarafından 15 Eylül 2022 tarihinde iptal edilmişti.

Çekmeköy Belediyesi, park alanını akaryakıt istasyonu alanına çevirmek için, bazı küçük değişiklikler içeren ikinci bir plan değişikliği hazırladı. Yaklaşık 4 bin 700 metrekarelik bir alanı kapsayan park alanının orta kısmı, yeni planla akaryakıt istasyonu olacak. Önceki plan değişikliği çevrede oturan vatandaşlar tepki göstermişlerdi.

Belediye Parkı Emniyetli Bulmadı!

AKP'li Çekmeköy Belediyesi, park alanını akaryakıt istasyonu alanına almak için yaptığı plan değişikliği gerekçesini, plan raporunda şöyle belirtti:

"Akaryakıt+LPG İstasyonu olarak planlanması teklif edilen alan üzerinde halihazırda yer alan parkın yüksek hızlı yola cepheli olması, parkın kullanımı açısından kavşak noktası sayılabilecek bir alanda yer almasından dolayı emniyetli olmaması, kullananlar açısından da yoğun nüfus çekebilecek noktada yer almamasından dolayı eşdeğer alan olarak Mimar Sinan Mahallesi 2796 parsel ve kuzeyindeki kadastral boşluğu kısmen park alanı kısmen de Belediye Hizmet Alanı, Merkez Mahallesi 168 ada 1 parsel ve Kamu Hizmet Alanı ve yine Merkez Mahallesi 56 ada 23 parsel Park Alanı ve Sağlık Tesis Alanı kullanım kararlarının getirilmesini içeren imar planı hazırlanmıştır."

Yurttaşlar 3 Ay Direnmişti

AKP'li Çekmeköy Belediyesi, Mehmet Akif Mahallesi'ndeki park alanını da yapılaşmaya açmıştı. Geçen yıl haziran ayında toplanan binlerce imzaya ve yurttaşların günlerce direnmesine rağmen aynı zamanda deprem toplanma alanı da olan parka, AKP'li belediye 31 milyon TL harcayarak kapalı pazar alanı ve otopark inşa etti. Düzenlenen eylemlerde yaklaşık 15 yurttaş tartaklanarak gözaltına alınmış, şafak operasyonlarıyla parka iş makineleri sokulmuştu. Yurttaşlar 3 ay direnmesine rağmen parkın talan edilmesine engel olamamıştı.

EN BORÇLU OLAN BELEDİYE GELENEĞİ YİNE BOZULMADI

AKP'li Kocaeli Büyükşehir Belediyesi 2,3 milyar TL ile 'en borçlu belediye' unvanını kimseye kaptırmadı. TCDD ise 5,7 milyar TL ile en borçlu KİT oldu.

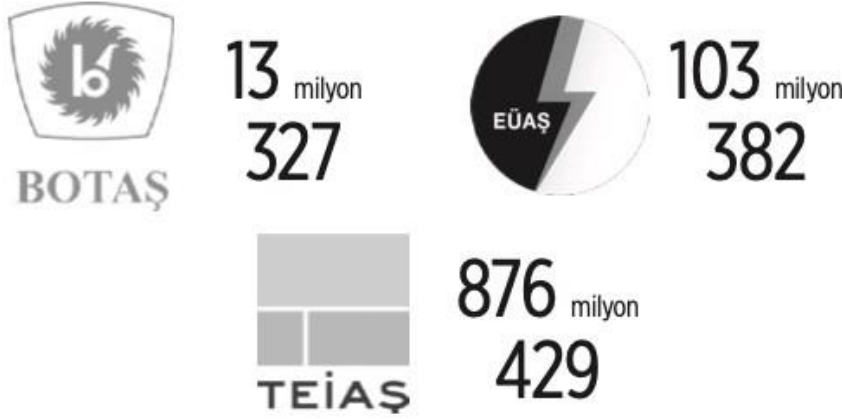
Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca yayımlanan Hazine Alacak Stoku, yerel yönetimler ile kamu idarelerinin içinde bulunduğu borç batağını gözler önüne serdi.

Ülke genelindeki belediyeleri ve iştiraklerini kapsayan 30 kurumun geçen yıla ait toplam borcu 8 milyar 594 milyon 449 bin TL oldu. Aralarında TCDD ve BOTAŞ'ın da yer aldığı toplam 4 kamu iktisadi teşebbüsünün (KİT) Hazine borcu ise 6 milyar 721 milyon 562 bin TL.

Belediyelerin Hazine'ye olan borçlarına göre sıralandığı listelerde hemen her yıl ilk sırada yer alan AKP'li Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, 2022'de de bu unvanını korudu. 18 yıldır AKP'li başkanlarca yönetilen Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin 2022 yılına ait kesinleşen Hazine borcunun 2 milyar 328 milyon 696 bin TL'yi bulduğunu bildirdi.

Yüzde 85'i Sadece TCDD'ye Ait

KİT'ler arasında astronomik borcu ile TCDD öne çıktı. Toplam 6,7 milyar TL'lik borcun 5,7 milyar TL'sini TCDD'nin Hazine borçları oluşturdu. TCDD dışındaki KİT'lerin 2022 yılı Hazine borçları ise şöyle sıralandı:

Hazine 43,6 Milyar Lira Borçlandı

Hazine ve Maliye Bakanlığı, düzenlediği 2 ihalede 43 milyar 576,3 milyon lira borçlanmaya gitti. Bakanlık ilk ihalede, 3 yıl (1211 gün) vadeli, 3 ayda bir kupon ödemeli, Türk lirası gecelik referans faiz oranına (TLREF) endeksli devlet tahvilinin yeniden ihracını yaptı. Nominal teklifin 7 milyar 10,5 milyon lirayı bulduğu ihalede net satış, 3 milyar 274,2 milyon lira olarak gerçekleşti. İhalede dönemsel faiz yüzde 4,11 olarak belirlendi. İkinci ihalede de 5 yıl vadeli, 6 ayda bir kupon ödemeli, sabit kuponlu devlet tahvilinin yeniden ihracı gerçekleştirildi. İhalede basit faiz yüzde 9,67, bileşik faiz yüzde 9,9 oldu. Nominal teklifin 30 milyar 72 milyon lirayı bulduğu ihalede, nominal satış 21 milyar 183 milyon lira, net satış 22 milyar 802 milyon lira olarak gerçekleşti. Kamudan 1 milyar 250 milyon liralık teklif alınırken, bunun tamamı karşılandı. Piyasa yapımcılarından 27 milyar 113 milyon liralık teklif alındı ve bu kesime 16 milyar liralık satış yapıldı. Hazine böylece, iki ihalede toplam 43 milyar 576,3 milyon lira borçlandı.

SOSYAL DEVLETİ YENİDEN HATIRLATIYORUZ

Belediyelerimiz, iktidarın unuttuğu sosyal devlet anlayışını, topluma yeniden hatırlatıyor. Hep şunu söyledik: Bizim, vatandaşı kandıran çılgın projelere harcayacak tek kuruluşumuz yok. Belediyelerimiz de halkın parasını uçuk kaçık projelere değil, toplumun en temel ve en öncelikli ihtiyaçlarını karşılamak için kullanıyor. Kaynakları bir avuç azınlığa değil, toplumun tamamına yayıyor. Her türlü baskıya rağmen; israf değil tasarruf ederek ve harcanan her kuruşun hesabını millete vererek hizmetlerine devam ediyor. Sadece son bir aydaki bazı hizmetlerimizi hatırlatmak isterim: İzmir'de, Halk Konut Projesinin temelini attık. Ankara'da, Batıkent rekreasyon alanı ve 10 yeni parkın temel atma ve açılış törenlerini gerçekleştirdik. İstanbul'da Bostancı-Dudullu metrosunu açtık. Ardından Tuzla'daki sosyal konut projesinin anahtar teslimlerini yaptık. Şuraya dikkatinizi çekmek isterim: Belediyemiz Tuzla'daki konutları 13 ay gibi rekor bir sürede tamamlayarak, hak sahiplerine teslim etti. Tuzla'daki sosyal konut projesinin hemen yanında bir de TOKİ projesi var. 14 aydır inşaat devam

ediyor ancak hala yüzde 35 seviyesine gelebildiler. Biz yerel yönetimimiz, onlar iktidar. İktidar olmalarına rağmen 14 aydır bitiremediler, anlaşılan 14 ay daha bitiremeyecekler.

İktidar Engellemeye Uğraşılıyor

Biz bu hizmetleri yaparken, iktidar ne yapıyor? Bir iktidar düşünün ki; kamu kurumu olan belediyelerin hizmet etmesini nasıl engellerim diye uğraşılıyor. Peki bunu nasıl yapıyorlar? 1- Belediyelerin yetkilerini; torba yasalarla, kararnamelerle ve genelgelerle ellerinden alıp, merkezi yönetime aktarıyorlar. 2- Belediyelerin hakkı olan devlet kaynaklarını dağıtırken, partizanlık yapıyorlar. Şu anda devlet desteklerinin % 90'ından fazlası sadece Cumhur İttifakı belediyelerine aktarılıyor. Bütün bunlarla belediyelerimizin önünü kesemeyince, üçüncü aşamaya geçiyorlar. Hukuksuz soruşturmalarla, davalarla belediye başkanlarımızı sindirmeye çalışıyorlar.

İçişleri Bakanlığı'nda Birim Kurdular

İçişleri Bakanlığı'nda bir birim kurmuşlar, "CHP'li belediyelere gidin ve bir suç bulun, bulamıyorsanız da uydurun" diyorlar. Herkesin bilmesi lazım: Şu anda belediyelerimize karşı izlenen politikanın adı, politik bir terördür. Koca İçişleri Bakanlığı'nı, Fotoroman bir Bakan'ın elinde oyuncak ettiler. Devletin saygınlığını, itibarını lekelediler. Adalet dağıtması gereken mahkemeleri utanç salonları haline getirdiler.

Soylu, Sen FETÖ'nün Tedrisatından Geçtin

Belediyelerimize FETÖ taktikleriyle tuzak kuran Süleyman Soylu ne diyor? "Biz FETÖ'nün makalesini okumadık" diyor. Bırakın makale okumayı, FETÖ'nün tedrisatından geçenlere söylüyoruz: Kurduğunuz her tuzak, bu milletin vicdanında bozulmuştur, bundan sonra da bozulacak. O koltuklarda oturduğunuz için sizi alkışlayanlara aldanmayın. İlk seçimlerden sonra, size selam verecek bir kişi bile yanınızda kalmayacak.

37 Milyarlık Krediler Bir Tek İmza Bekliyor

Belediyelerimize karşı tarihte görülmemiş bir partizanlık yaşıyoruz. Bunu sadece bir örnekle anlatmak isterim. Belediyelerimiz tüm bu koca hizmetleri, sadece kendi öz kaynaklarıyla hayata geçiriyor. Onun dışında; hiçbir devlet desteği yok, kamu bankaları kredi dahi vermiyor. Belediyelerimiz büyük projeleri için yurt dışından kredi bulduğunda da iktidar onaylamıyor. Bugün itibarıyla; 4 büyükşehir belediyemizin, toplamda 13 büyük projesinin finansmanı iktidardan bir tek imza bekliyor. Bu projelerin toplam tutarı, 37 milyar 635 milyon lirayı aşmış durumda. Yani şu anda belediyelerimizin 37 milyar 635 milyon liralık kredi anlaşmaları, iktidardan onay alamıyor. Bu projeler arasında neler var? Adana'da hafif raylı sistem projesi var. Muğla'da yenilenebilir enerji ve içme suyu projesi var. İzmir'de; Buca, Narlıdere ve Çiğli raylı sistemleri var. İstanbul'da; Beylikdüzü-Tüyap metrosu, Eyüp Bayrampaşa tramvay hattı gibi 7 büyük proje var.

Hizmet Düşmanlığı

Bakın; Hazine'den para istemiyoruz, arsa istemiyoruz, lütuf beklemiyoruz. Sadece bir tek imza atmadıkları için bu projelere başlayamıyoruz. Herkes bilmelidir ki: Bu hizmetlerin önündeki tek engel, bu partizan ve bu ayrımcı saray iktidarındır. İmza atmamak için elleri titreyenlerin derdi, vatandaşa hizmet değildir. Onların tek derdi var: "Aman CHP'li belediyeler iş yapmasın." Biz tüm bu projeleri kendi imkânlarımızla tamamlamak için elimizden gelen tüm gayreti göstereceğiz. Ama bu hizmet düşmanlığını da vatandaşlarımızın vicdanına havale ediyoruz.

CHP'li Belediyeler Her Gün 105 Bin Öğrenciye Ücretsiz Yemek Veriyor

Uzun zamandır söylüyoruz: Çocuklarımız bir beslenme krizi ile karşı karşıya. Evet, ülke olarak derin bir yoksulluk yaşıyoruz. Ama yaşadığımız en ağır yoksulluğun, çocuk yoksulluğu olduğunu hepimizin anlaması gerekiyor. İhtiyaç sahibi öğrencilere bir öğün ücretsiz yemek verilmesi için Meclis'te önerge verdik. Ancak bu teklifimiz Cumhur İttifakı tarafından reddedildi. Hemen ardından Sayın Genel Başkanımız, bir çağrıda bulundu. Ve bizim belediyelerimiz de çocuklarımız için beslenme seferberliği başlattı. Geline aşamada belediyelerimizin verdiği destekleri, paylaşmak istiyorum. Şu anda, ilk ve orta öğretim öğrencilerine yönelik "beslenme çantası" projeleri kapsamında, her gün, 70 bin öğrencimize gıda desteği veriyoruz. Bunun yanında, günde 35 bin üniversite öğrencisine de sıcak çorba ve bir öğün ücretsiz yemek veriyoruz. Toplamda; belediyelerimizin beslenme desteklerinden her gün 105 bin öğrencimizi faydalandırıyoruz. Düşünün, tüm imkânsızlıklara rağmen her gün 105 bin ihtiyaç sahibi öğrenciye ücretsiz yemek veriyoruz. İnşallah kısa sürede bu sayıyı daha da artıracacağız. Biz bu çalışmaya başladıktan sonra iktidar, sadece okul öncesi eğitim için beslenme desteği verileceğini açıkladı. Bu konuda başlatılan her projeyi destekleriz. Ancak biz kısıtlı imkânlarla, tüm kademelerden öğrencilere destek verirken, iktidarın sadece okul öncesi için proje başlatması yeterli değildir. İktidara açık çağrımızdır: Bu işin siyaseti olmaz. Samimiyseniz gelin, belediyelerimizle iş birliği yapın ve tüm çocuklarımızın beslenme sorununu hep birlikte ortadan kaldıralım.

Kırsal Mahallede Süreyi Uzatmayalım

Vatandaşlarımızın mağduriyetine neden olan bir konuya daha değinmek isterim. Bilindiği üzere 6360 Sayılı Kanun ile birlikte, büyükşehir sınırları içinde kalan köy ve beldelerin tüzel kişilikleri kaldırıldı, mahalleye dönüştürüldü. İlgili yerleşim yerleri, bu Kanunda, çeşitli vergilerden muaf tutulmuş ve su ücretlerinde indirim yapılmıştı. Ancak Kanunda tanınan süre, 2023 itibarıyla doldu. Avantajların kalıcı olması için de "kırsal mahalle" düzenlemesi yapılarak belediyelere yetki verilmişti. Ancak görüyoruz ki, çok sayıda yerleşim yeri, uygulamadaki sıkıntılar nedeniyle henüz "kırsal mahalle" statüsüne geçirilemedi. Ocak ayı itibarıyla vatandaşlarımız ağır bir vergi yükü ve artan su ücretleriyle karşı karşıya kaldı. Dolayısıyla bu konuyu, siyaset kurumunun çözmesi gereken önemli bir sorun olarak görüyoruz. Bu nedenle biz, dün bir kanun teklifi hazırlayarak, kapatılan belde ve köylere tanınan avantajların uzatılmasını istedik. Bugün öğrendiğimize göre Adalet ve Kalkınma Partisi de bu konuda bir kanun teklifi hazırlamış. Bizim de önerdiğimiz bu adımı olumlu buluyoruz. Teklifi inceleyeceğiz, eksikler varsa gereken katkıyı samimiyetle yapacağız.

Yeter Söz Milletin!

Biliyorsunuz Erdoğan, seçimlerin 14 Mayıs'ta yapılması için karar alacağını açıkladı. Ve bir de 73 yıl önceki bir sloganı kullanarak, "Yeter söz milletindir" dedi. Öncelikle; Erdoğan'a, Millet İttifakı'na uygun bir sloganı tüm Türkiye'ye duyurduğu için teşekkür ediyoruz. Çünkü bu ülkede yeter denilecek tek bir şey varsa, o da 20 yıldır bu ülkeyi kötü yöneten siyasi iktidardır. Erdoğan'dan bu sloganı daha gür sesle söylemesini bekliyoruz: Haksızlığa, hukuksuzluğa, partizanlığa yeter! Seçilmiş belediyelere kurulan kumpaslara yeter! Yeter söz milletindir, yeter söz Millet İttifakı'nındır.

TİSAN KOYU'DA BETONA GÖMÜLECEK!

1970'li yıllarda yapılaşmaya açılan ancak bir bölümü korunan Mersin Silifke'deki Tisan Koyu, 40 yıl sonra benzer bir yapılaşma tehdidi altında. Koyda bin adet villa yapacağını daha önceden ilan eden şirket kooperatif ortaklığı inşaat çalışmalarına başladı. CHP Silifke İlçe Başkanı Bünyamin Uçar, "Firma Kıyı Kanunu ve ilgili mevzuatları hiçbir şekilde dikkate almayarak başına buyruk bir şekilde, hepimizin gözleri önünde bir doğa katliamı gerçekleştirmektedir" dedi.

MHP'li Silifke Belediyesinin 1/1000 ölçekli imar planı değişikliği geçtiğimiz mayıs ayında Mersin Büyükşehir Belediyesi'nde AKP ve MHP'nin oylarıyla kabul edilmiş, böylece koyun bakir yarımadalarından biri yapılaşmaya açılmıştı. Faras Akdeniz adlı bir şirket-kooperatif ortaklığı da daha plan değişikliği tamamlanmadan bin villalık proje hazırlamış ve satışlara başlamıştı. Şirketin, plan değişikliklerinden kısa süre önce Tisan'da bazı alanları aldığı da ortaya çıkmıştı.

CHP Silifke İlçe Başkanı Bünyamin Uçar, Faras Akdeniz adlı şirket-kooperatif ortaklığının, Tisan koyunda inşaat çalışmalarına başladığını, bu çalışmalar, sırasında Kıyı Kanununa ve atıkların taşınmasıyla ilgili yönetmeliklere aykırı hareket ettiğini söyledi.

'Sessiz Kalmayın'

Tisan'ın dünyanın en güzel koyları arasında yer aldığını, bölgenin ayrıca arkeolojik ve tarihi değerinin olduğunu anlatan Uçar, şöyle konuştu: "Firma, Kıyı Kanunu ve ilgili mevzuatları hiçbir şekilde dikkate almayarak başına buyruk bir şekilde, hepimizin gözleri önünde bir doğa katliamı gerçekleştirmektedir. Sahada 10-15 civarında araç ile hafriyat malzemelerinin taşındığı ve izinli döküm sahasına götürülerek kaçak bir şekilde gelişigüzel olarak doğaya döküldüğü ve bir doğa katliamı yaratıldığı görülmüştür. Ayrıca sahada aktif bir şekilde çalışan bir konkasör tesisinin bulunduğu ve şu anda faaliyette olmayan bir beton santrali tesisinin yer aldığı görülmüştür. Bu tesislerin herhangi bir izinlerinin olup olmadığı bilinmemektedir." Mersin Büyükşehir Belediyesi ekiplerinin ilgili firmaya kaçak döküm yaptığı için Kabahatler Kanunu'na göre cezai işlem uyguladığını belirten Uçar, şirketin gelişigüzel döküm yapmaya devam ettiğini söyledi.

TERMİK SANTRAL İÇİN KAPASİTE ARTIŞ BAŞVURUSU

Çanakkale'nin Çan ilçesinde bulunan ODAŞ Holding'e bağlı Çan 2 Termik A.Ş. uçucu kül, cüruf ve alçıtaşı gibi atıkları depolamak için ikinci bir tesis kurulması için Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na başvuru yapıldı.

Başvuru kapsamında, yıllık ortalama 1 milyon 415 bin ton olan atık depolama tesisinin kapsamı 15 milyon metreküpe çıkartılacak.

Depolama tesisinin yapılmak istendiği alan, 1/100.000 ölçekli Çevre Düzen Planı'na göre tarım alanları sınırları içerisinde kalmaktadır.

HEAL'in (Sağlık ve Çevre Birliği), 2018'de yayımladığı 'Çanakkale, İzmir ve Tekirdağ'da Kömürden Elektrik Üretimi ve Sağlık' adlı raporu termik santrallerin bölgede yarattığı tahribatı gözler önüne serdi. Marmara ve Ege Bölgesi'nin keşişiminde yer alan 520 bin nüfuslu Çanakkale'nin milli parklara, tarihi odaklara, Türkiye'nin en büyük adalarına ev sahipliği yaptığına dikkat çekildi. Raporda, Çan'ın ulusal limitlerin üzerinde kirli hava soluduğu belirtildi: "İstasyon verilerine göre Çan Kömürlü Termik Santral'nin yer aldığı Çan istasyonunda PM10 ve SO2 yıllık ortalamaları DSÖ, AB ve Türkiye sınır değerlerinin üzerinde ve insan sağlığı için risklidir."

Türkiye Paris Anlaşması'nı onaylayalı 1 yılı geçmiştir. AKP için Paris Anlaşması uluslararası platformlarda bir marka değer olarak kullanılan bir enstrümana dönüşmüştür. Ancak, ülkede durumlar hiç de öyle değildir.

Kömürlü santrallerin kapatılma takvimi hâlâ ortada yoktur. Yeşil kalkınma devrimine ilişkin eylem planlarında bu konuda tek bir taahhüt bile yoktur. Avrupa'da tarih belirlemeyen 4 ülke kalmış olup, biri Türkiye'dir. Kömürü terk etmeye ilişkin tek söz halen gerek yoktur.

İkizköy santrali için, zeytinlik alanların kesilmesine yol açacak kanun teklifleri hazırlığı bulunmaktadır.

COP26 öncesi Paris Anlaşmasını onaylayan Türkiye, 2053 yılında net sıfır karbon emisyonu hedefi koymuştur. 2053 yılı için net sıfır karbon emisyonu hedefi açıklayan Türkiye'nin, çok geçmeden kömürden çıkış için de belirgin bir plan ve takvim ortaya koyması beklenmektedir.

Türkiye, Paris Anlaşması onaylanmış ancak COP 26'da kömürle ilgili deklarasyonlara imzacı olmamıştır. Kömürden çıkış tarihi beklediğimiz AKP, bu santralleri kapatmaya çalışacağına, bu santraller için ormanları yok etmeye devam etmektedir. Üstelik ormansızlaşmayla ilgili deklarasyona imza atmış olmasına rağmen Bakan Kurum sadece milleti değil, hükümetleri de kandırmaya çalışmaktadır. Ancak, bakanlığında olduğu gibi kandırma alanında da beceriksizdir.

Ülkede maden lobilerine sesi çıkarmayan, madenlerde meydana gelen kazalarda, doğal alanları ve zeytinlikleri yok edecek düzenlemelerde dut yemiş bülbüle dönen Kurum, "ortamlarda" beylik sözler sarf ederek iklim fonu peşinde koşmaktadır. Bu tutarsızlık, basiretsizlikler Kurum'un işgal ettiği makama da yakışmamaktadır.

Murat Kurum, İklim şurasında bizim ülke olarak dünyanın karşı karşıya kaldığı iklim krizinin oluşmasında tarihi hiçbir mesuliyetimiz yoktur demiştir. Kurum'un sorumlulukları üzerinden atan bu tavrı karşısında, İklim Şurası'na katılan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı temsilcileri ısrarla "kömür vurgusu" yapmışlardır. Kaldı ki, son dönemlerde Eskişehir, Denizli, Kahramanmaraş'ta kömür yatırımlarına yönelik işlemler tesis edilmiştir. Anayasa ve Kanunlar hiçe sayılarak zeytinlik alanları kömürlü termik santralleri için heba edecek yönetmelik çıkarılmıştır.

Bakan Murat Kurum, mecliste iklim meselesi siyaset üstüdür gibi beylik sözler sarf etse de kendisi siyasetin güdümündedir. İklim meselesi siyaset üstü görülmediği için de, iklim ile ilgili koordinasyon kurulunda TOBB, TÜSİAD ve MÜSİAD yer verilmesine karşın, muhalefet partilerine, sendikalara, ekoloji örgütlerine, iklimin mağduru olacak kadınlar, gençler, çocuklar, öz bakım ihtiyacı olan bireyler, çiftçiler gibi kırılgan grupların temsilcilerine yer verilmemiştir.

İklim Değişikliği Yasası Taslağını TOBB sitesinde duyurmasa, haberimiz olmayacak.

AKP hükümeti, "iklim değişikliği" tanımı yaparak yaşanan süreci doğal, kendiliğinden olan bir doğa olayı gibi algı yaratmaya çalışmaktadır. "İklim değişikliği" tanımından yola çıkılarak atılan adımlar "doğa koruma" adı altında bütüncül bir bakış açısından uzak, hükümet olarak sorumluluğunu üstüne almayan şekilde, indirgemeci bir yaklaşıma ve uygulamalara sahiptir. Örneğin, Karadeniz İklim Eylem planı, daha çok yapılaşmayı, daha çok alanı imar alanına çevirmeye yönelik betonlaşma ve doğa haklarını ve iklim adaletini hiçe sayma anlamı taşımaktadır.

MENTEŞE'DE ÇİMENTO FABRİKASI İSTEMEYEN YURTTAŞLAR MAHKEME ÖNÜNDE BASIN AÇIKLAMASI YAPTILAR

Muğla Menteşe'nin Bayır Mahallesi ile Yatağan ilçesinin Deştin Mahallesi ortak sınırında inşaatı süren çimento fabrikasıyla ilgili ÇED kararına açılan dava Muğla İdare Mahkemesi tarafından "süre" yönünden reddedilmişti. Davacılarca yapılan temyiz başvurusunun Danıştay 6. Dairesi tarafından kabulü ile Muğla İdare Mahkemesinin red kararı bozulmuştur. Dosya tekrar Muğla İdare Mahkemesi tarafından görülmeye başlamıştır.

Yerel Mahkeme Danıştay'ın bozma kararı sonrasında incelemeye aldığı dosyada yürütmeyi durdurma talebini reddetmiştir.

Muğla İdare Mahkemesinden adil karar vermesini isteyen yurttaşlar ve Muğla Çevre Platformu (MUÇEP) Menteşe Meclisi, Deştin Çevre Platformu, Bayır Çevre Komitesi Muğla Bölge İdare ve Vergi Mahkemeleri önünde basın açıklaması yapmışlardır.

Menteşe Çimento Fabrikasıyla İlgili Hukuki Görüş

Çimento Fabrikası amaçlı imar planı 2007 yılında AKP'li Bayır Belediyesi ve Muğla İl Özel İdaresi tarafından yapılmış olup, projeye ilişkin ÇED olumlu kararı ise 2006 yılında Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından verilmiştir. Açılan davayla ÇED Olumlu Kararı iptal edilmesine karşın, Bakanlık 2010 yılında tekrar aynı alanda yeni bir ÇED süreci başlatmış ve 2014 yılında tekrar ÇED olumlu kararı vermiştir.

Hem Muğla Büyükşehir Belediyesi hem de Menteşe Belediyesi bu planları meclislerinde iptal etmesine rağmen Bakanlığın aldığı ikinci ÇED olumlu kararı sonrasında, belediye meclislerinde alınan kararları bozmuş ve belediyelerimiz yönünden yargı yolu tükenmiştir. Danıştay 6. Dairesi'nin E:2017/7640 K:2019/229 sayılı kararı sonrasında belediyelerimizin iptal ettikleri imar planları tekrar yürürlüğe girmiştir.

Menteşe Belediyesi tarafından ÇED olumlu kararının geçerli olup olmadığına ilişkin ÇED olumlu kararının verildiği tarih itibarıyla 7 yıllık süre içerisinde yatırıma başlama koşulunun yerine getirilip getirilmediği hususunda Bakanlıktan yazı istenilmiş, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nün 19.01.2022 tarihli yazısı ile proje sahibinin 7 yıllık süre içerisinde yatırıma başlama koşulunu tamamladığı, verilen 2014 tarihli ÇED olumlu kararının geçerli olduğu bildirilmiştir.

Tüm bu sürecin ve ruhsat işlemin dayanağı olan 2014 tarihli ÇED olumlu kararının iptal edilmesi gerektiği dile getirilmiştir. Bayır çimento fabrikası ile ilgili açılan ÇED iptal davalarında Muğla 1. İdare mahkemesi ve Muğla 2. İdare Mahkemesinde keşif ve bilirkişi incelemesi yapılmasına ve keşif ücreti yatırılmasına karar vermesine rağmen , her ne oldu ise aniden bu karardan vazgeçerek davayı süreaşımından reddetmiştir. Ancak, bu karar Danıştay 6. Dairesince bozulmuştur. Projenin yer seçimiyle ilgili karar, sadece ÇED sürecinde gözetilecek bir husus değildir. Her işlemde, proje yerine ilişkin inceleme yapılması gerekmektedir.

Bayır Çimento fabrikasıyla ilgili tesisin bulunduğu bölgedeki su kaynakları, tarım alanları ile ilgili çevresel etkilerin irdelenmektedir. Ancak, ÇED kararının olması, açıkça kanuna aykırılıkları ortadan kaldırmamaktadır. Çimento fabrikasına kanundaki 3 km yasağını ihlal edecek derece yakın mesafede zeytin alanları söz konusudur. Bu kanuna aykırı durumun, her işlemde göz önünde bulundurulması gerekir.

3573 Sayılı Zeytincilik Kanununa aykırıdır:

3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı Ve Yabanilerin Aşıltilması Hakkındaki Kanununun 20. maddesinde "Zeytinlik sahaları içinde ve bu sahalara en az üç kilometre mesafede zeytin ağaçlarının bitkisel gelişimini ve çoğalmalarını engelleyecek kimyevi atık, toz ve duman çıkaran tesis yapılamaz ve işletilemez " denilmektedir.

Nihai ÇED Raporu Ekleri arasında 179. Sayfada bulunan Muğla Valiliği Gıda Tarım Ve Hayvancılık Müdürlüğü 19/08/2011 Tarih ve 9623 sayılı yazıya göre proje alanının 1-1,5 KM batısında 61,63 ve 71. Parsellerde zeytinlikler bulunmaktadır. Davacı olan yurttaşların bir kısmının da proje alanına 2-2,5 kilometre mesafede yetişkin zeytinlikleri mevcuttur. Buna ilişkin evraklar dilekçe ekinde sunuludur. Proje sahasının etrafında bulunan zeytinlik alanlardan dolayı, proje sahasının yeri yasal açıdan uygun değildir. Davalı idare, ruhsat talebini yasanın açık hükmüne aykırı olarak düzenlemiştir.

İdare hukuku prensiplerine göre, idare tesis ettiği idari işlemleri her zaman geri alabilir. Somut durumda, Belediye, çimento fabrikasıyla ilgili ÇED kararının iptaline ilişkin mahkeme sürecinin sonuçlanmasını beklemiş, ancak mahkemeden süre konusunda red kararı çıkmış, çimenton fabrikasına ilişkin esasa yönelik iddialar incelenmemiştir. Menteşe Belediyesi, ÇED davasında saptadığı hukuka aykırılıkları, ruhsat işlemi konusunda da irdelemelidir. 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı Ve Yabanilerin Aşıltilması Hakkındaki Kanununun 20. Maddesine göre, Zeytinlik sahaları içinde ve bu sahalara en az üç kilometre mesafede çimento fabrikası kurulması mümkün değildir. ÇED Olumlu kararının yürürlükte olması, çimento fabrikasına 3 km yasağından muafiyet vermemektedir. 3 Km yasağının, her işlem tesis edilirken irdelenmesi gerekmektedir. Yetki sınırlarının büyük bir kısmı zeytinlik alanlar olan Belediyenin de ruhsat işlemi tesis ederken, bu kriteri gözetmesi, imar planı ve ÇED kararı verilirken göz ardı edilmiş olsa da, bu kanunu uygulaması gerekirdi. Yapı ruhsatı hukuka aykırı yani sakat idari işlemdir. Belediye bu durumu yeni kararlar geri alıp, ruhsat işleminin doğuracağı sonuçları da hukuki açıdan

ortadan kaldırabilir. Sakat yani doğrudan hukuka aykırı idari işlemler de her zaman geri alınabilir. Bunun önünde hukuki bir engel yoktur.

Diğer yandan, belediye ÇED sürecinde ileri sürdüğü hukuka aykırılıkları, ruhsatın hukuki varlığı için de irdelemek ve kararı gözden geçirmelidir. Hukuka aykırılığı tespit etmiş ve buna rağmen mahkemeye dilekçe sunmak dışında işlem yapmamışsa, görev suçu işlemiş olur.

KURAKLIĞIN ETKİSİYLE ÜRÜN EKİMİNDE, TARIMSAL SULAMADA VE ÜRETİMDE DÜŞÜŞ TEHLİKESİ!

Dünya genelindeki kuraklık Türkiye’de daha ağır yaşanıyor. Barajlarda su seviyesi riskli düzeye indi. Kuraklığın etkisiyle ürün ekiminde, tarımsal sulamada ve üretimde düşüş tehlikesi baş gösterdi. Üretim yetersizliğinden kaynaklı gıda fiyat artışı ihtimali arttı. Yüzde 151,3 olarak açıklanan Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi’nin daha da yükselmesi kaçınılmaz görünüyor!

Türkiye son yılların en sıcak ve kurak kış mevsimini yaşıyor. Aylardır geleceği söylenen şiddetli yağışlar, kar ve soğuklar gelmedi. Şimdi ocak ayının son haftasından itibaren yağışlı bir döneme girileceği belirtiliyor. Ancak başta hububat olmak üzere pek tarımsal ürünün ekim mevsimi olmasına karşılık, kuraklık ve yağışsızlık üreticiyi çaresiz bıraktı. Başta İstanbul-Ankara olmak üzere barajlardaki su seviyesi yüzde 20-30'lara inerken Konya, Şanlıurfa, Adana, Mersin, İzmir gibi tarımsal üretimin, hububat ekiminin, sebze-meyve üretiminin merkezi konumundaki pek çok il yeterli yağış alamadı.

Umulan yağışlar gerçekleşmediği takdirde gerek sulu gerekse kuru tarımda büyük üretim düşüşleri yaşanması ihtimali söz konusu. Yem fiyatları sabitlenmesine rağmen fiyat artışları sürüyor. Yağışsızlık nedeniyle kuruyan meralar ve otlaklardan ötürü besicilikteki sıkıntıların daha da büyümesi olası. Hem ciddi oranda üretim düşüşü ihtimalinin belirmesi hem de tarımsal girdi maliyetlerinin artmaya devam etmesi önümüzdeki aylarda gıda fiyatlarının çok daha yukarılara çıkmasını beraberinde getirecektir.

✓ Bunun da ötesinde Türkiye İstatistik Kurumu’nun (TÜİK) geçen hafta açıkladığı Aralık 2022 **Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi’nin** (Tarım-ÜFE), bir önceki aya göre yüzde 4,82, bir önceki yılın aynı ayına göre yıllık yüzde 151,03 artış göstermesi, üreticinin içinde bulunduğu çaresizlik ve açmazların büyümeye devam ettiğini gösteriyor.

Sektör ve üretim dalları bazında Tarım-ÜFE, sadece ormançılık ürünlerinde bir önceki aya kıyasla yüzde 3,45 azalırken, tarım ve avcılık ürünlerinde yüzde 5,03, balık ve diğer balıkçılık ürünlerinde yüzde 5,37, canlı hayvanlar ve hayvansal ürünlerde yüzde 7,81 ve çok yıllık bitkisel ürünlerde yüzde 15,9 arttı!

Bir önceki aya kıyasla aylık artışın yüksek olduğu alt grupların başında yüzde 9,58 ile canlı sığırlar ve bunlardan elde edilen işlenmemiş süt gelirken bu ürünleri yüzde 8,25 ile tropikal meyvelerdeki üretici fiyat artışı izliyor.

Aralık ayında Tarım-ÜFE endeksinde kapsanan 86 maddeden 49’unun ortalama fiyatında artış gerçekleşti. Yıllık Tarım-ÜFE’de en yüksek artışların yaşandığı ürünler mevsimsel ürün olmasına rağmen yüzde 309,17 ile turunçgiller, yüzde 191,66 ile sebze ve kök yumru bitkiler.

TÜFE aralıkta baz etkisiyle yüzde 85’ten 64’e inerken aynı ay Tarım-ÜFE’nin yüzde 151 artması, iktidarın ‘enflasyon düştü’ iddiasının gerçeğe örtüşmediğinin somut kanıtı. Tarımda, gıdada üretici fiyatları böylesine artarken marketlerin iktidar baskısıyla fiyat sabitleme ve sınırlı sayıda üründe indirimlerinin sürmesi güç. Seçime endekseli, ucuzluk algısı amaçlı bu kampanyalar stoklarla sınırlı kalacaktır. **Bir süre sonra fiyat artışları etiketlere yansıtılmak zorunda kalacaktır.**

ÇİFTÇİNİN EMEKLİ OLMASI İMKÂNSIZ

Çiftçilerin emekli olmaları giderek zorlaşıyor. 2023 itibarıyla Hazine teşvikiyle 2 bin 952 olan tarım BAĞ-KUR primi üreticileri zora soktu. Hayat pahalılığından şikâyet eden çiftçiler “Cebimize para kalması lazım” diyor.

Ülkede çiftçilerin yaş ortalaması yükseliyor ancak emekli olmaları giderek zorlaşıyor. Çiftçilerin 2022 yılında 2 bin 158 lira 8 kuruş olan tarım BAĞ-KUR primleri, 2023 yılında 3 bin 452 lira 76 kuruş oldu. Bu tutar Hazine teşvik indirimi ile 2 bin 952 lira 36 kuruşa düştü fakat çiftçiler için yine de ödemesi zor bir tutar. Zira asgari ücret üzerinden işverenlerin ödediği SGK payı 1551 lira 24 kuruş.

Sosyal Güvenlik Kurumu verilerine göre 2016 yılında 717 bin 876 kişi zorunlu tarım BAĞ-KUR’lu kişi sayısı yüzde 23,79 düşüş ile 547 bin 75 oldu.

Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin (TZOB) Ziraat Odaları Bilgi Sistemi verilerine göre son 2 yılda 172 bin 747 çiftçi, tarım BAĞ-KUR ödeyemeyecek güçte olduğunu muafiyet belgesi ile ispatlayarak tarım BAĞ-KUR ödemekten vazgeçti.

Girdi maliyetleri artan, gelirleri düşen çiftçilerin tarım BAĞ-KUR primlerini ödemesi, emekli olması neredeyse imkânsız hale geldi. Diğer sigortalılar 7 bin 200 gün prim ödemesi ile emekli olurken çiftçiler 9 bin gün prim ödemesi ile emekli oluyor. Diğer sigortalılar 20 yıl, çiftçiler ise 25 yıl prim ödemesi yapmak durumunda. Çiftçiler, tarım BAĞ-KUR primlerinin çok yükseldiği için ödemenin her geçen yıl daha da zor olduğunu belirtti. Özellikle mazot, ilaç, gübre ve tohum fiyatlar, şuan ki prim miktarlarını ödemeyi zorlaştırıyor.

Küçük yaştan itibaren çiftçilik yaptığını anlatan Osman Baykar, bugüne kadar prim ödemelerini hiç yapmadığını söyledi. 52 yaşındaki Baykar, bir dönem kâhyalık yaptığını ve o dönemde sigorta girişinin yapıldığını belirtti. EYT düzenlemesi ile geriye dönük borçlanarak emekli olmayı hayal eden Baykar, durumunu şöyle anlatıyor: "Manisa Sarıgöl'de çekirdeksiz sultani üzüm üretimi yapıyoruz. Senede bir kere ürün hasat ediyoruz ama 12 ay prim ödememiz gerekiyor. Bir doğal afet olduğunda 3 yıl geriye gidiyoruz. Bağa masraf etmemiz gerekiyor. Kendimize bakamıyoruz, primleri nasıl ödeyelim? Bugüne kadar hiç ödeyemedim tarım BAĞ-KUR'u, Tarih'e ve tüccara ürün sattığımızda kesinti oluyor sadece. Bin 700 günlük sigortam var. Bir umut 150-200 bin lira geriye dönük borçlanıp emekli olacağım." 42 yaşındaki Erkan Akdeniz de tarım BAĞ-KUR prim ödemesini yapmadığını belirtti. Akdeniz, primlerin çok yüksek olduğunu, bu nedenle ödeme yapamadığını söyledi. 2 çocuk babası olduğunu belirten Akdeniz, "Hastaneye giderken de cebimizden harcıyoruz. Devlet hastanesine gitsek bile giriş ücreti alınıyor, ilaçları zaten parayla alıyoruz. 2008 yılında tarım BAĞ-KUR'lu oldum, o yıl bir kere 700-800 liralık ödeme yaptım. Daha sonra ödeme yapamadım. Daha önce de kısa süreli bir iş deneyimim olmuştu, oradan sigorta girişim vardı. Şimdi anca bir yapılandırma ya da af çıkarsa emekli olabilirim" dedi.

Hayat pahalılığı nedeniyle prim ödemelerinin imkansız olduğunu vurgulayan Akdeniz, "Her şeyin fiyatı 2-3 katına çıktı. Cebimize para kalması lazım ödeme yapabilmek için yoksa mümkün değil" ifadelerini kullandı.

MİLLİ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER SINAVSIZ YÜZLERCE MÜDÜR ATADI

Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer, il ve ilçe milli eğitim müdürlüklerindeki yüzlerce şube müdürlüğüne sınavsız atama yapmaya başladı. En son 13 yıl önce bu yöntemle yapılan atamalar dava açılarak iptal edilmişti.

Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer, il ve ilçe milli eğitim müdürlüklerindeki yüzlerce şube müdürlüğüne sınavsız atama yapmaya başladı. AKP iktidarında en uzun süre Milli Eğitim Bakanlığı yapan Hüseyin Çelik, görevden ayrılacağı dönemde ülke genelinde bine yakın okul müdürlüğüne sınavsız atama yapmıştı.

657 sayılı Kanununun 76'ncı maddesine dayanılarak yapılan atamaların neredeyse tamamı, açılan iptal davaları sonrasında iptal edilmişti. Atamalara iptal davasını o dönemde Eğitim İş ile Türk Eğitim Sen sendikaları dava etmişti.

MHP'ye Yakınlığıyla Bilinen Sendikanın Üyeleri

13 yıl sonra bu kez de şube müdürlüklerine sınavsız atamalar yapılmaya başlandı. Binlerce öğretmen ve memur açılacak görevde yükselme sınavları ile şube müdürü olmayı beklerken, Bakan Özer sınavsız bir şekilde yüzlerce şube müdürü ataması yapmaya başladı.

Sadece AKP'ye yakın Eğitim Bir-Sen'liler değil MHP'ye yakınlığıyla bilinen Türk Eğitim-Sen üyeleri de sınavsız olarak şube müdürü olarak atanıyor.

Keyfi Ve İctihatlara Aykırı

Sınavsız müdür atamalarına dava açan eğitimci Maksut Balmuk, şunları söyledi:

– Atamalar yapılırken o il ya da ilçede boş kadro olup olmadığına dahi bakılmamaktadır. Binlerce öğretmen şube müdürü, sınav (görevde yükselme) açılmasını beklerken Bakan Özer tamamen keyfi ve geçmiş ictihatlara aykırı bir şekilde atamalar gerçekleştirmektedir. Kamuya güveni, kararların gecikmesine bağlı olarak hukuka inancı zedeleyen bu uygulamadan vazgeçilmesi gerekir.

Hapis Cezası Alan Oldu

– Hüseyin Çelik döneminde bürokratları yargı kararlarını uygulamadıkları için hapis cezası dahi almışlardır. Bu denli net olan bir konuda hukuka aykırı hareket etmek kabul edilebilir değildir. Bakan Özer'in binlerce dava beklemeden, kamu zararı oluşturulmadan bu atamaları geri alması ve bundan böyle bu uygulamaya gitmemesi en doğru yaklaşım olacaktır.

MESLEKİ EĞİTİM MERKEZLERİ

2021-22 MEB İstatistiklerine göre resmi ve özel **Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarında 1 milyon 833 bin 717 öğrenci okuyor. Bu öğrencilerin 400 bin 219'u Mesleki Eğitim Merkezleri'ne devam ediyor.** 2020-21 İstatistiklerine bakıldığında bu rakamın 159 bin 773 olduğu görülüyor.

Mesleki Eğitim Merkezlerine devam eden öğrenci sayısı Bakanlığın son açıklamalarına göre 1 milyon 247 bin 773'e çıktı. Faaliyetler 34 alan 184 dalda yürütülüyor.

Yukarıda yer alan istatistiklere bakarak, eğer bu yüzde 320'lik artışta 18 yaş üzeri açık ortaokul ve lise mezunları yoksa meslek liselerinde okuyan öğrencilerin yüzde 68,05'i hafta 4 gün bir işyerinde çalışıyor demektir.

Türkiye'de son yıllarda mesleki eğitimde okul tabanlı eğitimden işletme tabanlı eğitime geçiş için mevzuat düzenlemeleri yapılarak yoğun uygulama sürecine geçilmiş durumda. **Bu geçiş sürecine bağlı olarak mesleki eğitim, özel sektöre ucuz iş gücü ve finans aktarma aracı işlevi görecektir şekilde düzenleniyor.**

Buna göre uygulama iki koldan yürütülüyor. **Birincisinde**, yaygın eğitime bağlı çıraklık eğitim merkezlerinde sürdürülen eğitim, bu kurumların örgün eğitim kapsamına alınmasıyla birlikte çıraklık eğitim merkezi olmaktan çıkarılıp Mesleki Eğitim Merkezlerine (MESEM) dönüştürülerek örgün eğitim kapsamına alınıyor. **İkincisinde ise**, mesleki ve teknik liselerin büyük bir bölümü, döner sermaye üzerinden özel sektörün üretim atölyelerine dönüştürülüyor.

MESEM programına dâhil olan öğrenciler için işletme sahiplerine, devlet katkısı adı altında 9.10 ve 11.Sınıflar için asgari ücretin yüzde 30'u (2.552 lira), 12.Sınıflar için yüzde 50'si (4.253 lira) oranında kamu kaynağı aktarımı yapılıyor.

İşverenler 'mesleki beceri edinme' ya da 'iş öğrenme' bahanesiyle genç/çocuk iş gücünü stajyer olarak kullanmayı olağan bir süreç haline getiriyor. Çocuklar bu uygulama ile bir gün okula dört gün işletmeye gidiyor.

Böylece 4 asgari ücretli yetişkin çalıştırmak yerine bir asgari ücretli yetişkin çalıştırıp 4 ya da 5 çocuk işçi çalıştırmak işverenlerin işine geliyor. Bunun yanında ekonomik zorluk ve yoksulluk içinde yaşama tutunabilmek için çareler arayan ebeveynler ise bu durumu bir gelir kapısı olarak görüp çocuklarını bu merkezlere gönderme çabası içine giriyor. Bu şekilde öğrenciler örgün eğitimden uzaklaşıp ucuz iş gücü olarak iş piyasasında sömürüye açık hale geliyor.

Milli Eğitim Bakanlığının 2023 yılı eğitimde hedefler raporunun mesleki eğitim ile ilgili bölümde;

-Mesleki eğitimin güçlendirilmesi kapsamında mesleki eğitim merkezlerinde çırak ve kalfa sayısı 7 kat artışla 1 milyon 200 bine ulaştığı,

-Gelecek yıl çırak ve kalfa sayısının 1 milyon 200 binden 1 milyon 500 bine çıkarılacağı, bilgisi yer alıyor.

Yukarıda analizi yapılan tablonun düzeltilmesi ve çocukların "işgücü" tanımından çıkarılmaları için ulusal ve uluslararası düzeyde kabul edilen sözleşmeler bulunuyor. **182 sayılı Uluslararası Çalışma Örgütü Sözleşmesinin (ILO) 3. maddesinde, çocuk işçiliğinin en kötü hallerinin bir bölümü şöyle açıklanıyor:**

"Çocukların alım-satımı ve ticareti, borç karşılığı veya bağımlı olarak çalıştırılması ve askeri çatışmalarda çocukların zorla ya da zorunlu tutularak kullanılmasını da içerecek şekilde zorla ya da mecburî çalıştırılmaları gibi kölelik ve kölelik benzeri uygulamaların tüm biçimleri olarak çalıştırılmaz."

Türkiye, taraf olduğu ILO Sözleşmeleri kapsamında hazırladığı Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programında (2017-2023) üç öncelikli alan belirlemiş ve 2023'e kadar bu alanlarda çocuk işçiliğinin önlenmesine yönelik taahhütte bulunmuştur:

1. Sokakta Çalışma,
2. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerde Ağır ve Tehlikeli İşlerde Çalışma,
3. Tarımda Aile İşleri Dışında.

Çocuk işçiliği, çocukların fiziksel ve ruhsal olarak zarar görme riski altında kalmasına neden oluyor. Çocuk işçiler çalışmak zorunda bırakıldıkları tarım, sanayi, sokak ve hizmet alanlarında her türlü istismara karşı korunaksız kalıyor. Çocuk işçiliği, çocukların eğitimini tehlikeye atar, haklarını kısıtlar ve gelecek fırsatlarını sınırlandırır. **Ayrıca yoksulluğun ve çocuk işçiliğinin kuşaklar boyunca devam etmesine yol açar.**

ILO ve UNICEF, çocuk işçiliğindeki artış eğilimini tersine çevirmek amacıyla aşağıdaki hususlarda çağrıda bulunuyor:

“Kapsayıcı çocuk yardımları da dahil herkes için yeterli sosyal koruma. Yetişkinler için insan onuruna yakışır işlerin teşvik edilmesi, böylece ailelerin gelir elde etmek için kendilerine yardımcı olması amacıyla çocuklara başvurmak zorunda kalmaması. Çocuk işçiliğini etkileyen zararlı toplumsal cinsiyet normlarına ve ayrımcılığa son verilmeli, çocuk koruma sistemlerine, tarımsal kalkınmaya, kırsal kamu hizmetlerine, altyapıya ve geçim kaynaklarına yatırım yapılması.”

Küresel bir sorun olan çocuk işçiliğini önlemek amacıyla Birleşmiş Milletler tarafından 12 Haziran, Dünya Çocuk İşçiliği ile Mücadele Günü ilan edildi.

Çocuk işçiliğın başlıca sebepleri arasında yoksulluk ve işsizlik geliyor. Bu konular nüfus, göç, eğitim düzeyi, ekonomik gelişim ve sosyal kalkınma kavramlarıyla doğrudan ilgilidir ve çocuk işçiliğının temel sonuçlarından biri eğitime devamsızlıktır.

Çocuk işçiliği; çocukların, çocukluklarını yaşayamamasına, eğitim ve temel haklarından mahrum kalmasına ve dolayısıyla sağlıklı fiziksel ve zihinsel gelişimlerini engelleyen zararlı işler olarak tanımlanıyor.

Türkiye'nin 2017-2023 Eylem Planı'nda belirtildiği üzere, İş Kanunu kapsamında olan işyerlerinin denetiminin çocuk işçiliği özelinde yapılmaması, denetim yapan kurum ve kişilerin konuya duyarlılığı ile farkındalık düzeylerinin yeterli olmaması bu alanda çözüm bekleyen önemli sorunların başında geliyor.

Temelinde bir insan hakları sorunu olan çocuk işçiliğın önlenmesi, çocukların eğitimlerine devam etmesi ve çocuklukların sağlıklı bir şekilde yaşayabilmeleri için karar yapıcılara önemli görevler düşüyor.

OKULA SOSYAL HİZMET

Etik Sosyal Hizmet Topluluğu tarafından hazırlanan Okul Sosyal Hizmeti Raporu, sosyal hizmet mesleğinin eğitim alanındaki önemine ışık tutuyor. Sosyal hizmet mesleği, bu mesleki rolünü insanın var olduğu birçok sosyal hizmet alanında yerine getirmektedir. Sosyal hizmet mesleğinin faaliyet gösterdiği alanların bazıları şunlardır:

- Aile ve Çocuk Refahı,
- Okul Sosyal Hizmeti,
- Tıbbi ve Psikiyatrik Sosyal Hizmet,
- Yaşlılık Refahı,
- Aile Hayatı Eğitimi/Aile Danışmanlığı/Aile Tedavisi,
- Suçluluk ve Islah Hizmetleri,
- Engelli Refahı,
- Alkol ve Madde Bağımlılığı,
- Endüstriyel Sosyal Hizmet,
- Gençlik Refahı,
- Göçmen ve Mültecilerle Sosyal Hizmet, vb.

Yani sosyal hizmet mesleği insanların değişen ve farklılaşan ihtiyaç ve sorunlarıyla baş edebilmesi için **birey ve aileye, çeşitli ihtiyaç gruplarına ve topluma hizmet vermektedir.**

Çocuğın eğitim imkanlarından en üst düzeyde yararlanması, psikososyal açıdan sağlıklı bir gelişme gösterebilmesi ve kapasitesini mümkün olan en iyi düzeyde kullanmasına olanak yaratılması amacıyla **okullarda çocuklara ve ailelerine yönelik yürütölen sosyal hizmet uygulamaları “okul sosyal hizmeti” olarak tanımlanmaktadır.**

Okul sosyal hizmetinin geniş kapsamlı ise tanımı şöyledir: **“Okul sosyal hizmeti; bir sosyal hizmet uzmanının sorumluluğunda, çocuğın üstün yararını temel alan, öncelikli olarak eğitim gören çocuk ve gençler ile ailelerinin karşılaştıkları ekonomik, psikolojik ve sosyal ihtiyaç ve sorunlarının giderilmesine ve çözümlenmesine yönelik olarak çalışmalar yürütmeyi hedefleyen, bu hedefi gerçekleştirirken de bu ihtiyaç ve**

sorunlara yönelik olarak okulda ve toplumda bulunan çeşitli kaynaklar ve hizmetler arasında etkili bir işbirliği ve koordinasyon sağlayan, çalışmalarını “ekip çalışması” anlayışıyla yürüten, sosyal hizmetin mesleki bilgi, yöntem, teknik ve becerini mesleğin etik ilkelerini esas alarak mesleki müdahale ve uygulamalarda bulunan bir sosyal hizmet alanıdır.

Okullarda, okul sosyal hizmeti, çocukların içinde buldukları gelişim dönemi, aile koşullarını ve çevresel faktörleri esas alarak çalışmalarını yürütmektedir. Çocuk ve gençlerin eğitime etkin biçimde katılımlarını engelleyen çeşitli ihtiyaç ve sorunlara müdahalede bulunarak bu ihtiyaç ve sorunların karşılanması ya da çözümlenmesine katkıda bulunmak amacıyla çalışmalar yürütmektedir. **Bunun için çocukların ihtiyaç ve sorunlarının niteliğine göre okulda ve toplumda var olan hizmetlerden yararlanmalarını engelleyen faktörleri tespit eder ve bunların ortadan kaldırılmasını sağlar,**

Yani okul sosyal hizmeti çocukların eğitim etkinliklerini psiko-sosyal olarak daha güçlü ve başarılı bir şekilde sürdürebilecekleri bir duruma gelmeleri amacıyla okullarda yer alan sosyal hizmetin mesleki uygulama alanlarından biridir. **Okulda sosyal hizmet uzmanları aile içi şiddet yaşayan çocuklar ve aileleriyle çalışma, AIDS’li çocukların okulda dışlanmalarını önleme, engelli çocukların okula gitmelerinin önündeki fiziki, ekonomik ve sosyal engelleri aşma, okuldan kaçan çocukların okula geri dönmeleri için çalışmalar yürütme, suça bulaşmış çocukların okula geri dönüşünü sağlama, çocukların okula devamsızlığını ve okulu bırakmasını önleme, madde bağımlılığını önleme, madde bağımlılığı olan çocuklarla çalışma, okulda şiddeti önleme, okul çeteleriyle çalışma, ailede, sosyal çevrede ya da okulda çocuğa yönelik şiddeti, ihmal ve istismarı önleme ve bu vakalara müdahalede bulunma, vb. çalışmalar yürütebilirler.**

Okul ortamında yürütülen sosyal hizmet uygulamaları bazen bir, bazen de birçok çocuğu ilgilendiren bir ihtiyaç ve sorun üzerinde odaklaşır. Öğrencilerin gereksinim duydukları bir ihtiyacın karşılanmasına ya da sorunun çözümlenmesine yönelik çalışmalar yapar. **Okulda sosyal hizmet uzmanları çocuğun ihtiyaç ve sorunlarına yönelik yürüttüğü çalışmaları hem okulda hem de okul dışında çocuğun yararına çalışmalar yürüten diğer meslek elemanlarıyla ve aynı zamanda çocuğun ailesi ile iş birliği içinde yürütür.** Bunun için okul sosyal hizmet uzmanı okulda, okul idarecileri, öğretmen, okul psikoloğu, okul hemşiresi, psikolojik danışma ve rehberlik uzmanı ile iş birliği içinde çalışmalar yürütür.

Yine okul sosyal hizmet uzmanı okul dışında görev yapan hastanedeki sosyal hizmet uzmanı, hemşire ya da doktorla, çocuk ya da aile mahkemesindeki avukat, hakim ya da sosyal hizmet uzmanıyla, özel eğitim merkezindeki fizyoterapistle, dershanedeki psikolojik danışma ve rehberlik uzmanı ile işbirliği içinde çalışmalar yürütebilir.

Yani çocuğun ihtiyaçlarının karşılanması ve yaşadığı sorun durumunu aşması için yalnız okulda değil okul dışında da çalışmalar yaparak çocuğun ihtiyaç veya sorununa yönelik olarak toplumdaki kaynaklar, hizmet veren kurumlar ve meslek elemanları arasında da koordinasyon ve iş birliğinin tesis edilmesini sağlar.

Dünyadaki gelişmiş birçok eğitim sisteminde okul psiko-sosyal hizmetleri içinde önemli bir halka olan “okul sosyal hizmeti”, Türkiye’de henüz resmi olarak faaliyete geçmemiş ve okullarda okul sosyal hizmet uzmanlarına bir kadro tahsis edilmemiştir. Amerika’da ise 1943’lerden itibaren eğitim sisteminde var olan, yerleşmiş ve son derece önemli bir hizmetler bütünü olduğu görülmektedir.

Etik Sosyal Hizmet Topluluğu tarafından hazırlanan Okul Sosyal Hizmeti Raporu’na göre, **Türkiye’de “çocuk koruma sistemini/ çocuk koruma ağını” güçlendirmek için okul sosyal hizmeti çalışmalarına acilen ihtiyaç bulunmaktadır.** Bu amaçla MEB’nin okul sosyal hizmet uzmanı istihdamı konusunda somut adımlar atması büyük önem taşımaktadır. Böylece Türkiye’de çocukların risklerden daha iyi korunması, ihtiyaç ve sorunlarına yönelik ivedilikle müdahalede bulunulması ve çocukların sağlıklı gelişimi için düzenli psikososyal çalışmalar yapılması mümkün olabilecektir.

TÜRKİYE’DE EĞİTİM HARCAMALARI

Türkiye’de eğitim harcamaları 2021 yılında 2020 yılına göre yüzde 27,1 artarak 344 milyar 341 milyon TL olmuştur. 2021 yılında bir önceki yıla göre eğitim harcamalarının en çok yükseldiği eğitim düzeyleri; yüzde 37,7 ile yükseköğretim ve yüzde 28,3 ile ortaokul olmuştur.

Eğitim harcamasının gayrisafi yurtiçi hasıla içindeki payı 2018 yılında yüzde 5,8, 2019 yılında yüzde 6, 2020 yılında ise yüzde 5,36 iken 2021 yılında yüzde 4,8 olmuştur. Devlet eğitim harcamasının gayrisafi yurtiçi hasıla içindeki payı ise 2018 yılında yüzde 4,3, 2019 yılında yüzde 4,4, 2020 yılında yüzde 4, 2021 yılında ise yüzde 3,4 olarak gerçekleşmiştir.

- 2020 yılında yüzde 20 olan hane halkı harcamaları 2021 yılında yüzde 22'ye yükselmiştir. 2020 yılında yüzde 70 olan devlet harcamaları ise 2021 yılında yüzde 72,5'e yükselmiştir.
- Öğrenci başına eğitim harcaması 15 bin 500 TL oldu.
- **Öğrenci başına yapılan eğitim harcaması 2020 yılında 12 bin 311 TL iken, 2021 yılında 15 bin 500 TL olarak gerçekleşti.**
- Öğrenci başına en çok harcama yükseköğretime yapıldı.
- Eğitim düzeylerine göre değerlendirildiğinde, 2021 yılında öğrenci başına harcamanın en yüksek olduğu eğitim düzeyi 28 bin 597 TL ile yükseköğretim oldu.
- **Ülkemizdeki adaletsiz gelir dağılımı eğitim harcamalarına belirgin bir şekilde yansımış durumdadır.** 2017 yılında aileler eğitime toplam 33 milyar 593 milyon lira harcama yaparken 2018 yılında bu rakam 43 milyar 30 milyon liraya, 2019 yılında 53 milyar 833 milyon liraya, 2020 yılında ise 54 milyar 754 milyon liraya yükselmiştir. Aileler 2021 yılında ise 75 milyar 774 milyon lira ayırmıştır.

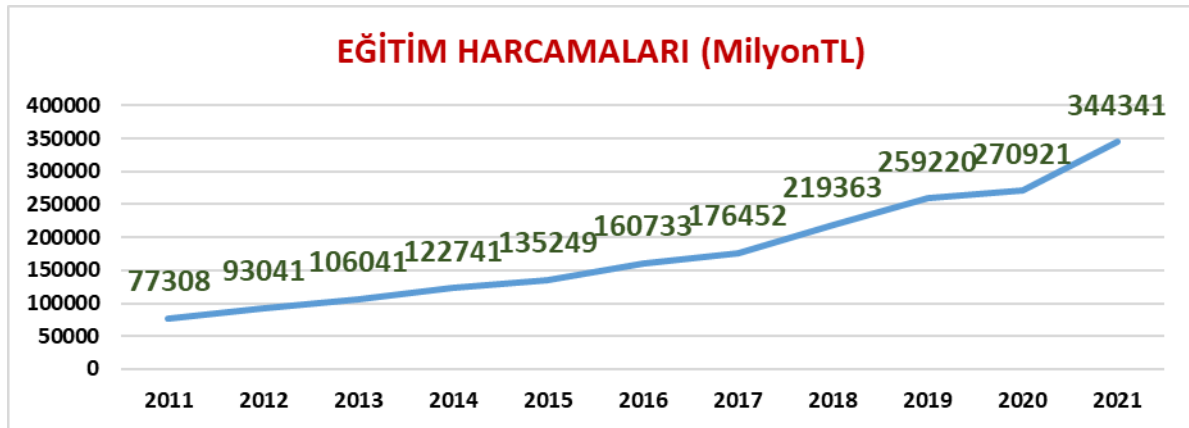
Hanehalkı Tüketim Harcaması Araştırması

- TÜİK'in araştırmalarına göre yoksullar gıda harcamalarının büyük bölümünü ekmek, tahıl ve sebze ayırırken, zenginlerin gıda harcamalarının büyük bölümünü et balık ve deniz ürünlerine ayırdıkları görülmektedir. **Dolayısıyla zenginlerin çocukları et, balık, deniz ürünleri ile beslenirken, yoksulların çocukları ekmek, tahıl ve sebze ile beslenir olmuştur.**
- Gelir dağılımındaki adaletsizlik ailelerin yaptığı harcama kalemlerinin hepsine yansımış durumdadır. Yoksulun çocuğu dengeli beslenme ve iyi eğitim imkanlarına ulaşmada sorunlar yaşamaktadır. Zenginlerin nitelikli eğitim imkanına çok kolay ulaştığı görülmektedir. **Öğrenciler, iyi eğitim almış bir azınlık ve iyi eğitim imkanından yararlanamamış çoğunluk olarak ikiye ayrılmış durumdadır.**

Tüm bu veriler, ülkemizdeki gelir dağılımına paralel olarak zengin ve yoksul arasındaki, eğitime ayrılan bütçe açısından oluşan uçurumu ortaya koymaktadır.

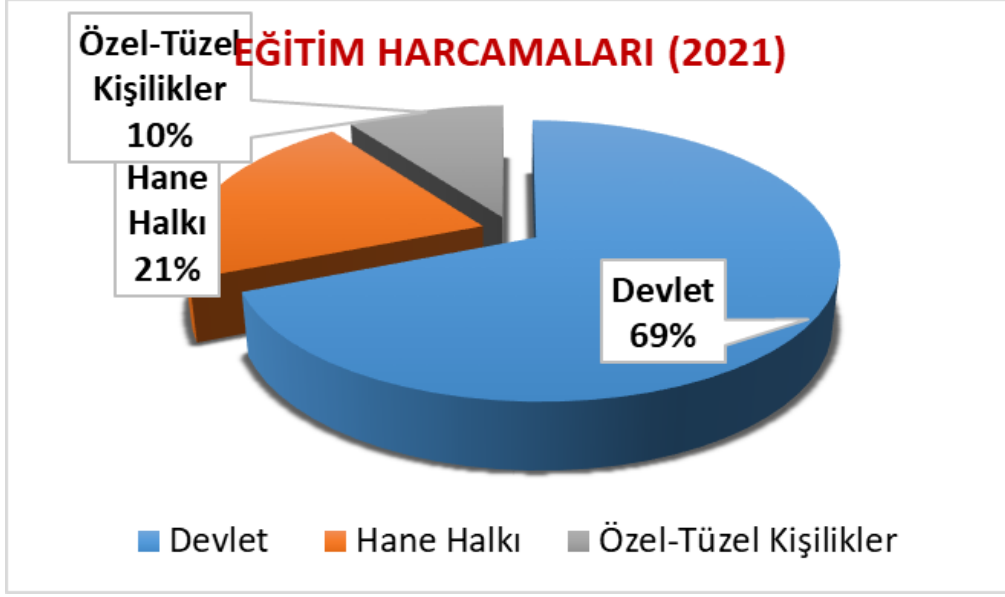
Eğitim Harcamaları

2011-2021 Eğitim Harcamaları

Kaynak: TÜİK

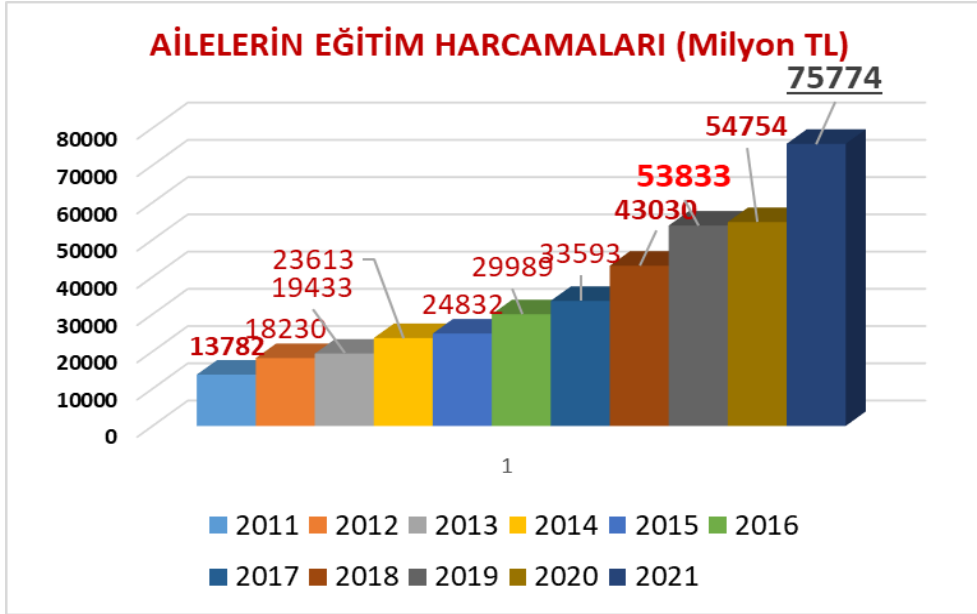
Türkiye'de eğitim harcamaları 2019 yılına göre yüzde 4,5 artarak 2020 yılında 270 milyar 921 milyon TL, 2021 yılında ise yüzde 27,1 artarak 344 milyar 341 milyon TL olmuştur. *Eğitim Harcamalarının Dağılımı*

Kaynak: Tüik, Devletin hane halkına yaptığı transferler hariç tutulmuştur.

Geçtiğimiz yıla göre hane halkı harcamaları yüzde bir oranında artmış, devlet harcamaları ise yüzde bir oranında azalmıştır. Bu hesaplama yapılırken devletin hane halkına yaptığı transferler hariç tutulmuştur.

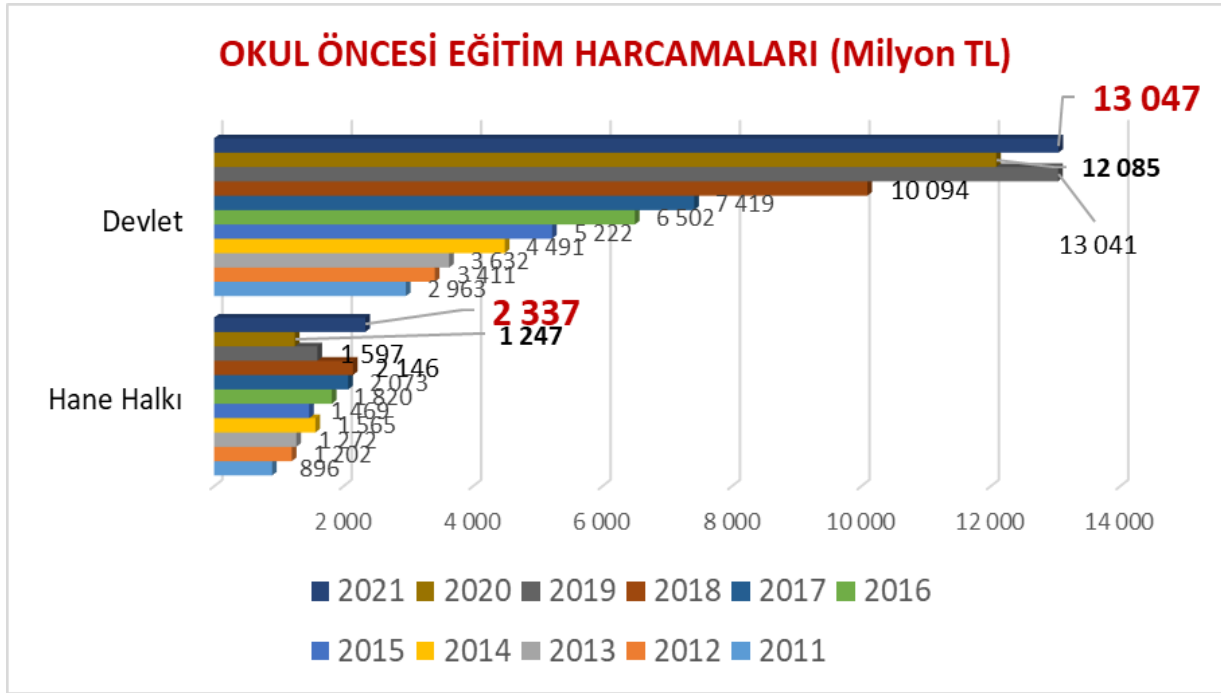
Ailelerin Eğitim Harcamaları

Kaynak: Tüik

Ailelerin eğitim için yaptığı harcama 2020 yılında 54 milyar 754 milyon iken 2022 yılında 75 milyar 774 milyon liraya yükselmiştir. Artış oranı yüzde 38,39 olarak gerçekleşmiştir.

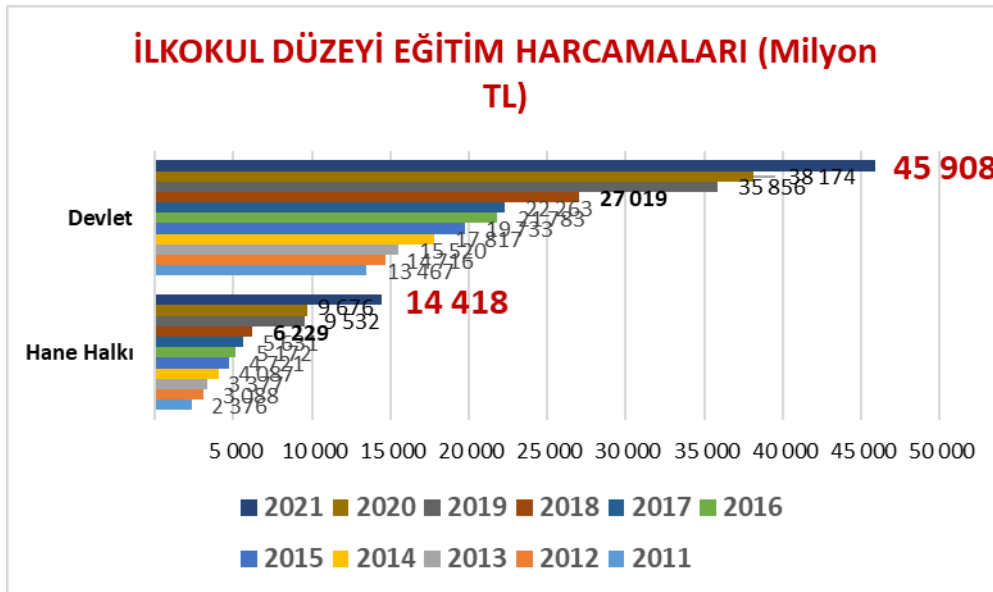
Okulöncesi Eğitim Harcamaları

Kaynak: Tüik

Okul öncesi eğitimde ailelerin yaptığı harcama yüzde 87,4 oranında, devlet harcamaları ise sadece yüzde 7,96 oranında artmıştır. Ailelerin yaptığı harcamadaki yüzde 87,4'lük artış dikkat çekicidir. Devlet okulöncesi eğitimin maliyetini ailelerin üzerine yüklemiştir.

İlkokul Düzeyinde Eğitim Harcamaları

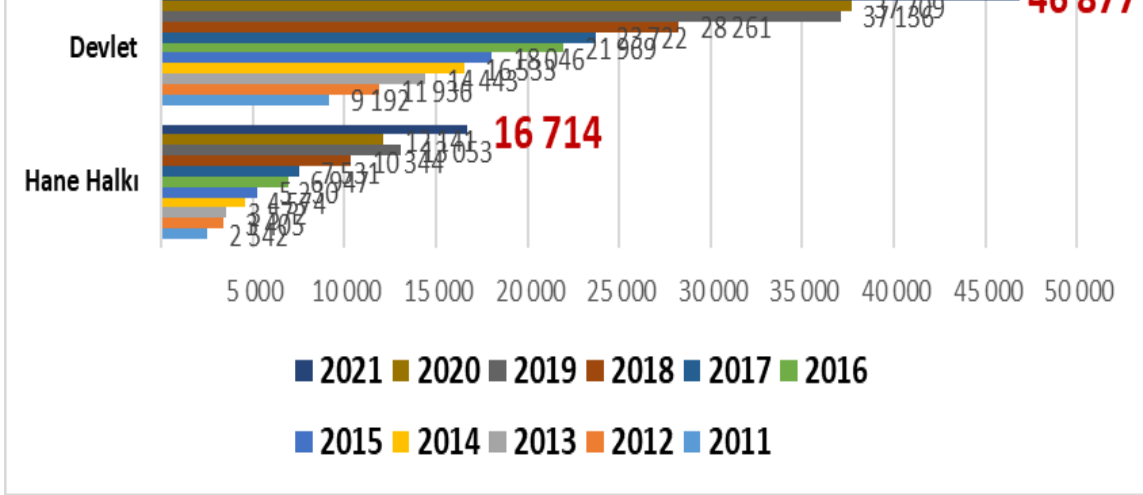

Kaynak: Tüik

İlkokul düzeyinde devlet harcamalarında yüzde 20,25, ailelerin yaptığı harcamalarda ise yüzde 49 oranında artış gerçekleşmiştir. Görüldüğü gibi ilkokul düzeyinde de ailelerin harcamalarında olağanüstü bir artış gerçekleşmiştir.

Ortaokul Düzeyinde Eğitim Harcamaları

ORTAOKUL DÜZEYİNDE EĞİTİM HARCAMALARI (Milyon TL)

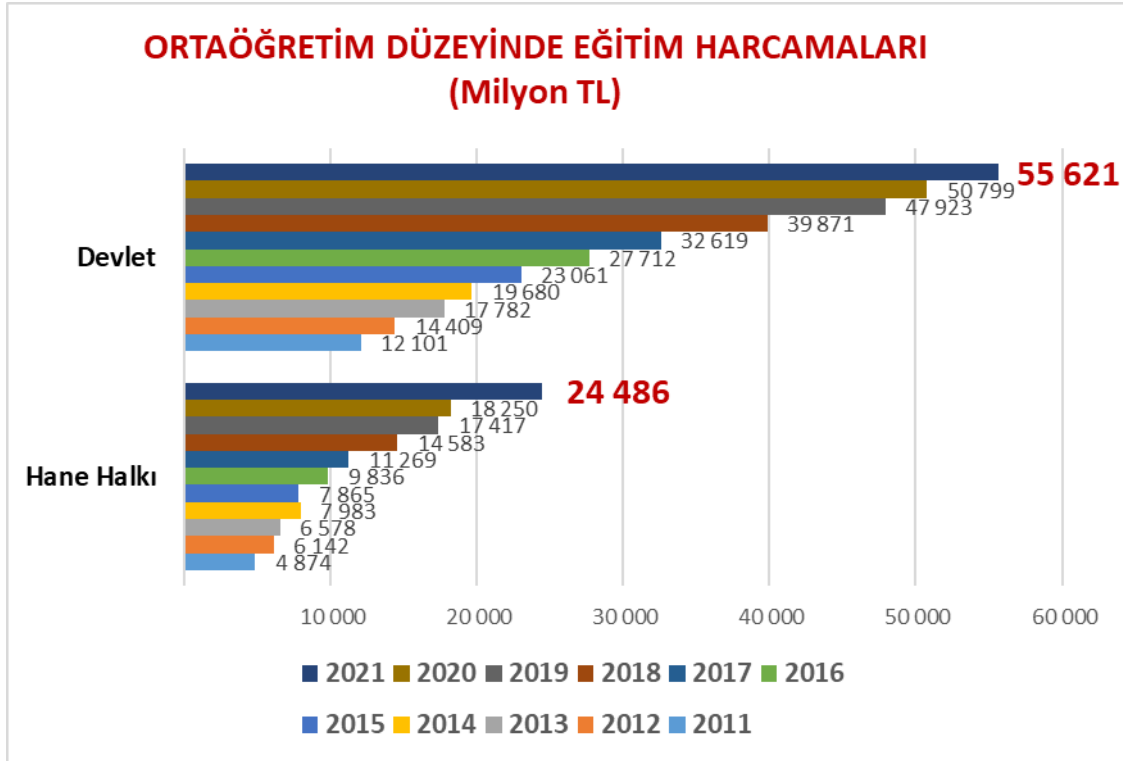

Kaynak: Tüik

Ortaokul düzeyinde devlet harcamalarında yüzde 24,3, ailelerin harcamalarında ise yüzde 37,6 oranında artış gerçekleşmiştir. Ortaokul düzeyinde de ailelerin harcamaları devlet harcamalarına göre önemli ölçüde yükselmiştir.

Ortaöğretim Düzeyinde Eğitim Harcamaları

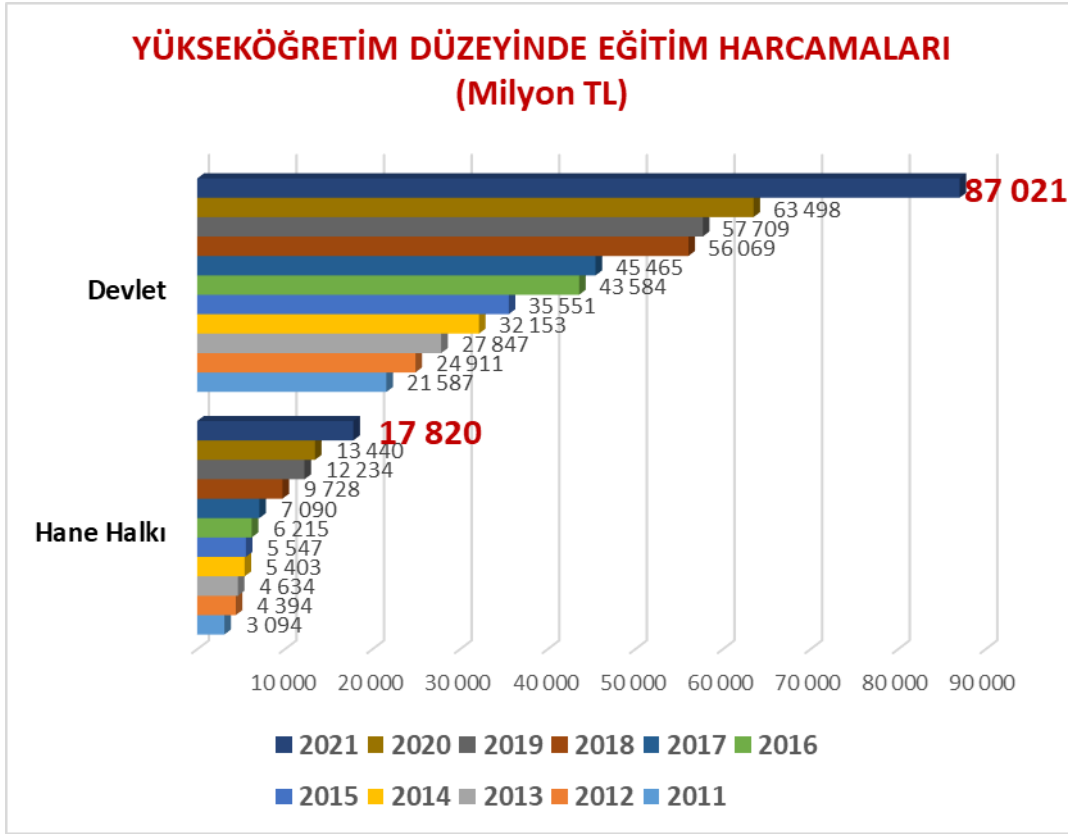
ORTAÖĞRETİM DÜZEYİNDE EĞİTİM HARCAMALARI (Milyon TL)

Kaynak: Tüik

Lise düzeyinde ailelerin harcamalarında yüzde 34,16 oranında, devlet harcamalarında ise yüzde 9,49 artış gerçekleşmiştir.

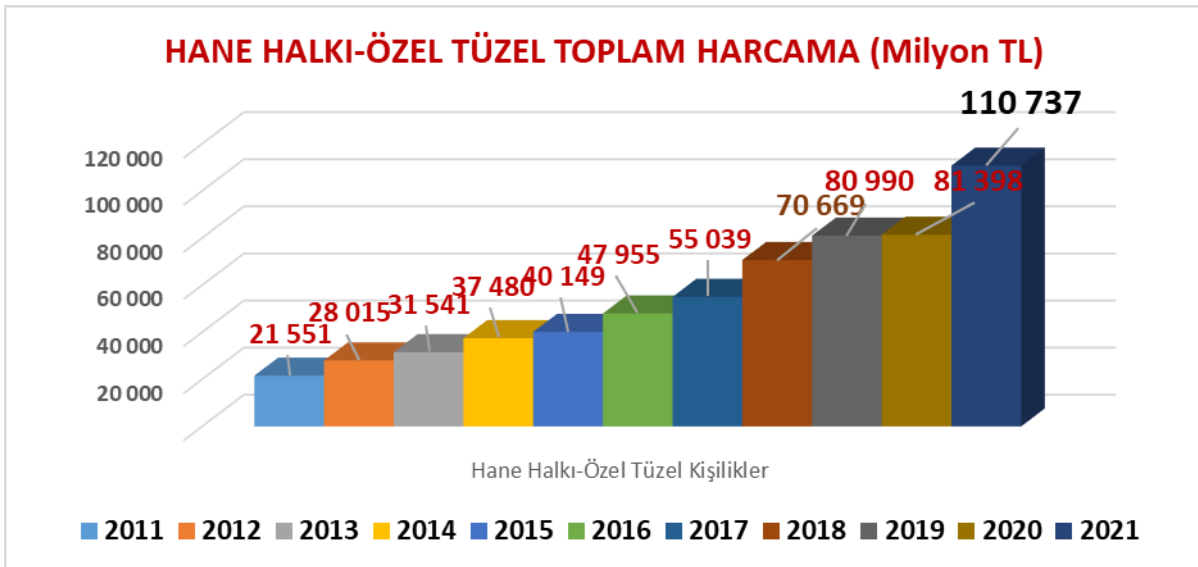
Yükseköğretim Düzeyinde Eğitim Harcamaları

Kaynak: Tüik

Yükseköğretim düzeyinde devlet harcamalarında yüzde 37,04, ailelerin harcamalarında ise yüzde 32,58 oranında artış gerçekleşmiştir.

Hane Halkı-Özel Tüzel Kişilikler Toplam Harcamaları

Kaynak: Tüik

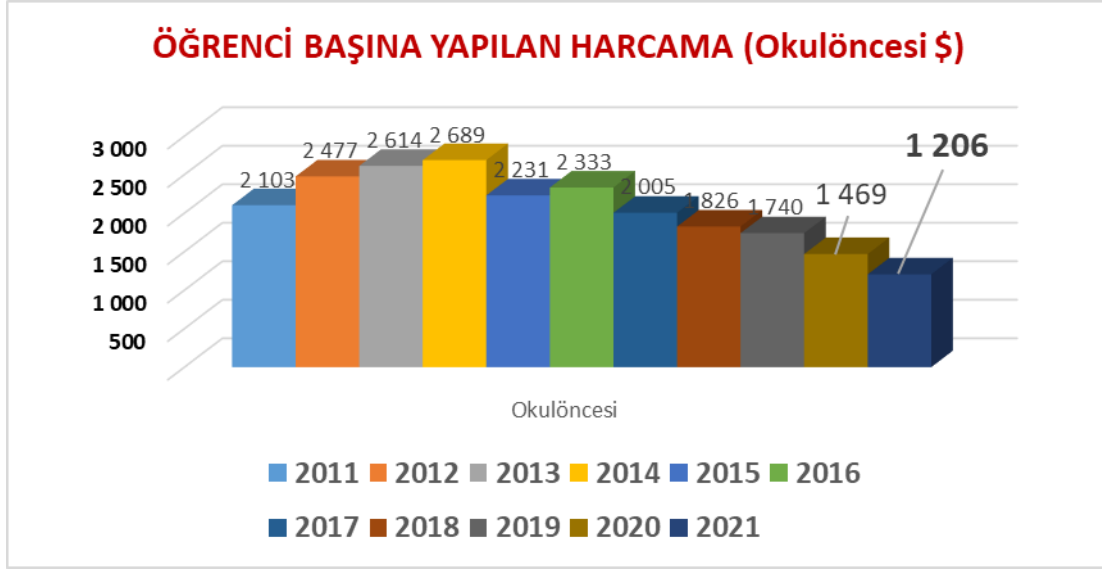
Hane halkı-özel tüzel kişiliklerin toplam eğitim harcamaları 81 milyar 398 milyon liradan 110 milyar 737 milyon liraya yükselmiştir. Artış oranı yüzde 36,04 olarak gerçekleşmiştir.

Ailelerin eğitim harcamalarında 2013 yılından buyana ciddi bir artış gerçekleşmiştir. Bu artış ailelerin özel okullara yönelişinin bir işaretidir. Son yıllarda özel okul ve öğrenci sayısında ciddi artışlar gerçekleşmiştir.

20 yıllık AKP iktidarında eğitimde fırsat eşitliği ortadan kaldırılmıştır. Şura çalışmalarında fırsat eşitliğinin ana tema olarak alınması başarısızlığın itirafıdır. Fırsat eşitliğinin yanı sıra eğitimin bir hak olduğu ve her bireyin ihtiyaçlarına uygun adil bir imkan dağılımının yapılması gerekmektedir.

Öğrenci Başına Yapılan Harcama

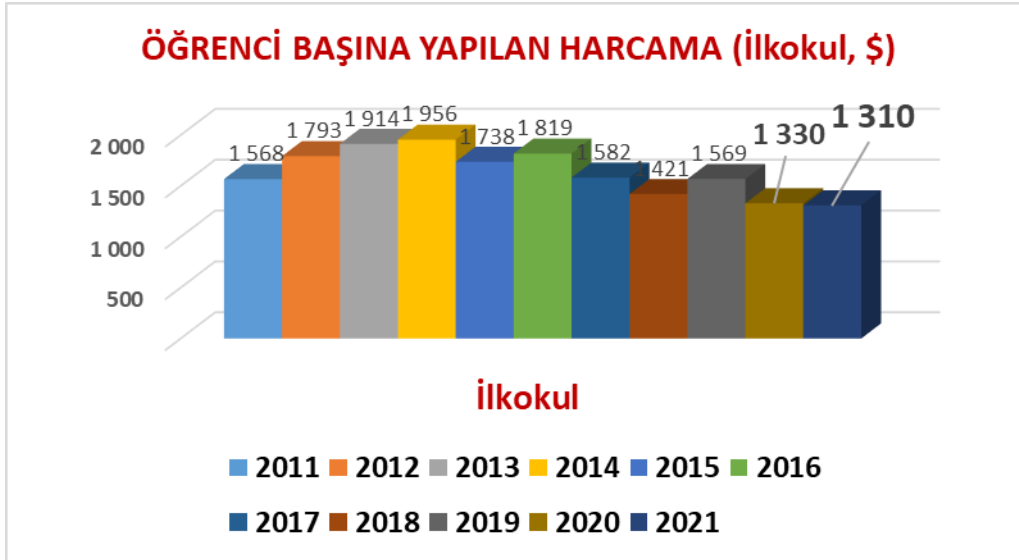
Öğrenci Başına Yapılan Harcama (Okulöncesi)

Kaynak: Tüik

Okulöncesi düzeyde öğrenci başına yapılan harcamada 2014 yılından buyana önemli bir azalma meydana gelmiştir. 2014 yılında öğrenci başına yapılan harcama 2 bin 689 dolar iken 2021 yılında bu tutar bin 206 dolar olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki yıla göre azalış oranı yüzde 17,9'dur.

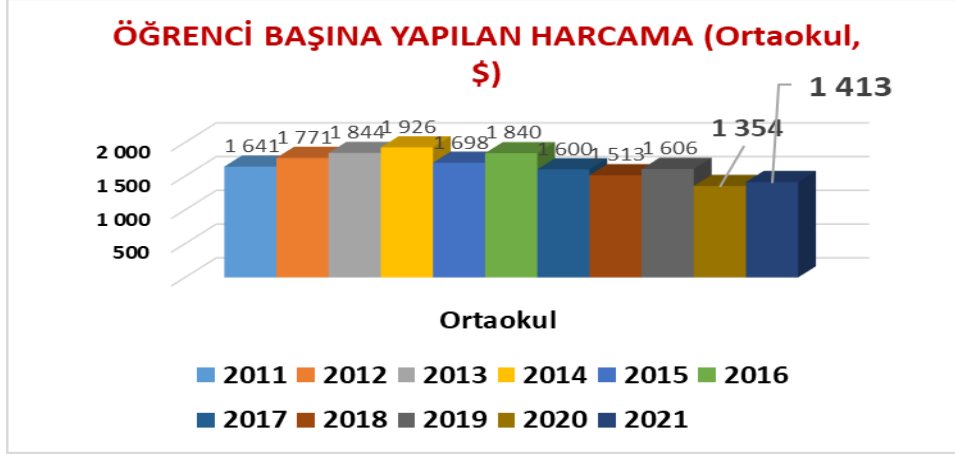
İlkokul Düzeyinde Öğrenci Başına Yapılan Harcama

Kaynak: Tüik

İlkokul düzeyinde öğrenci başına yapılan harcamada 2014 yılından buyana önemli bir azalma meydana gelmiştir. 2014 yılında öğrenci başına yapılan harcama bin 956 dolar iken 2021 yılında bu tutar bin 310 dolar olarak gerçekleşmiştir. Azalış oranı yüzde 33,02'dir.

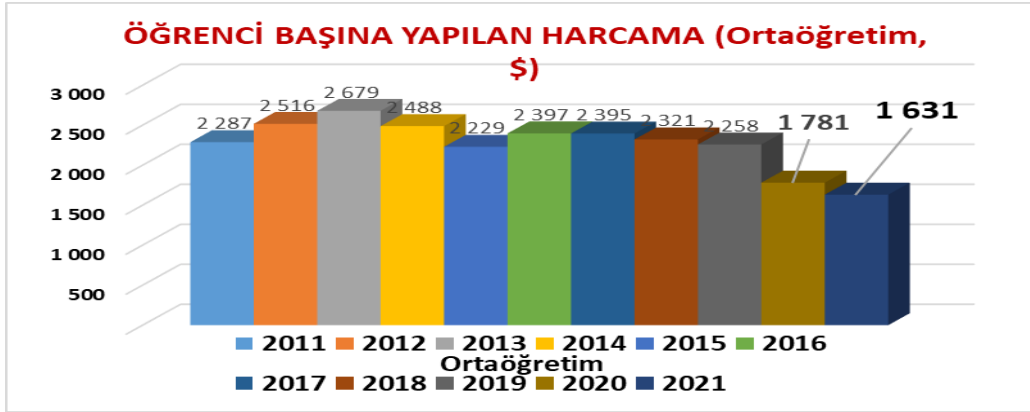
Ortaokul Düzeyinde Öğrenci Başına Yapılan Harcama

Kaynak: Tüik

Ortaokul düzeyinde öğrenci başına yapılan harcamada 2014 yılından buyana önemli bir azalma meydana gelmiştir. **2014 yılında öğrenci başına yapılan harcama bin 926 dolar iken 2021 yılında bu tutar bin 413 dolar olarak gerçekleşmiştir. Azalış oranı yüzde 26,63'tür.**

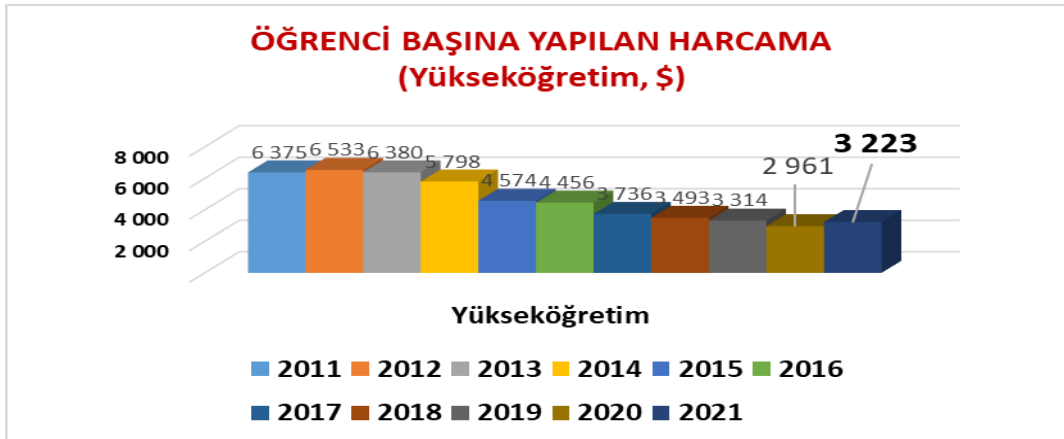
Ortaöğretim Düzeyinde Öğrenci Başına Yapılan Harcama

Kaynak: Tüik

Ortaöğretim düzeyinde öğrenci başına yapılan harcamada 2013 yılından buyana önemli bir azalma meydana gelmiştir. **2013 yılında öğrenci başına yapılan harcama 2 bin 679 dolar iken 2021 yılında bu tutar bin 631 dolar olarak gerçekleşmiştir. Azalış oranı yüzde 39,11'dir.**

Yükseköğretim Düzeyinde Öğrenci Başına Yapılan Harcama

Kaynak: Tüik

Yükseköğretim düzeyinde 2011 yılından buyana öğrenci başına yapılan harcamada olağanüstü bir azalma meydana gelmiştir. **2011 yılında öğrenci başına 6 bin 375 dolar harcanırken, 2021 yılında bu tutar 3 bin 223 dolara gerilemiştir. Azalış oranı yüzde 49,44 oranında gerçekleşmiştir.**

2011 yılında 103 devlet, 62 vakıf olmak üzere toplam 165 üniversitede 4.303.550 örgün eğitim öğrencisi vardı. 2021 yılına geldiğimizde 129 devlet, 74 vakıf, 4 vakıf MYO olmak üzere 207 üniversitede 3,7 milyon örgün eğitim öğrencisi bulunmaktadır. **Görüldüğü gibi 2011 yılından buyana üniversite sayısı yüzde 25,45 artmış, örgün eğitimdeki öğrenci sayısı ise yüzde 11,67 oranında azalmıştır.** Örgün eğitimdeki öğrenci sayısının azalmasına rağmen öğrenci başına yapılan harcamanın da önemli ölçüde azalması yeni bir sorun alanı oluşturmaktadır.

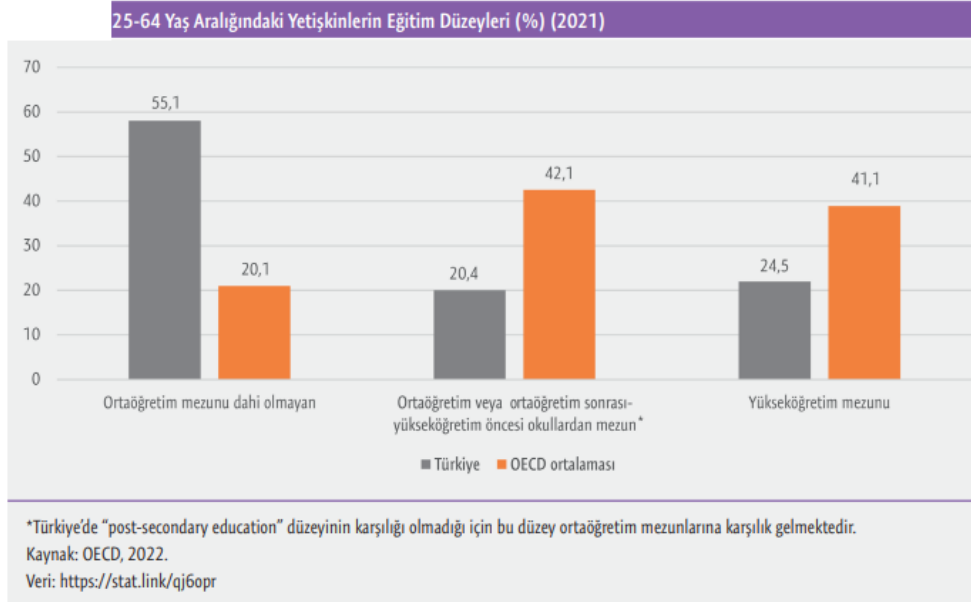
BİR BAKIŞTA EĞİTİM

Eğitim sistemlerinin temel göstergeleri ve değişkenlerine ilişkin verilerin güncel durumunu ortaya koymak amacı taşıyan ve OECD tarafından her yıl yayımlanan Bir Bakışta Eğitim raporları serisi, ülkelerin öğrencilerine nitelikli eğitim sağlamada hangi noktada olduklarının karşılaştırmalı bir değerlendirmesine olanak veren göstergeleri içermektedir.

Bu raporda eğitim süreçleri ile ilgili veriler, eğitime erişim, eğitime ayrılan finansal kaynak ile öğretmenler, öğrenme ortamları ve okullar olmak üzere dört başlık altında sunulmuştur. COVID-19 krizinde ekonomik ve sosyal olarak görece daha az olumsuz etkilenen grubun yükseköğretim mezunları olmasının verilerle ortaya konmasıyla birlikte bu yılki raporun odağını “yükseköğretim” oluşturmuştur.

Bir Bakışta Eğitim 2022 raporunda yer alan 100’den fazla veri tablosu ve grafiğin sunduğu **Türkiye değerlendirmelerinde dikkat çeken noktalar şöyle:**

- **Türkiye’de 25-64 yaş aralığındaki her 2 yetişkinden 1’i ortaöğretim mezunu dâhi değildir.** Yetişkinlerin eğitim düzeyine ilişkin veriler hem OECD geneli hem de Türkiye için yükseköğretim mezuniyeti oranının arttığını göstermektedir. Türkiye’de 25-64 yaş aralığındaki her 4 yetişkinden biri yükseköğretim mezunudur. **Öte yandan, 25-64 yaş aralığındaki yetişkin nüfus içinde ortaöğretim mezunu dâhi olmayan yetişkin oranı Türkiye’de yüzde 55,1 iken OECD ortalamasında bu oran yüzde 20,1’dir.**

- 25-64 yaş aralığındaki yükseköğretim mezunu yetişkinler eğitim düzeylerine göre değerlendirildiğinde, Türkiye’de yüksek lisans ve doktora düzeyinde eğitim alan yetişkinlerin OECD ortalamasının oldukça gerisinde olduğu görülmektedir. **Yüksek lisans kademesinde OECD ortalaması yüzde 13,9 iken Türkiye için bu oran sadece yüzde 1,7’dir.**

25-64 Yaş Aralığındaki Yetişkinlerin Yükseköğretim Derecesine Göre Dağılımı (%) (2021)				
	Ön Lisans	Lisans	Yüksek Lisans	Doktora
Türkiye	6,6	15,7	1,7	0,5
OECD ortalaması	7,1	18,9	13,9	1,3

Kaynak: OECD, 2022.
Veri: <https://stat.link/qj6opr>

- **Öte yandan, Türkiye’de 25-34 yaş aralığındaki genç yetişkinlerin yüzde 36’sı ortaöğretim mezunu bile değildir.** Son 10 yılda Türkiye’de ortaöğretim mezunu dâhi olmayan genç yetişkinlerin oranı yüzde 57’den yüzde 36’ya gerilemiş olsa da hâlâ OECD ortalamasından (yüzde 14) oldukça yüksektir.

25-34 Yaş Aralığındaki Genç Yetişkinlerin Eğitim Düzeylerinin Yıllara Göre Değişimi (%) (2011-2021)					
		Türkiye		OECD ortalaması	
		2011	2021	2011	2021
Ortaöğretim mezunu dahi olmayan	Toplam	57	36	19	14
	Kadın	62	37	17	12
	Erkek	52	35	21	16
Ortaöğretim veya ortaöğretim sonrası-yükseköğretim öncesi okullardan mezun	Toplam	25	24	44	39
	Kadın	21	21	40	35
	Erkek	28	27	47	44
Yükseköğretim mezunu	Toplam	19	40	38	47
	Kadın	18	42	43	53
	Erkek	20	38	33	41

Kaynak: OECD, 2022.
Veri: <https://stat.link/zke5wq>

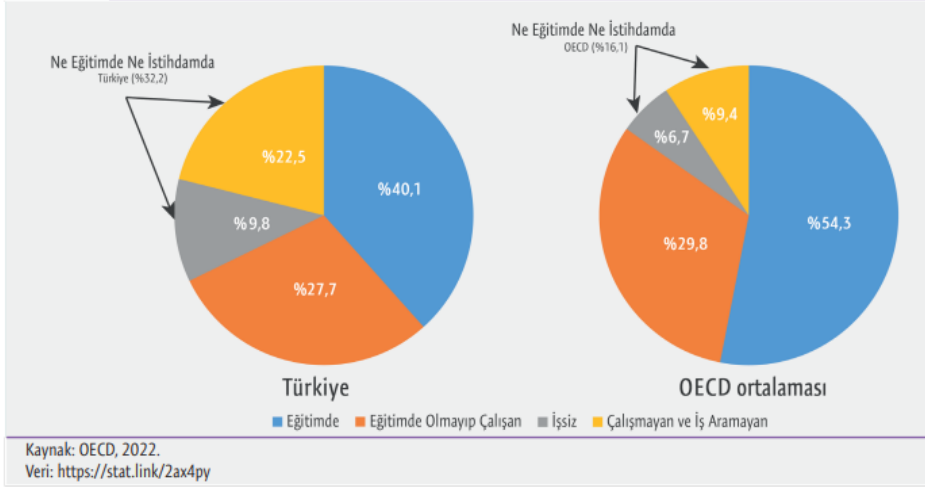
OECD ortalamasına bakıldığında 2021 yılının ilk çeyreğinde 18-24 yaş aralığındaki gençlerin yarısına yakınının (yüzde 46) eğitimde olmayan gençler olduğu görülmektedir. **Türkiye’de ise 18-24 yaş aralığındaki gençlerin yüzde 60’ı eğitimde değildir ve Türkiye, bu oranın en yüksek olduğu OECD ülkeleri arasında yer almaktadır.**

Eğitimde olmayan bu gençlerin istihdamda olup olmadıkları incelendiğinde **Türkiye için eğitimde olmayan gençlerin yarısından daha azının (yüzde 60’ın içindeki yüzde 28) istihdamda olduğu göze çarpmaktadır.** OECD ortalamasında ise eğitimde olmayan gençlerin neredeyse üçte ikisi (yüzde 46’nın içinde yüzde 30) istihdamdadır.

- 18-24 yaş aralığında eğitimde olmayan gençler, istihdama geçiş yapamamaları durumunda “ne eğitimde ne istihdamda” olan genç nüfus içinde yer almaktadır. 18-24 yaş aralığında olup ne eğitimde ne istihdamda olan gençlerin oranı incelendiğinde OECD ortalamasının yüzde 16,1 olduğu görülmektedir. **Türkiye’de ise 18-24 yaş aralığında ne eğitimde ne istihdamda olan gençlerin oranı yüzde 32,2’dir.** Türkiye, bu oranla ne eğitimde ne istihdamda olan gençlerin oranının en yüksek olduğu OECD ülkesidir.

Hem OECD ortalamasında hem de Türkiye’de ne eğitimde ne istihdamda olan gençler içinde çalışmayan ve iş aramayanların oranı, işsiz olanların oranından daha yüksektir. OECD ortalamasında çalışmayan ve iş aramayanların oranı yüzde 9,4, işsizlerin oranı ise yüzde 6,7’dir. Türkiye’de ise ne eğitimde ne istihdamda olan gençlerin yüzde 22,5’ini çalışmayan ve iş aramayanlar, yüzde 9,8’ini işsizler oluşturmaktadır.

18-24 Yaş Aralığındaki Gençlerin Eğitim ve İstihdam Durumu (%) (2021, Çeyrek Yıl Verileri)

- **Yükseköğretim mezunu olmak, OECD ülkelerinin hemen hemen hepsinde istihdam avantajını artırmaktadır. Hatta eğitim düzeyi arttıkça istihdam avantajının artması ve işsizliğin düşmesi yönünde genel bir eğilim olduğunu söylemek mümkündür.** OECD ortalamasında 25-64 yaş aralığındaki yükseköğretim mezunlarının istihdam oranı yüzde 85, ortaöğretim veya ortaöğretim sonrası-yükseköğretim öncesi mezunlarının istihdam oranı yüzde 75, ortaöğretim mezunu dâhi olmayanların istihdam oranı yüzde 58'dir. Buna göre; OECD ortalamasında, 25- 64 yaş aralığındaki nüfus içinde, yükseköğretim mezunlarının istihdam oranı ortaöğretim mezunlarından 10 yüzde puan, ortaöğretim mezunu dâhi olmayanlardan ise 27 yüzde puan fazladır. **Türkiye'de ise bu eğitim düzeylerinin her biri için istihdam oranları OECD ortalamasının altında kalmakta; hatta 25-64 yaş aralığı için Türkiye'nin en düşük istihdam oranına (yüzde 57) sahip OECD ülkesi olduğu görülmektedir.**

Aynı zamanda Türkiye hem yükseköğretim mezunlarının hem de ortaöğretim mezunlarının istihdam oranlarının en düşük olduğu OECD ülkesidir. Bununla birlikte eğitim düzeyine göre istihdam oranlarını gösteren veriler, Türkiye'de de tıpkı OECD'nin genelinde olduğu gibi eğitim düzeyi yükseldikçe istihdam oranının arttığını ortaya koymaktadır. Buna göre Türkiye'de 25-64 yaş aralığındaki ortaöğretim mezunu dâhi olmayanların istihdam oranı yüzde 50, ortaöğretim mezunlarının istihdam oranı yüzde 59, yükseköğretim mezunlarının istihdam oranı yüzde 72'dir.

- Cinsiyet bağlamında bakıldığında eğitim düzeyi ile istihdam arasındaki bağın, kadınlar açısından daha güçlü olduğu görülmektedir. OECD ortalamasında, 2021 yılı verilerine göre 25-34 yaş aralığındaki genç yetişkinlerin eğitim düzeyleri ile istihdama katılma durumları cinsiyet açısından incelendiğinde birbiriyle bağlantılı üç çarpıcı sonuç ortaya çıkmaktadır:

« **Birincisi, Türkiye'de kadınların istihdama katılım oranları tüm eğitim seviyelerinde OECD ortalamasının çok altında kalmaktadır.** OECD ortalamasında ortaöğretim mezunu dâhi olmayan kadınların istihdam oranı yüzde 43, ortaöğretim veya ortaöğretim sonrası-yükseköğretim öncesi mezunu kadınların istihdam oranı yüzde 67 ve yükseköğretim mezunu kadınların istihdam oranı yüzde 82'dir. **Türkiye'de ise bu oranlar sırasıyla yüzde 24, yüzde 32 ve yüzde 59'dur.**

« **İkincisi, kadın ve erkeklerin istihdam oranları arasındaki farklar, Türkiye'de her eğitim düzeyinde OECD ortalamasının çok üzerindedir.** Ortaöğretim mezunu dâhi olmayan kadınlar ve erkeklerin istihdam oranları arasındaki fark OECD ortalamasında 26 yüzde puan iken Türkiye'de 55 yüzde puandır. Bunun yanı sıra, ortaöğretim veya ortaöğretim sonrası-yükseköğretim öncesi mezunu kadınlar ve erkeklerin istihdam oranları arasındaki fark OECD ortalamasında 16 yüzde puan iken Türkiye'de 51 yüzde puana kadar çıkmaktadır. **Son olarak, yükseköğretim mezunu kadınlar ve erkeklerin istihdam oranları arasındaki fark, OECD ortalamasında 6 yüzde puana denk gelirken Türkiye için 24 yüzde puandır.**

« **Üçüncüsü, Türkiye'de yükseköğretime devam etmenin kadınların istihdama geçişinde daha alt eğitim düzeylerine kıyasla çok önemli bir avantaj sağladığı görülmektedir.** Ayrıca yükseköğretimin kadınlara sağladığı bu avantaj, OECD ortalamasına kıyasla Türkiye için daha fazladır. Öyle ki, OECD ortalamasında yükseköğretim

mezunu kadınların istihdam oranı, ortaöğretim mezunu dâhi olmayan kadınların istihdam oranının yaklaşık iki katıyken Türkiye’de iki buçuk katıdır.

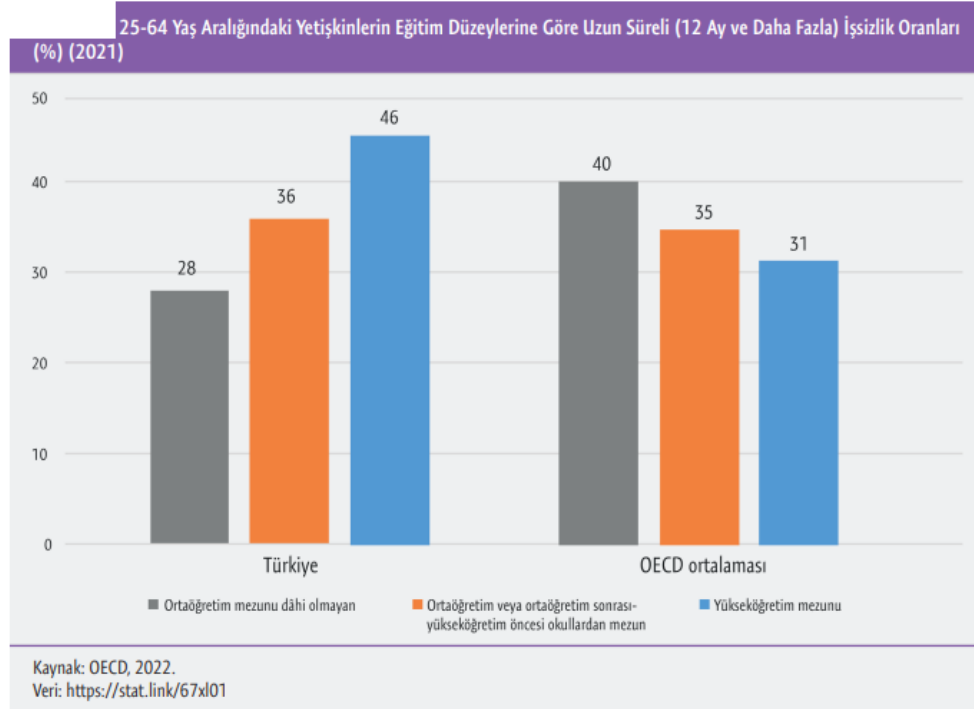
Eğitim Düzeyi ve Cinsiyete Göre 25-34 Yaş Aralığındaki Genç Yetişkinlerin İstihdama Katılma Oranları (%) (2021)				
	Türkiye		OECD ortalaması	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Ortaöğretim mezunu dâhi olmayan	24	79	43	69
Ortaöğretim veya ortaöğretim sonrası - yükseköğretim öncesi okullardan mezun	32	83	67	83
Yükseköğretim mezunu	59	83	82	88

Kaynak: OECD, 2022.
Veri: <https://stat.link/uo0zbf>

- OECD ortalamasına göre yükseköğretim mezunu olmak, uzun süreli işsizlik riskinin de azalmasını sağlamaktadır. 25-64 yaş aralığında; yükseköğretim mezunu olup işsiz olanların içinde 12 aydan uzun süredir işsiz olanların oranı yüzde 31, ortaöğretim sonrası-yükseköğretim öncesi mezunu olup işsiz olanların içinde 12 aydan süredir işsiz olanların oranı yüzde 35 ve ortaöğretim mezunu dâhi olmayıp işsiz olanların içinde 12 aydan uzun süredir işsiz olanların oranı ise yüzde 40’tır.

Ancak uzun süreli işsizlik konusunda yükseköğretim mezunlarının lehine olan bu durum, Türkiye için geçerli değildir.

Türkiye’ye ait veriler; 25-64 yaş aralığında; yükseköğretim mezunu olup işsiz olanların içinde 12 aydan uzun süredir işsiz olanların oranının yüzde 46, ortaöğretim mezunu olup işsiz olanların içinde 12 aydan süredir işsiz olanların oranının yüzde 36 ve ortaöğretim mezunu dâhi olmayıp işsiz olanların içinde 12 aydan uzun süredir işsiz olanların oranı ise yüzde 28 olduğunu göstermektedir.

GEÇİCİ KORUMA

İltica kavramı tarih boyunca çeşitli sebepler nedeniyle karşımıza çıkan bir olgu olmuştur. Birçok uygarlığın karşılaştığı bu konuda en yakın tarihteki olayları birinci ve ikinci dünya savaşı olarak görebiliriz. Mültecilerin korunması ile ilgili çalışmaların I. Dünya savaşı ile başladığı kabul edilmektedir. 20. Yüzyıla kadar olan süreçte göç eden kişiler çoğu zaman insani yaşam standartlarına kavuşmadan hayatlarını kaybetmekteydi. Dünya

savaşları ile yaşanan büyük nüfus hareketleri bu sorunun çözümü konusunda uluslararası çalışmaların başlamasına da öncülük etmiştir.

Milletler Cemiyeti I. Dünya Savaşı sonrasındaki gelişmeler sonucundaki sığınma konusunu devletler arasında ikili düzeyde çözülebilecek bir olgu olarak tanımlarken devam eden süreçte; 1921 yılında **“Mülteciler Yüksek Komiserliği”** kurulmuş ve ardından büyük nüfus hareketleri konusunda Komiserliğe destek olmak amacıyla **“Nansen Uluslararası Mülteciler Ofisi”**, **“Almanya’dan Gelen Mülteciler İçin Yüksek Komiserlik”**, **“Mülteciler İçin Milletler Cemiyeti Yüksek Komiserliği”** ve **“Hükümetlerarası Mülteciler Komitesi”** gibi organizasyonlar kurulmuştur.

İltica Hukukuna ilişkin ilk kapsamlı uluslararası belge ise, **28 Ekim 1933 tarihli “Mültecilerin Uluslararası Statülerine Dair Konvansiyon”** dur. 9 ülke tarafından imzalanan Konvansiyonun 3. Maddesine göre ulusal güvenlik ve kamu düzeni gibi nedenler saklı kalmak kaydıyla, mültecilerin sınırdan girişinin engellenemeyeceği yahut sınır dışı edilemeyecekleri taahhüt edilmiştir.

II. Dünya Savaşı ise dünya tarihinin gördüğü en büyük yıkımlar, acılar ve nüfus hareketlerini meydana getirmiştir. II. Dünya Savaşı ile gerçekleşen bu nüfus hareketleri ve ağır insan hakları ihlalleri uluslararası toplumu harekete geçirmiş ve 19 Aralık 1948 tarihinde **“İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi** imzalanmıştır. İHEB sonrasında ise Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi gibi araçlar üretilmiştir. İHEB madde 14’te düzenlenen **“iltica hakkı”**, **“Mültecilerin Hukuki Statüsüne Dair Sözleşme”** (1951 Cenevre Sözleşmesi) ile özel olarak düzenlenmiştir. Böylece “mülteci” tanımı iltica hukukuna ilişkin bir sözleşmede tanımlanmış ve ilticaya ilişkin esaslar da düzenlenmiştir.

Türkiye, **1951 tarihli Birleşmiş Milletler Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Cenevre Sözleşmesi**’ne 1961 tarihinde taraf olmuş, sözleşmenin kapsamını genişleten 1967 tarihli New York Protokolü’ne de 1968 yılında katılmış, ancak Türkiye sözleşmeye taraf olurken, coğrafi sınırlama şerhi koymuştur.

Türkiye sözleşmeye **coğrafi sınırlama ile taraf olan tek Avrupa Konseyi ülkesidir**. Türkiye’nin sözleşmeye coğrafi kısıtlama ile taraf olması, Avrupa Konseyi üye ülkeleri dışından gelip Türkiye’ye sığınanlara mülteci statüsü tanımayacağı anlamına gelmektedir. Türkiye sözleşme hükümlerine göre mülteci statüsü alabilecek Avrupalı olmayan kişileri iç hukuktaki düzenlemelerle **“şartlı mülteci”** olarak tanımlamakta ve üçüncü bir ülkeye yerleştirilinceye kadar süreli bir koruma sağlamaktadır.

2013 Nisan ayında, Türkiye’nin ilk sığınma kanunu olan **Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu**, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından uygun bulunmuş ve 11 Nisan 2014’te yürürlüğe girmiştir. Kanun, Türkiye’nin ulusal sığınma sisteminin temel dayanaklarını ortaya koyup; politika oluşturma ve Türkiye’deki tüm yabancılara ilişkin işlemlerden sorumlu olan başlıca kurum olarak Göç İdaresi Genel Müdürlüğü’nü kurmuştur. Türkiye aynı zamanda, Türkiye’de geçici koruma sağlanan kişilerin hakları, yükümlülükleri ve bu kişilere ilişkin prosedürleri ortaya koyan **Geçici Koruma Yönetmeliği**’ni 22 Ekim 2014 tarihinde kabul etmiştir.

Geçici Korumanın Doğuşu

Uluslararası alanda geçici korumanın uygulanmasının ve terminolojisinin çeşitlilik gösterdiği geçici korumanın gelişim sürecine bakıldığında anlaşılmaktadır. Ülkeye geçici kabul etme (geçici kabul/*temporary admission*), ülkede geçici kalınmasına izin verme (geçici kalış/ *temporary stay*), iltica veya sığınmanın geçici şekilde sağlanması (*temporary refuge/ temporary asylum*) halleri 1950’li yıllardan itibaren geçici korumanın farklı biçimleri olarak uygulanmıştır.

Avrupa Birliği ülkelerinde her ülke kendi ülke sınırları içerisinde münferit çözümler uygularken 1990’lı yıllarda Yugoslavya ve Kosova’da yaşanan iç savaş sonucunda ortaya çıkan toplu nüfus hareketleri nedeniyle mevcut düzenlemelerde yenilik yapılması ihtiyacı doğmuştur.

1996 yılında **“Yerinden Edilmiş Kişilerin Geçici Olarak Kabul Edilme ve İkametleri Hakkında Yük Paylaşımı ile İlgili Bir Uyarı ve Acil Durum Prosedürüne Dair Konsey Kararı”** kabul edilmiş ve kararın 1.maddesinin (a) bendinde geçici koruma sağlanması gereken kişiler şunlardır; silahlı çatışma ya da iç savaş halleri nedeniyle ülkesini terk eden ve sığınılan üye ülkenin uygun şartlar altında geçici olarak kabul etmeye hazır olduğu kişilerdir. Geçici korumanın şartlarının ve kapsamının ne olacağının belirlenmesi Amsterdam Anlaşması ile AB’nin gündemine gelmiştir.

20 Temmuz 2001 tarihinde de **“Yerinden Edilmiş Kişilerin Kitlese Akını Halinde Sağlanacak Geçici Korumanın Asgari Standartları ve Bu Kişilerin Kitlese Akını Halinde Sağlanacak Geçici Korumanın Asgari Standartları ve Bu Kişilerin Kabul Edilmesi ve Kabulün Sonuçlarının Üstlenilmesi Konusunda Üye Devletler Arasında Bir**

Gayret Dengesinin Sağlanmasına İlişkin Önlemler Hakkında Yönerge” (Geçici Koruma Yönergesi- Temporary Protection Directive) kabul edilmiştir. Geçici Koruma Yönergesi’nin kabulü ile birlikte, AB hukukunda doğrudan geçici korumaya ilişkin yasal bir kaynak oluşturulmuştur. Avrupa Konseyi tarafından kabul edilen Yönerge, kitlesel akınlarla karşı karşıya kalındığında uygulanabilecek yeknesak bir düzenleyici mekanizmayı hedeflemektedir.

Türkiye’deki Mevzuat

Türk mevzuatında geçici koruma statüsü ilk kez Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu (YUKK) madde 91’de düzenlenmiştir. YUKK Türkiye’nin uluslararası koruma sistemindeki eksiklikleri gidermek ve Avrupa Birliği Müktesebatıyla uyumlu hale getirmek amacıyla hazırlanmıştır. Ülkesini terk ederek başka ülkelere giden ve sığınma talep eden yabancılara; mülteci (refugee) statüsü, sığınmacı (asylum seekers) statüsü, ikincil koruma (subsidiary protection) statüsü ve geçici koruma (temporary protection) statüsü olmak üzere dört çeşit uluslararası koruma statüsü verilmiştir.

Türkiye **“açık kapı politikası”** sonucu Suriyelileri kabul etmiş ve geçici koruma statüsü vermiştir. YUKK m.91e göre geçici koruma, ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen yabancılara sağlanır. Geçici korumanın sağlanıp sağlanmaması hususunda geniş bir takdir yetkisi sağlanmıştır. YUKK geçici korumanın şartlarını belirlemiş ancak; geçici korumaya ilişkin usul ve esasların Bakanlar Kurulu tarafından hazırlanacak bir yönetmelik ile düzenleneceğini öngörmüştür. Geçici Koruma Yönetmeliği de böylece 22 Ekim 2014 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Böylece Suriye’den kitlesel olarak Türkiye’ye giriş yapan kişilerin hukuki statüleri, hakları ve sorumlulukları detaylı bir şekilde düzenlenmiştir.

AB Geçici Koruma Yönergesi’nde, “geçici koruma” kavramı, “ yerinden edilmiş ve kendi topraklarına dönemeyen kişilerin üçüncü ülkelerden kitlesel olarak gelip sığınma talep etmeleri halinde acil ve geçici koruma sağlanması” olarak tanımlanırken, Türk hukukunda geçici koruma, “Geçici Koruma Yönetmeliği”nin 3. maddesinde şu şekilde tanımlanmıştır; “geçici koruma, ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma amacıyla kitlesel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen yabancılara YUKK madde 91 çerçevesinde, uluslararası koruma talebi bireysel olarak değerlendirmeye alınamayanlara sağlanan korumadır”

AB Yönergesi ve Geçici Koruma Yönetmeliği’ne Göre Kişiler Açısından Uygulama

Avrupa Birliği Geçici Koruma Yönergesi madde 1’e göre, üçüncü ülkelerden kitlesel olarak gelen ve kendi topraklarına dönemeyen yerinden edilmiş kişiler geçici koruma kapsamındadırlar. Yerinden edilmiş kişiler ise Yönerge’nin 2. maddesinde tanımlanmıştır. Bu kişiler, madde hükmüne göre, menşei ülkelerini terk etmek ya da tahliye etmek zorunda kalmış ve devam eden etkenler nedeniyle topraklarına güvenli bir şekilde dönemeyen, 1951 Cenevre Sözleşmesi’nin 1/A maddesi ya da uluslararası koruma sağlayan başka uluslararası belgeler kapsamına giren üçüncü ülke vatandaşları ya da vatansız kişilerdir.

Yönergeyle karşılaştırıldığında, YUKK m.91’de geçici koruma sağlanacak kişi grupları, silâhlı çatışma ya da yaygın şiddetten kaçan kişiler ve sistematik ve genel insan hakkı ihlallerine maruz kalan ya da maruz kalma konusunda ciddi risk altında olan kişilerle sınırlanmamıştır. Madde 91’de, bu kişilerin hangi sebeple olursa olsun “ülkeden ayrılmaya zorlanmış” olmaları yeterlidir. Bu kişiler, ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak sınıra gelen veya sınırı geçen yabancılardır. Geçici Koruma Yönetmeliği’nin 7.maddesinde de geçici korumadan yararlanacak kişiler tespit edilmiştir. Yönetmeliğin kapsamına sadece kitlesel akınla gelenler değil, kitlesel akına neden olan olay sonucunda bireysel olarak sınıra gelen veya sınırı geçen yabancı da dahildir.

AB Yönergesi ve Geçici Koruma Yönetmeliği kapsamında geçici korumanın şartları şunlardır;

- Kitlesel akın; Kitlesel sığınmanın varlığının şartlarını, “Kitlesel Akın Hallerinde Uluslararası İşbirliği ve Yük ve Sorumluluk Paylaşımı Konusunda BMMYK İcra Komitesi Tarafından Verilen 2004 Tarihli Karar” belirlemiştir. Buna göre şartlar şu şekildedir;
 - o Uluslararası bir sınıra ulaşan insan sayısının önemli bir sayıda olması,
 - o Bu varışın hızlı bir sürede gerçekleşmesi,
 - o Özellikle olağanüstü bu halin devam ettiği süre boyunca ev sahibi ülkenin bu sayıda kişiyi barındırma kapasitesinin yetersiz olması,

- o Bireysel sığınma usullerinin bu sayıdaki sığınmacı ile ilgilenmekte yetersiz olması.
- Ülkelerine geri dönememeleri
- Acil ve geçici koruma ihtiyacı altında olmaları

10 ÖNERGENİN 4'ÜNÜ CEVAPSIZ

TBMM'de bulunan siyasi partilerin Meclis Başkanlığı'na yanıtlanması istemiyle verdiği birçok soru önergesi 2022 yılında cevapsız bırakıldı. Halkların Demokratik Partisi (HDP) Adana Milletvekili Kemal Peköz, Meclis'e verilen soru önergelerinin akıbetini sordu.

Meclis Başkanlığı'nın verdiği yanıtta ise, 2022 yılı boyunca verilen 20 bin 502 soru önergesinin 8 bin 423'ünün cevaplanmadığı ortaya çıktı. 7 bin 192 soru önergesi ise süresi geçtikten sonra yanıtlandı. İade edilen 262 soru önergesinin yanı sıra 204 önerge işleme alınmadı.

En Çok CHP'den

En çok önerge geçen yıl CHP'li vekiller tarafından verildi. CHP'li vekiller toplam 9 bin 171 soru önergesi verdi. Önergelerin 3 bin 225'i cevaplanmazken, 3 bin 945'i süresi geçtikten sonra yanıtlandı. CHP tarafından verilen 98 soru önergesi işleme alınmazken, 42 önerge ise iade edildi.

HDP'nin verdiği önergelerin ise yarısından fazlası cevapsız kaldı. Meclis Başkanı'nın verdiği bilgiye göre HDP'li vekillerin verdiği 6 bin 238 soru önergesinden 3 bin 618'i cevaplanmadı. Bunun yanı sıra 210 önerge iade edildi, 105 önerge işleme alınmadı. HDP tarafından verilen önergelerden yasal süre içinde cevaplananların sayısı ise yalnızca 840 oldu.

Türkiye İşçi Partisi (TİP) tarafından verilen 302 soru önergesinin 116'sı cevaplanmadı.

AKP'den Sadece Bir Tane

AKP milletvekilleri ise 2022 yılı boyunca yalnızca bir soru önergesi verdi. Söz konusu soru önergesi de süresi geçtikten sonra cevaplandı. Cumhuriyet İttifakı'nın ortağı MHP ise yıl boyunca 249 soru önergesi verdi. Önergelerin 84'ü cevaplanmazken, 139 önerge süresi geçtikten sonra cevaplandı.

İKTİDAR SEÇİM MÜHENDİSLİĞİ PLANLARININ BİR AŞAMASI DA; YSK

İktidar seçim mühendisliği planlarının bir aşamasını da Yüksek Seçim Kurulu üyelik seçimleri üzerinden yürütüyor. Boşalan 5 üyelik için yapılan seçimlerde Danıştay'dan gelecek 2 üye belli olurken, Yargıtay'dan

gelecek 3 üye için seçim turları sürüyor. Siyasi pazarlıklar ve üyeliklerin iktidar ittifakı içindeki paylaşımı, seçimleri bağımsız-tarafsız ve hakim teminatı çerçevesinde yürütmesi gereken YSK'ya güveni yaralıyor!

Her seçim öncesi olduğu gibi geçen yıl yine kaybedeceklerini gördükleri 2023 seçimine yönelik yasa değişikliğine giden iktidar ittifakı şimdi de YSK'da boşalacak 5 üyelik için yapılan seçimlerde kendisine yakın üye seçimi peşinde. Mevcut YSK başkanı da dahil olmak üzere Danıştay'dan gelen 2, Yargıtay'dan gelen 3 YSK üyesinin görev süreleri 24 Ocak'ta dolacak. Boşalacak üyelikler için Danıştay'dan gelecek 2 üyenin seçimi geçen hafta tamamlandı. Ancak Yargıtay'da 3 üyelik için 16 aday yarışıyor. Aday sayısının çokluğu üye seçilebilmek için tüm üyelerin yarısından bir fazla oy alma koşulu nedeniyle şu ana kadar yapılan seçim turlarının sonuçsuz kalmasına neden oldu.

İktidar 31 Mart 2019 yerel seçimlerine gidilirken 2018 Aralık ayında torba yasaya eklediği YSK yasası değişikliğiyle; YSK üyelerinden 2019 yılında görevi sona ereceklerin yerine Ocak 2020'de, 2022'de görevi sona ereceklerin yerine ise Ocak 2023'te yenileme seçimi yapılmasını kanunlaştırmıştı. Böylece 2017 referandumunda son anda 'mühürsüz oy pusulalarını' geçerli sayan YSK üyeleri 2019 yerel seçiminde de görev yapma olanağı elde etti. Aynı üyeler İstanbul seçimlerinde aynı zarfta kullanılan üç oydan sadece Büyükşehir Belediye Başkanı için kullanılan oyları ve başkanlık seçimini iptal ederek bir başka hukuksuz karara daha imza attı.

Şimdi 2022'de süresi dolan, 2018'deki değişiklikle görevleri 2023 Ocak sonuna uzatılan 5 üyenin süresi doluyor. İktidarın YSK yasasında yaptığı bir başka değişiklik, boşalan üyelerin yerine seçilecek olanların göreve başlamasıyla ilgili. Buna göre Danıştay ve Yargıtay'dan gelecek üyelerin tümünün salt çoğunlukla seçimi tamamlanmadan, yeni seçilen üyeler göreve başlayamıyor. Mevcut üyeler göreve devam ediyor. Şu ana kadar Yargıtay'dan gelecek 3 üye için kimse seçilemedi. Danıştay'dan gelecek 2 üye seçildiği halde göreve başlayamıyor. Olası seçim tarihine kadar boşalan 5 üyenin yerine yapılacak seçimde bir üye dahi seçilemezse seçim, mevcut YSK ile yapılacak. Bu durumda daha önce iktidarın tüm itirazlarını kabul, muhalefetin itirazlarını ise reddeden, İstanbul seçimini iptal eden, mühürsüz oyları geçerli sayan mevcut YSK ile seçime gidilmesi ihtimali söz konusu. Mevcut YSK Başkanı kısa süre önce Ekrem İmamoğlu'na hapis ve siyasi yasak konusundaki mahkeme kararı ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın adaylığıyla ilgili verdiği mülakatta bir anlamda görüşünü belli ederek 'ihsas-ı rey'de bulunmuştu. İl-ilçe seçim kurullarında kıdemli hakimlerin yerini kurayla seçilen hakimler aldı. Büyük bölümünün bu iktidar döneminde mülakatla göreve başladığı, bazılarının parti üyeliği ve milletvekili adaylığından geldikleri medyaya yansdı.

İktidarın seçim mühendislikleri, YSK ve İl-İlçe Seçim kurullarıyla ilgili dizayn planları sökmeyecek! Her sandık, her tutanak, her oy çetelesi iktidarın seçim hezimetinin belgesi olacak. Demokrasi ve siyaset tarihi sandığa, seçmenin hür iradesine gölge düşürme çabalarının nasıl hezimete uğratıldığını yazacak!

İKTİDARIN YASA-KURAL TANIMAZ UYGULAMALARINA AVRUPA'DAN ENGELLEME HAMLELERİ...

İktidarın Avrupa'daki yurt dışı seçmenlere yönelik daha önceki yasa-kural tanımaz uygulamaları, bu ülkelerde yeni yasalar çıkarılmasına ve seçimden 3 ay önce kampanyaların yasaklanmasına yol açtı. Almanya ve Hollanda 'yasak yasasını' yürürlüğe koydu. AKP'li bir vekilin geçen hafta Almanya'da düzenlediği toplantıdaki ifadeleri üzerine bu kez Berlin Büyükelçimiz Alman Dışişlerine çağrılıp nota verildi.

Alman medyasında Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ay sonunda Almanya'ya resmi ziyarette bulunacağına ilişkin haberler yer aldı. Henüz resmi olarak açıklanmasa da Alman kamu yayıncılık kurumunun haberinin yalanlanmaması bir anlamda ziyaret programının teyidi olarak görülebilir. Buradaki kritik ayrıntı Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın önce Polonya'ya gidip, bu ülkeden Almanya'ya geçecek olması. Almanya'da yabancı ülkelerin seçim kampanyası yürütmesine ilişkin çıkartılan yasa göz önünde tutulduğunda, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Rusya-Ukrayna savaşıyla ilgili temas görüntüsü altında, Alman Cumhurbaşkanı ve Başbakanıyla görüntü vererek yurt dışı seçim kampanyasını Almanya'dan başlatmayı planladığı öngörülebilir.

2017'deki anayasa referandumu ve 2018 Cumhurbaşkanı-Milletvekili seçimlerinde iktidarın Almanya, Hollanda başta olmak üzere Avrupa ülkelerinde yürüttüğü yasa-kural tanımaz kampanya faaliyetleri diplomatik krizlere, gerilimlere ve ikili ilişkilerde sert söylemlere yol açmıştı. İktidarın o dönemdeki Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı, Almanya'daki bir toplantıdan çıkıp, resmi program ve ziyaret bildirimini yapılmaksızın, devletler arası teamüllere aykırı şekilde sınırı kaçak geçip Hollanda'da seçim propagandası yapmak isteyince, Hollanda polisi tarafından makam aracında saatlerce mahsur tutuldu. Türkiye'nin Lahey Büyükelçisi diplomatik istiskale uğratıldı ve Bakan

'sınır dışı' edildi. Ardından Dışişleri Bakanının uçağına iniş izni verilmedi ve havada geri çevrildi. Fransa ise doğrudan kampanya faaliyetine ve toplantı için salon tutulmasına izin vermedi.

Gerçekte iktidarın niyeti referandum veya seçim kampanyası yapmak değildi. Gizli amaç bu ülkelerle resmi ve diplomatik gerilimler yaratıp, bakanları sınırdan kaçak geçirip olayların büyümesine zemin hazırlayarak, bu ülkelerdeki Türk seçmenleri ayırıştırıp-kamplaştırmak, iktidara oy için seçmeni konsolide etmektir.

Şimdi yeni bir seçim süreci yaklaşırken, Almanya ve Hollanda hükümetleri çıkarttıkları yasalarla seçim tarihinden 3 ay öncesinden itibaren yabancı siyasilerin ülkelerinde seçim kampanyası, siyasi etkinlik ve toplantı yapmasını yasakladılar. Bunun öncesinde yapılacak etkinlik, kampanya ve faaliyetler ise Dışişleri Bakanlığı'nın iznine tabi olacak. Şayet iktidar Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın meclisi feshederek işaret ettiği 14 Mayıs'ta seçim kararı alırsa, 14 Şubat'tan sonra Almanya'da ve Hollanda'da seçim kampanyası yapılamayacak.

AKP Nevşehir milletvekilinin Almanya'daki toplantıda yaptığı konuşma, kullandığı ifadeler ve tehditler üzerine Berlin Büyükelçimiz Alman Dışişleri Bakanlığına çağrılarak nota verildi. Seçim toplantısı için izin alınması gerektiği bildirildi. Almanya Başsavcılığı da soruşturma başlattı. Anlaşılan iktidar; yurt dışı seçmene dönük kampanyasında yine **2017, 2018'e benzer gerginlik, çatışma, kamplaştırma senaryolarıyla, ülke yönetimleriyle Türk seçmeni karşı karşıya getirip, kendi lehine oy konsolidasyonu hedefliyor!**

DIŞ POLİTİKADAKİ ADIMLARLA İÇERİDE SEÇİM ŞANSINI ARTIRMA ÇABASI

Türkiye, Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nde (GKRY) bu yıl seçim olacak. İktidarlar dış politikadaki bazı adımlarla içeride seçim şansını artırmaya yöneliyor. Türkiye-Yunanistan arasında Ege ve Doğu Akdeniz'de karşılıklı açıklamalarla tırmanan gerilim, iktidarların seçim söylemlerine yansıyor. KKTC'de İHA-SİHA üssü kurulması kararıyla ABD'nin Girit'te üs hamlesine yanıt veriliyor!

2023, Türkiye, Yunanistan ve GKRY'de seçim yılı. GKRY'de Cumhurbaşkanı seçimleri, Yunanistan'da parlamento seçimleri, Türkiye'de ise Cumhurbaşkanı ve milletvekili seçimleri yapılacak. Son gelişmeler her üç seçimde de iktidarların kampanyalarında dış politikada konularının içeride oy toplama ve seçmeni konsolide amacıyla kullanılacağını gösteriyor. Yunanistan'da Başbakan Miçotakis, kampanyasını kısmen Türkiye karşıtlığı, Lozan Anlaşması, adaların silahlandırılması, karasularının Ege'de 12 mile çıkarılması hazırlıkları üzerine inşa ederken, bir yandan da ABD'nin silah ve savunma desteğini öne çıkartıyor.

Buna karşılık Türkiye'de iktidar Yunanistan'a 'Bir gece ansızın gelebiliriz' yanıtının yanı sıra, karasularının 12 mile çıkarılmasının 'savaş sebebi' sayılacağına ilişkin meclis kararlarını hatırlatarak Lozan anlaşmasına aykırı şekilde silahlandırılan Yunan adalarına operasyon söylemlerini dile getiriyor.

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 18 Ocak'ta ABD Dışişleri Bakanı Anthony Blinken ile 'İkili Mekanizma' mutabakatı çerçevesinde yaptığı görüşmelerin ana başlıklarında ilerleme sağlanamadığı, beklentilerin karşılanamadığı anlaşılıyor. İki bakanın ortak basın toplantısı yapmaması, soruları yanıtlamaması ve sadece iki tarafın yazılı resmi açıklamalarıyla yetinilmesi bunu teyit ediyor. F-35 projesinden çıkarılan Türkiye'nin ABD'den 7 milyar dolarlık F-16 alımı ve mevcut F-16'ların modernizasyonu talebine Kongredeki itirazlar sürüyor. Biden yönetimi F-16 satışı için geçtiğimiz haziran ayındaki NATO zirvesinde Kongreyi ikna etme sözü vermesine karşılık somut bir ilerleme olmadı.

Aksine ABD Yönetimi 'Yunanistan'a F-35 savaş uçağı satışını' duyururken, Türkiye'ye F-16 satışının gündemde olduğunu belirtmekle yetindi. ABD'nin Girit'te kurduğu deniz üssü yanında, Türkiye sınırına yakın Dedeağaç'ta kurduğu üssü genişletmeye hız vermesi, GKRY'ye silah ambargosunun kaldırılması ve ortak tatbikatlar gerçekleştirilmesi Miçotakis hükümetine ve GKRY'ye açık destek niteliğinde. İktidar ise bu hamlelere Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Geçitkale Havaalanında İHA-SİHA Üssü kurma kararıyla karşılık verdi. KKTC hükümeti daha önce Geçitkale Havaalanının işletme hakkını verdiği şirketle sözleşmeyi geçen hafta feshederek, havaalanının Kıbrıs Türk Barış Kuvvetleri'ne tahsisi için görüşmeler yapmak üzere Ulaştırma ve Bayındırlık Bakanlığını görevlendirdi. Kısa sürede protokol imzalanarak inşaatlar tamamlanacak ve Geçitkale Havaalanı İHA-SİHA'lar yanında F-16'ların da iniş-kalkışına uygun hale getirilecek. Ayrıca aynı bölgede Türk Donanması'na üs tahsisi ve konuşlandırılması da söz konusu.

ABD ile F-16 satın alma pazarlığından somut sonuç alınmadığı anlaşılırken, Yunanistan'a F-35 satışı kararı Türkiye aleyhine yeni adım. **Seçim süreci ve kampanyalar hızlandıkça Ege'nin iki yakasında ve Doğu Akdeniz'de içe dönük dış politika söylemleri ve hamlelerinin sıklaşması ve sertleşmesi beklenmeli.**

RUSYA'DA TÜRK VATANDAŞLARINA VİZE UYGULAMASI DEVAM EDİYOR!

Rusya Dışişleri Bakanlığı, geçen hafta 12 ülke ile vizelerin karşılıklı kaldırılması konusunda çalışma başlatıldığını açıklamasına karşılık listede Türkiye yine yer almadı. 2016 başından itibaren Türk vatandaşlarına vize uygulaması başlatan Rusya, bugüne kadar verilen tavizlere rağmen geri adım atmadı!

Türkiye ile Rusya arasında ileri seviyeye çıkan ilişkilere, Erdoğan-Putin arasındaki yakınlaşmaya rağmen Türk vatandaşlarına vize uygulaması devam ediyor. Rusya Dışişleri Bakanlığı, geçen hafta yaptığı açıklamada 12 ülke ile karşılıklı vizelerin kaldırılması çalışmalarının başlatıldığını duyurdu. Ancak daha önce de başka ülkelerle vize serbestisi kararı alan Rusya, Türkiye'yi sürece dahil etmediği gibi şimdiki listede de Türkiye yine yok.

Rusya'nın vizesiz seyahat müzakerelerine başladığı 12 ülke; Bahreyn, Umman, Suudi Arabistan, Zambiya, Meksika, Malezya, Bahama Adaları, Barbados, Haiti, Trinidad ve Tobago ile St. Lucia. Bu listedeki ülkeler için de vizesiz seyahat kararı alınması durumunda, vatandaşları Rusya'ya vizesiz girebilen ülkelerin sayısı 72'ye yükselecek.

Suriye'de Rusya'ya ait bir savaş uçağının 24 Kasım 2015'te Türk F-16'ları tarafından düşürülmesi ve paraşütle atlayarak kurtulan Rus pilotun ise yere indiğinde öldürülmesi üzerine Rusya Devlet Başkanı Putin 'Sırtımızdan hançerlendik' diyerek Türkiye'ye ekonomik yaptırım ve Türk ihraç mallarına, sebze-meyveye, müteahhitlere ambargo kararlarını 1 Ocak 2016'dan itibaren uygulamaya koymuştu. İki ülke vatandaşlarının karşılıklı vizesiz seyahatlerine ilişkin mutabakat Rusya tarafından tek taraflı iptal edildi ve Türklere vize uygulaması başladı. İktidar ise Rus turistlerin kaybedileceği kaygısıyla mutabakatı sürdürüyor. Rusya vatandaşları Türkiye'ye vizesiz gelebiliyor ve her seferinde en az 90 gün kalabiliyor.

Uçak krizi sonrasında Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Putin'e gönderdiği özür mektubu ile ilişkilerin yeniden normalleşmesi süreci başlatıldı. Bugüne kadar Rusya ile yapılan görüşmelerde vize konusu gündeme getirilmesine karşılık, Rusya geri adım atmadı.

Rusya, tek taraflı iptal ettiği vize serbestisini özellikle Suriye savaşı sonrası Türkiye'ye milyonlarca sığınmacı akını, sınır bölgelerindeki cihatçı yığılması, IŞİD'in Türkiye'deki katliamları ve faaliyetleri, bazı Orta Asya Türk Cumhuriyetleri (Özbekistan, Kazakistan, Tacikistan, Türkmenistan) ile Rusya'ya bağlı bazı özerk bölgelerden (Dağıstan, Çeçenistan) IŞİD'e, El Nusra ve El Kaide'ye katılımlar vb. nedenlerle 'güvenlik' gerekçesine bağlayarak ayak sürüyor. İktidarın, ABD-AB-NATO'ya rağmen Ukrayna yaptırımlarına katılmama kararı, Tahıl Koridoru mutabakatı, THY seferlerinin sürdürülmesi, Rus vatandaşlarına serbestçe seyahat, ikamet, ticaret olanağı sağlanması gibi Rusya'ya alan açan desteklerine rağmen Rusya'nın vize konusundaki tutumunu sürdürmesi, kanımca siyasi bir karar ve Rusya bunu koz olarak kullanıyor.

Rusya devlet medyasındaki bazı haberlerde, yorum ve analizlerde; Rusya Devlet Başkanı Putin'in iktidara seçim amaçlı bazı ekonomik-parasal desteklerin yanında, **vizeyi kaldırma kararı** olarak **Cumhurbaşkanı Erdoğan'a yeni bir jestle seçim kampanyası için destek sağlayabileceği** belirtiliyor.

RUSYA ERDOĞAN'I NEYİN KARŞILIĞINDA ÜFELİYOR?

Nebati Bakan'ın bütçe rakamları üzerinden bir başarı hikayesi yazmaya çalışıyor. Dışişleri Bakanı çıkmış, Rusya'dan alınan gazın fiyatının 3 kattan fazla arttığını söylüyor. Ama BOTAŞ'a bütçeden yapılan aktarımlar nedense geçtiğimiz Kasım ayından itibaren durmuş. Merkez Bankası'ndan BOTAŞ'a döviz satışları da Temmuz ayında birden bire sıfırlanmış. Rusya'dan alınan doğal gaz fiyatı üç kat artarken, 2021'den 2022'ye de dolar kuru yüzde 86 sıçrarken, BOTAŞ'ın bütçeden finansman ihtiyacı ne oldu da birden bire durdu? Rusya'ya gaz ödemeleri, domatesle yapılmaya başladı da haberimiz mi yok?.

Rusya'nın 20 milyar doları aşan gaz ödemelerini seçim sonrasına ötelemesi nedeniyle bütçe açığı düşük görünüyor. Bu ötelenen rakam 2022 ortalama kuruyla 331 milyar lira yapar. Bu 331 milyar ödenseydi, 2022'deki bütçe açığı da 450 milyar liraya çıkardı. Acaba başka neleri halının altına süpürdünüz? Durum ve hasar tespit komitemiz, seçimden sonra bunları birer birer ortaya çıkaracak. "Tilkinin cilvesi, ayının ise üfelemesi sıcaktır" Rusya neyin karşılığında, Erdoğan'a üfeleyip duruyor? Döviz rezervleri suyunu çekmişken seçim öncesi bu 20 milyar dolarlık kıyak neyin karşılığında yapıldı? Bunu sandık sonrasında öğreneceğiz, milletimize de açıklayacağız.

Tüm Cumhuriyet Hükümetlerinin Kullandığı Kaynağın 4 Katını Kullandı

"Kaçan namazın kazası olur. Ama kaçan fırsatların kazası olmaz." Hele hele siyasette, kaçan fırsatların kazası hiç olmaz. Saray milletten yetki istedi, zaman istedi, kaynak istedi. Hiçbir hükümete verilmeyen yetki, zaman ve

kaynaklar, bu kadrolara verildi. 2003'ten 2022'ye kadar, milletimiz; aşından, işinden, alın teri kazancından, Erdoğan Şahsım Hükümetlerine, 2 trilyon 538 milyar dolar vergi ödedi. Bunun üstüne Erdoğan; içeriden, dışarıdan 125 milyar dolar da borçlandı. Yetmedi birde milletin atadan deden kalan malını mülkünü de, 65 milyar dolara sattı. 20 yılda, 2 trilyon 725 milyar 482 milyon doları Erdoğan hükümetleri harcadı. Bu önceki tüm Cumhuriyet Hükümetlerinin kullandığı kaynağın tam dört katı. Önceki hükümetlerin kullandığı kaynağın dört katını çatır çatır yediler, bitirdiler.

3y İle Mücadele Dedi, Hepsini Arşa Çıkardı

Peki, bu kadar parayı kullanan Erdoğan, milletimize verdiği sözleri tutabildi mi? "Yolsuzluklarla, Yoksullukla, Yasaklarla" mücadele sözü vererek iktidara geldiler. Yolsuzlukta ülkeyi arşa çıkardı. Ülkemizi, dünyanın en büyük rüşvet ve kara para aklama makinasına çevirdi. Yanlış ekonomi politikalarıyla, orta direği çökertti yoksulluğu hortlattı. Sebebi olduğu yolsuzluğun, yoksulluğun üstünü, yasaklarla örtmeye kalktı. Ülkemizin ufkunu, korkunç bir otokrasiyle kararttı. Menzili 2023 yılı olan, milletimize bir takım taahhütler verdi. Bu taahhütlerin menzili 2023 yılıydı. 2023'te, "Milli gelirimiz güya 2 trilyon dolar" olacaktı. Şimdi, bugün baktığımızda "Milli gelir ancak 867 milyar dolar olur" diyor. 2023'te, "Kişi başına gelirimiz 25 bin dolar" olacaktı. Şimdi, "10 bin 71 doları bulursan öp de başına koy" diyor. 2023'te ihracatımız 500 milyar dolar olacaktı. Şimdi "İhracat 265 milyar dolar anca olur" diyor. 2023'te "İşsizlik oranı yüzde 5" olacaktı. Şimdi, bunun tam iki katına, "Yüzde 10,4 işsizlik oranına bir razı olun" diyor.

AK Parti MYK'sında Ziyafet Var!

Ama sıra kendilerine gelince, 620 kilometre öteden, Balıkesir'den kendilerine aşçılar getirtip, MYK toplantılarında ziyafet çekmeyi biliyorlar. Millet, daha önce Saray'daki menü ortaya dökülünce, kornişona sarılı dana rozbifi, pataşur içinde Çerkez tavuğunu, ejder meyveli smoothieyi ilk kez duymuştu. Ama öyle anlaşılıyor ki, AK Parti Merkez Yürütme Kurulu menüsü, Saray menüsünden hiç de geri kalmıyor. Etli düğün çorbasının ardından, AK Parti yöneticileri 0,3 dizem erken hasat zeytinyağının tadımını yapmışlar. Mideler ısınıp yumuşayınca, Edremit sepet peyniri, Mihalıç peyniri ve koyun peyniriyle, ziyafete girişmişler. Ziyafet masasında da kuş sütü eksik... Çıkrıkçı ovası kerevizi, portakallı kereviz, Bostancı ovası lahanası, çam fıstıklı kuş üzümü lahanası sarması, Edremit ovası yer elmasından oluşan mezelerin tadına bir bakmışlar. Ana yemek olarak, Balıkesir kıvrık kızusundan kol tandır. Yanında, kozak çam fıstıklı bademli iç pilav... Ardından, Edremit'ten gelen koyun yoğurdu eşliğinde. Kuzu etli dövme keşkek. Üstüne meyveler, tatlılar, bir de baklavanın zeytinyağlısı. Erdoğan'ın manda yoğurtlu, kestane ballı mide rahatlatan formüllere neden ihtiyaç duyduğunu, bu menüyü görünce çok daha iyi anladık.

Aç Doyar, Açgözlü Doymaz

Bugün emekçinin, emeklinin, esnafın kahvaltısı sofrasına, beyaz peynir koymak bile lüks olduysa, üç kalem pirzola, okul çocuklarına karne hediyesi olduysa, bunun sebebi ülkeyi yönetenlerin, dinmek bilmeyen bu iştahıdır. Yöneticilerin ve mahdumlarının zenginleştiği bir ülkede, milletin evlatlarının üç kalem pirzola, karne hediyesi diyerek sevinmesi de, kaçınılmazdır. Çünkü aç doyar, açgözlü doymaz. Açgözlülerin olduğu yerde yolsuzluk, yolsuzluğun olduğu yerde yoksulluk azar. Bu dünyanın her yerinde böyledir. İş insanlarından istediği komisyonu alamayınca, evladına, "Bırak 10 milyon doları alma", "Kucağımıza düşecekler" diyen; "Evdeki paraları sıfırla" talimatı veren Başbakanları, milletimiz kulağıyla duydu. İş dünyasını haraca bağlayan, siyasetin finansmanı için rüşvet havuzları kuran, böylesine çürümüş bir zihniyeti de gördü.

İş İnsanlarına Üstü Kapalı Tehdit

Bugün artık sözlerinin hiç bir ağırlığı kalmayanlar, siyasi sermayesini tüketenler, yaptıkları gün gibi açığa çıkanlar, dürüst iş insanlarımızı, beşli çetelerinin yanında saf tutmaya çağırıyor. Bu ülkenin Sanayi ve Ticaret Odalarına, üstü kapalı tehditler savurup, ayar vermeye kalkıyor. Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu, bu ülkenin iliğini kemiğini sömürenlere "Beşli çete" dediği için, en güçlü tepki Sanayi ve Ticaret Odalarından gelmeliymiş. Sükûtun yerini, güçlü bir tepki almalıymış. "Bir ülkede namuslular, namussuzlar kadar cesur olmadıkça, o ülkeye kurtuluş yoktur." Bize rahmetli İnönü'den miras kalan siyasi düstur, işte budur. Tüyü bitmedik yetim hakkını yiyenleri, beytümale sinsice el uzatanları, çocuklarımızın rızkını haince çalanları, tek yüzükle siyasete girip, servetine servet katanları, Harun olma vadiyle iş başına gelip Karun olanları yargı önüne çıkarmak, tüyü bitmedik yetimin hesabının sorulmasını sağlamak, elbette boynumuzun borcudur.

Namusuyla Çalışanın Başımızın Üstünde Yeri Var

İşte bu nedenle, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı, Sayın Kemal Kılıçdaroğlu bugün hedeftedir. Saray ve yandaşları, Sarayın beslemeleri ve çeteleri, gizli ve açık tehditlerine, işte bu nedenle hız vermektedir. Kalın

çizgilerle, bir kez daha altını çiziyoruz: Bu ülkede namusuyla çalışan, namusuyla yatırım yapan, iş ve istihdam sağlayan, ülkemize döviz kazandıran her iş insanının, iktidarımızda başımızın üstünde yeri vardır. Tüm iş insanlarımızın dünyayla yarışma gücüne kavuşması için ayırım yapmadan, senden, benden demeden, her türlü desteği vereceğiz. Helale haram karıştırmamış iş insanlarımızla, birlikte çalışacağız. Namusuyla iş yapmaya çalışan iş insanlarımız da, elbette kayırmacılıktan, yolsuzluktan rahatsız... Bunu en iyi biz biliyoruz. Yolsuzluklar onların ayağında da büyük bir pranga. Yolsuzluğun olduğu yerde, ekonomik özgürlükler tehlikededir. Kimse malından, mülkünden emin olamaz. Yolsuzlukların olduğu yerde ihaleler, en uygun, en ekonomik teklifi verene değil, en çok rüşveti verene gider. Yolsuzluğun olduğu yerde, kaynaklar etkin kullanılmaz, heba olur. Yolsuzluğun olduğu yerde, servet bir avuç elde toplanır. Gelir dağılımı daha da bozulur. Yolsuzluğun olduğu yerde, refahı artıran, kalıcı ve sürdürülebilir büyüme hiçbir zaman olmaz. Dürüst iş insanları, bu nedenle yolsuz rejimlerden sakınır, yolsuz rejimlerin olduğu ülkeye yatırım yapmak istemez.

Kötü Para, Kötü Sahiplerini De Peşinden Getirdi

Bugün küresel yarışta boşuna zemin kaybetmiyoruz. Küresel yolsuzluk algısındaki konumumuz, 2013'ten bu yana 43 basamak kötüleşerek, 180 ülke içinde 96. sıraya düştü. Aynı dönemde dünyada, ekonomik özgürlüklerdeki konumumuz, 38 sıra birden kötüleşerek, 177 ülke arasında 107. sıraya geriledik. 2022'nin ilk 11 ayında ülkemize gelen kaynağı bilinmeyen para, 22 milyar 341 milyon dolar. "Kötü para, iyi parayı kovdu." Kötü sahiplerini de, peşinden ülkeye getirdi. Bugün memleketimiz mafyanın oyun alanına döndü. Her gün sokakta, büyüklü küçüklü uyuşturucu çeteleri, birbirleriyle çatışıyor. Çevre ülkelerin mafyaları artık Türkiye'de hesaplaşıyor. Azeri mafyası Antalya'da, Gürcü mafyası Trabzon'da birbirine sıkıyor. Sırp uyuşturucu çete lideri, diğer mafya üyelerini işkenceyle öldürüyor. Sarıyer'deki villasının bahçesinde cesetler aranıyor. Başka bir Sırp çete liderinin sahte isimle, İçişleri Bakanlığı'ndan ikamet izni aldığı ortaya çıkıyor. Karadağ mafyası Sırp mafyasını İstanbul'da infaz ediyor. Ta okyanus ötesinden, Avusturalya'dan gelen mafya üyeleri, İstanbul'da ikamet ediyor. Avusturalyalı uyuşturucu çete lideri İstanbul'da yakalanıyor. İstanbul, Yahya Kemal'in Orhan Veli'nin şiirlerinde anlattığı o güzel, o masum günlerin İstanbul'u değil artık. Nedim'in bakıp da "Bu şehri-İstanbul ki bî-misil ü bahâdır bir sengine yekpâre acem mülkü fedadır" dediği, İstanbul'un sırtlarında, artık yabancı mafya liderlerinin anıt mezarları yükseliyor.

Sinan Ateş Unutulmayacak

Ülkemizde sadece uyuşturucu çetelerinin uluslararası mafyaların silahları patlamıyor. Siyasi cinayetler de, uyuşturucu çetelerine taşere ediliyor. Eski Ülkü Ocakları Genel Başkanı Sinan Ateş, Başkent'in ortasında güpegündüz infaz edildi. Ve Sinan Ateş'in kırkı çıkmadan, dava dosyasında tuhaf işler olmaya başladı. Davaya bakan savcı apar topar izne gönderildi. Yerine başka bir savcı getirildi. Sinan Ateş'in dayısı, "Savcının siyasi rengi bellidir, kabul etmiyoruz. Bizim evladımızın katili meclistedir" diye feryat ediyor. Ama mecliste bununla ilgili bir fezleke falan yok. Sinan Ateş'in akrabaları, Erdoğan'ın Bursa mitinginde, "Sinan Ateş" pankartları açıyor. Fotoroman İçişleri Bakanı polis marifetiyle, bu pankartları toplattırıyor. AK Partili Bülent Arınç çıkıyor: "Bir yorum yapmayı, çok şeyler bilsem de doğru bulmam. Çünkü birilerinin hedefi olmak istemem" diyor. Ama hedef olmaktan da kurtulamıyor. Erdoğan'ın küçük ortağınan, AK Parti'nin kurucusuna, önceki Meclis Başkanına, Erdoğan hükümetlerinde Bakanlıklar yapmış, AK Partinin önde gelen bir ismine, hakaret dolu açıklamalar geliyor. Onlar kendi içlerinde neyin kavgasını yaparlarsa yapsınlar. Ortada bir gerçek var. Gençcik bir insan, Ankara'nın göbeğinde infaz edildi. İki küçük kız çocuğu da yetim kaldı. Bu kahpe cinayet, yapanın yanına kâr kalmaz. Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu'nun, "Dört ay sonra iktidara geldiğimizde Sinan Ateş'in katillerini adalet önüne çıkarmak için çalışmaya başlayacağız. Kurtlar sofrası kazanamayacak, Sinan Ateş unutulmayacak." Sözleri milletimize açık bir taahhüttür.

Ucube Rejim Asgari Ücretlinin Mutfağından Çaldı

Rahmetli Osman Bölükbaşı'nın dediği gibi; "Siyasetçilerin geçmişi, sözlerine kefil olmalı. Sözleri, ileride kendilerinden davacı olmamalıdır." Daha birkaç yıl önce Erdoğan; "Biz geldiğimizde, asgari ücretle aldığın yumurtadan, aldığın sütte, aldığın peynirden, aldığın ekmekten bugün eğer daha az alıyorsan, bize oy verme" diye meydanlarda bağırıp, duruyordu. Bu ucube rejim elbisesini üzerine geçirdiğinde, yani 2018'in ortasında, asgari ücret 1.603 liraydı. Ve bu asgari ücretle o gün, 771 kilo kuru soğan alınıyordu. Bugün asgari ücreti 8 bin 506 liraya çıkardılar, ama Erdoğan giderken, bu asgari ücretle ancak 666 kilo soğan alınıyor. Ucube Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçildiğinde asgari ücretle; 172 kilo tavuk eti alınabiliyordu. Bugün ancak 150 kilo alınabiliyor. 198 kilo kuru fasulye alınıyordu, bugün ancak 189 kilo alınıyor. 341 kilo toz şeker alınıyordu, bugün ancak 303 kilo alınıyor. 193 kilo Ayçiçek yağı alınıyordu, bugün ancak 179 kilo alınıyor. Ucube Saray düzeni, asgari ücretlinin masasından her ay birer kilo beyaz peynir ve kaşar peyniri de çaldı.

En Büyük Siyasi Sermayeleri Sonsuz Arsızlıkları

Ama en büyük siyasi sermayeleri, sonsuz arsızlıkları bu kadroların... Milleti fakirleştirenler, milletin satın alma gücünü eritenler, ülkemizi tüketici enflasyonunda dünya altıncısı, üretici enflasyonunda dünya şampiyonu yapanlar, millettten özür dileyebileceklerine, utanmadan bir de millettten alkış beklemeye başladılar. Erdoğan'ın Nebati Bakanı çıkmış, "Başarı hikâyesi yazdık" diyerek, adeta millettten alay ediyor. "Erdoğan'a şapka çıkarın" diye, patronuna yağ çekiyor. Bunu gören Sarayın vekilleri de yağ yakmada Bakan'dan geri kalmıyor. Tayyip Abisi'nin ayakkabısını yalamaya talip oluyor, yağcılığın zirvesini görüyoruz. Sıradan, vasat şahsiyetlerin, liyakatsizlerin bonkörce ödüllendirildiği, makam ve mevkilere getirildiği böylesine bir dönem, bu güzel ülkede daha önce hiç yaşanmamıştı. Herhalde dünya siyaset tarihinde de, bunun tek istisnası, Caligula'nın kendi atını, Roma'ya konsül yapmasıdır.

Tek Kuruş Çıkmayacak Dediler, Milyarlar Uçtu

Nebati Bakan 2021'in sonunda ne diyordu? "En kötü senaryoda bile, Hazineye KKM'den tek kuruş yük gelmeyecek." Peki, Hazineye tek kuruş yük gelmeyecek dediği KKM'den, 2022'de Hazineye ne kadar yük geldi? Tam 92 milyar 538 milyon 964 bin lira... Merkez Bankası'nda saklananlarla beraber, milletin sırtına bindirilen yük 157 milyar liranın üzerinde... Normal bir ülkede böyle bir tablo karşısında tek kuruş yük gelmeyecek diyen bir Maliye Bakanı, koltuğunda bir dakika dahi oturamaz. Bizimkisi çıkmış şimdi alkış bekliyor. Boşuna söylemiyoruz. Bunların en büyük siyasi sermayeleri, sınırsız arsızlıkları... Nebati Bakan yavuz hırsız misali, ev sahibini bastırmaya uğraşiyor. "Çıkin bütçe rakamlarını konuşun, hani rakamlar gerçeği söylüyordu" diyerek, ahkâm kesiyor.

Halının Altına Süpürülenleri Ortaya Çıkaracağız

Beyefendi, sayenizde devletin rakamlarının namusuna bile gölge düştü. Milletin yaşadığı enflasyon yüzde 164. TÜİK'in tabelada gösterdiği enflasyon yüzde 64. Millet artık, "Bari günahlarımızı da TÜİK ölçsün" diye dalga geçiyor. Bütçe rakamlarının doğruluğundan da, artık hiç kimse emin değil. Dışişleri Bakanı çıkıyor, "Rusya'dan alınan gazın fiyatı 3 kattan fazla arttı" diyor. Ama BOTAŞ'a bütçeden yapılan aktarımlar, nedense geçtiğimiz Kasım ayından itibaren durmuş. Yine Merkez Bankasından BOTAŞ'a döviz satışları, Temmuz ayında her ne hikmetse birden bire sıfırlanmış. Şimdi Rusya'dan alınan doğalgaz fiyatı üç kat artarken, 2021'den 2022'ye de dolar kuru yüzde 86 sıçrarken, BOTAŞ'ın bütçeden finansman ihtiyacı nasıl oldu da birden bire durdu? Rusya'ya gaz ödemeleri, domatesle yapılmaya başladı da bizim haberimiz mi yok? Ne olduğu açık... Rusya gaz ödemelerini, anlaşılın seçim sonrasına öteledi. Gaz borcunun da 20 milyar doları bulunduğu artık her yerde yazılıp çiziliyor. 24 milyar dolar diyenlerde var. Bu ötelenen rakam, 2022 ortalama kuruyla, 331 milyar lira yapar. Şimdi bu 331 milyar ödenseydi, 2022'deki bütçe açığı da o bakanın övündüğü gibi 119 milyar lira olmaz, 450 milyar liraya çıkardı. Şimdi ben buradan soruyorum. Acaba başka neleri halının altına süpürdünüz? Durum ve hasar tespit komitemiz, seçimden sonra bunları birer birer ortaya çıkaracak.

Tilkinin Cilvesi, Ayının Üfelemesi Sıcaktır

Anadolu'da bir laf vardır "Tilkinin cilvesi, ayının ise üfelemesi sıcaktır" derler. Rusya neyin karşılığında, Erdoğan'a üfeleyip duruyor? Döviz rezervleri suyunu çekmişken, seçim öncesi bu 20 milyar dolarlık kıyak neyin karşılığında yapılıyor? Bunu sandık geldikten sonra öğreneceğiz, millettimize de açıklayacağız. IMF'ye verilmeyen 5 milyar doların havasını yıllarca attılar. Tulumbada su bitince, 5 milyar dolar için, sağa sola el avuç açıyorlar. "Türkiye gibi savunmasız ülkeleri desteklemeyi sürdüreceğiz. Fırsat kolluyoruz" diyen, Suudi Finans Bakanının ülkemiz üzerinden caka satması da gerçekten bizim içimizi acıtıyor.

Tek Bir Yerden Düğmeye Basılmış Gibi Başlayan Olaylar

Seçim yaklaşırken, yurtdışında da ilginç olaylar, psikolojik harp taktiklerini andıran gelişmeler yaşanmaya başladı. İşte en son İsveç'teki alçakça olay... 2017'den bu yana çeşitli defalar kutsal kitabımızı yakan, faşist bir fanatik, bu sefer Büyükelçiliğimiz önünde, bir kez daha kutsal kitabımızı yaktı. Bu yapılan alçaklıktır; İslam düşmanlığıdır. Bu insanlık suçudur. Bu iğrenç olay, ifade özgürlüğü kılıfına falan sokulamaz. CHP olarak, bu rezaleti bir kez daha lanetliyoruz. Diğer taraftan olayın iğrençliği kadar, yapıldığı yer ve zamanlama da dikkat çekicidir. İsveç'in NATO üyeliği için, Türkiye'nin onayını beklediği bir dönemde, Türk Büyükelçiliği önünde, bu iğrenç olay gerçekleştiriliyor. Bu iğrenç provokasyon neden Suudi Büyükelçiliğinin önünde değil, İran Büyükelçiliğinin önünde değil, Pakistan Büyükelçiliğinin önünde değil de, Türkiye Büyükelçiliği önünde gerçekleştiriliyor? Bunun Türk kamuoyunu, özellikle provoke etmek için yapıldığı son derece açıktır. Bundan en çok nemalanacak adresler de belli. Diğer yandan batı medyasında da, tek bir yerden düğmeye basılmış gibi,

birden bire, birbirine benzer makaleler yayımlanmaya başladı. Her seçim öncesi artık mutad hale gelen bu senaryolar, hükümetin değirmenine su taşımaktan başka bir işe yaramıyor.

Yeter, Söz Milletindir

Türkiye 2015'ten bu yana, ne adil, ne de serbest seçim yapabiliyor. İstanbul seçimlerinde yaşananlar ortada. Millet iradesine yargı eliyle darbe yapılmaya kalkışıldı. Ama milletimiz iradesine sahip çıktı. Sarayın kibirlisine döndü: "Yeter! Söz milletindir" dedi. Milletimiz şimdi aynı sözü, bu sefer tüm ülkede, tüm sandıklarda söylemeye hazırlanıyor. Sandık önüne geldiğinde; milletimiz ucube tek adam rejimine, "Artık Yeter!" diyecek. Yolsuzluklara, "Artık Yeter!" diyecek. Yoksulluğa, "Artık Yeter!" diyecek. Yasaklara, "Artık Yeter!" diyecek. Milleti unutanlara, "Artık Yeter!" diyecek. Harun olacağız derken, Karun olanlara, "Artık Yeter!" diyecek. Bir yüzükle siyasete başlayıp, servetine servet katanlara, "Artık Yeter!" diyecek. "Meclisi fesih yetkim yok" diyerek milletten oy toplayıp, şimdi "Yetkim var, 10 Martta yetkimi kullanacağım" diyenlere, "Artık yeter!" diyecek. Milletimiz, 20 yıllık Yalan ve Talana, "Artık Yeter!" diyecek. Artık; söz de, karar da milletimizindir. Milletimiz bunların yaptıklarını gördü, notlarını da verdi. İçeriden dışarıdan ne kadar uğraşırlarsa uğraşınlar, bunların eline tasdiknamelerini verip evlerine gönderecek, mührü de bize Millet İttifakına verecek.